

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สารนิพนธ์
ของ
สุตารัตน์ สีทองวัฒนา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สารนิพนธ์
ของ
สุตารัตน์ สีทองวัฒนา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

บทคัดย่อ
ของ
สุดาร์ตน์ สีทองวัฒนา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

สุดารัตน์ สีทองวัฒนา. (2549). *คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. สารนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 2 (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ (3) เพื่อ
เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ปีการศึกษา 2548 จำนวน 57 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ชั้นละ 18
21 และ 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ตามเกณฑ์ E_1/E_2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และค่า t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งได้แก่ นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีเท่ากับ 79.70, 81.45 และ 74.80 ตามลำดับ
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความซื่อสัตย์
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A HANDBOOK FOR HONESTY DEVELOPMENT
OF THE SECOND LEVEL-PRIMARY EDUCATION STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
SUDARAT SEETONGWATTHANA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2006

Sudarat Seetongwatthana. (2006). *A Handbook for Honesty Development of the Second Level-Primary Education Students*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Prof. Dr.Pongpan Kirdpitak.

The purposes of this research were: (1) to construct a handbook for honesty development of students in the second level-primary education (2) to evaluate the efficiency of the handbook for honesty development of the second level-primary education students and (3) to compare the differences in honesty of the students before and after participation in the program of the handbook for honesty development. Fifty-seven subjects of the study were the students in the second level-primary education of Watkhaopanomnang School in Songpeenong district in Suphanburi province in the academic year 2005. These subjects were 18 Prathom Suksa IV students, 21 Prathom Suksa V students, and 18 Prathom Suksa VI students. The research instruments were a handbook for honesty development of the students, the honesty development exercises, an opinion assessment of the students towards the honesty activity for honesty development of the students in the second level-primary education and an honesty inventory of the stated students. The efficiency of each activity of the handbook was analyzed by E_1/E_2 . The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test for dependent samples.

The results of the study were as follows:

1. The efficiencies E_1/E_2 of the fifteen honesty activities of the honesty development handbook for the second level-primary education: Prathom Suksa IV, V and VI were 79.70, 81.45 and 74.80, respectively.
2. Significant differences in honesty development of students in the second level-primary education existed before and after using the handbook for honesty development of the students at .05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ของ
สุตารัตน์ สีทองวัฒนา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

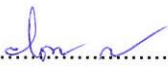
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

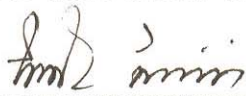
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธาน

.....
(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนความเมตตา กรุณา และให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ประภักดิ์ กันหาชิน และอาจารย์ ประสงค์ พวงวรินทร์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณา เป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมนาง ที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง ปีการศึกษา 2548 ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์คณินิจ รัตนภิญโญพงษ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมาในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายสมพงษ์ สีทองวัฒนา และ นางสมนึก สีทองวัฒนา ผู้เป็นบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวสีทองวัฒนาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้ความ ปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ผู้อ่านได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณงามความดีของ บิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

สุตารัตน์ สีทองวัฒนา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	20
สมมติฐานในการวิจัย.....	21
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	 22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์.....	22
ความหมายของความซื่อสัตย์.....	24
ประเภทของความซื่อสัตย์.....	24
ความสำคัญของความซื่อสัตย์.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์.....	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	28
ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม.....	28
ลักษณะทางจริยธรรม.....	30
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	31
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget).....	31
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg).....	32
ทฤษฎีต้นไมจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน.....	33
วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม.....	36
ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	39
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ.....	42
ความหมายของคู่มือ.....	42
ประเภทของคู่มือ.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
องค์ประกอบของคู่มือ.....	43
ลักษณะของคู่มือ.....	44
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์.....	46
การอภิปรายกลุ่มย่อย.....	46
ความหมายของการอภิปรายกลุ่มย่อย.....	46
วัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่มย่อย.....	46
ขั้นตอนของการอภิปรายกลุ่มย่อย.....	46
ข้อดีและข้อจำกัดของการอภิปรายกลุ่มย่อย.....	47
กรณีตัวอย่าง.....	48
ความหมายของกรณีตัวอย่าง.....	48
แนวทางการจัดการเรียนการสอนกับกรณีตัวอย่าง.....	48
ขั้นตอนการสอนแบบกรณีตัวอย่าง.....	49
ข้อควรพิจารณาในการใช้กรณีตัวอย่าง.....	50
บทบาทสมมติ.....	50
ความหมายของบทบาทสมมติ.....	50
วัตถุประสงค์ของการใช้บทบาทสมมติ.....	51
ประเภทของบทบาทสมมติ.....	51
ขั้นตอนการใช้บทบาทสมมติ.....	51
ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ.....	53
งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทบาทสมมติ.....	54
การเล่านิทาน.....	54
ความหมายของการเล่านิทาน.....	54
รูปแบบของนิทาน.....	55
กลวิธีและขั้นตอนการเล่านิทาน.....	57
ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน.....	57
เกม.....	58
ความหมายของเกม.....	58
วัตถุประสงค์ของเกม.....	59
ประเภทของเกม.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกม.....	61
ข้อดีและข้อจำกัดของเกม.....	63
การให้การเสริมแรง.....	63
ความหมายของการเสริมแรง.....	63
ประเภทของการเสริมแรง.....	64
หลักการและขั้นตอนการให้การเสริมแรง.....	64
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	65
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	65
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	68
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	74
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	105
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	105
ความสำคัญของการวิจัย.....	105
ขอบเขตของการวิจัย.....	105
สมมติฐานในการวิจัย.....	105
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	106
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	106

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิจัย.....	107
การอภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก.....	118
ภาคผนวก ข.....	252
ภาคผนวก ค.....	291
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	298

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนแหล่งข้อมูล.....	6
2 การพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2.....	10
3 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	88
4 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุด และรวมทุกชุดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	95
5 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุด และรวมทุกชุดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	97
6 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุด และรวมทุกชุดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	98
7 คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้จาก การตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์.....	100
8 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้จาก การตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์.....	101
9 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้จาก การตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์.....	103
10 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จาก การตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์.....	104
11 คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้จาก การทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์.....	255
12 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2.....	258
13 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2.....	259
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2.....	260
15 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 15 ชุด.....	261
16 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องการพูดความจริง.....	262

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องหนึ่งขโมยเงิน.....	263
18 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน....	264
19 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องผลของการทุจริตในการสอบ...	265
20 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น.....	266
21 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องความประทับใจความซื่อสัตย์ บุคคลที่พูดความจริง.....	267
22 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องผลของการไม่ลักขโมย.....	268
23 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องการคดโกงทางเลือกที่ ผิดพลาด.....	269
24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องทุจริตในการสอบ.....	270
25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย...	271
26 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องผลชื่อผลสัตย์.....	272
27 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องเด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน..	273
28 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องเล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกง ผู้อื่น.....	274
29 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องการทำข้อสอบ.....	275

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
30 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องผู้รักษาสัจจะ.....	276
31 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการพูดความจริง.....	277
32 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องหนึ่งขโมยเงิน.....	278
33 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องช็อกกินไม่หมดคดกินไม่นาน.....	279
34 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องผลของการทุจริตในการสอบ.....	280
35 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น.....	281
36 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องความประทับใจบุคคล ความซื่อสัตย์ที่พูดความจริง.....	282
37 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องผลของการไม่ลักขโมย.....	283
38 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการคดโกงทางเลือก ที่ผิดพลาด.....	284
39 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทุจริตในการสอบ.....	285
40 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย.....	286
41 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องผลซื่อผลสัตย์.....	287
42 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน.....	288

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
43 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกง ผู้อื่น.....	289
44 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการทำข้อสอบ.....	290
45 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องผู้รักษาสัจจะ.....	291

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของ พฤติกรรมทางจริยธรรม.....	35
2 กรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	75
3 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัส เนื่องในพระราชพิธี บวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2525 ความตอนหนึ่งว่า คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติเพื่อประเทศชาติ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 การรักษาความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่ 2 การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีนั้น

ประการที่ 3 การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะประการใด

ประการที่ 4 การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมทั้งสี่ประการ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกัน แล้วจะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุง พัฒนาให้มั่นคง ก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์ (กนก จันทรขจร. ม.ป.ป.: ไม่ปรากฏเลขหน้า) จากพระราชดำรัส ดังระบุข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมประการแรกที่ต้องปฏิบัติ และควรปลูกฝังให้เจริญงอกงาม อีกทั้งยังเป็นคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานด้านหนึ่งที่ต้องพัฒนาให้กับเด็ก และเยาวชนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2544: 1) ซึ่งส่งผลให้สังคมดำรง อยู่ได้อย่างมีความสุขและมั่นคง โดยที่คนในสังคมจะต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นความอยู่รอดและความสุขของสังคม บ้านเมือง ประเทศชาติ และโลกทั้งมวล จึงเป็นค่านิยม ทัศนคติ และเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่มีความหมาย และสำคัญยิ่งของมนุษยชาติ เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องช่วยกันปลูกฝังให้กับลูกหลาน ญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน และทุกคนในสังคม และทุกคนต้องประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตด้วย (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2540: 76)

การปลูกฝังและเสริมสร้างความซื่อสัตย์ควรกระทำกันตั้งแต่วัยเล็ก เพราะถ้าทำกันตอนโต จนกลายเป็นผู้ใหญ่แล้วอาจทำให้ไม่ทันเวลา หรืออาจเกิดความเสียหายตามมาได้ ซึ่งตรงกับ คำโบราณที่กล่าวไว้ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” นอกจากนี้ลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์จะเริ่ม ก่อตัวขึ้นจากความรัก ความอบอุ่นที่พ่อ แม่ ญาติ พี่น้องใกล้ชิดได้แสดงออกและให้แก่เด็ก เด็กก็จะ เริ่มแสดงความรัก ความเชื่อถือว่าไว้วางใจตอบสนองเช่นเดียวกัน และเด็กจะเชื่อเอาอย่างทุกสิ่ง

ทุกอย่างที่คนที่ตัวเองรักและไว้วางใจทำให้ดูหรือแสดงให้เห็น พ่อแม่จึงเป็นต้นแบบที่สำคัญในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียนเด็กก็ถือครูเหมือนพ่อแม่คนที่สอง เด็กเคารพและไว้วางใจในสิ่งที่ครูสอน และสิ่งที่ครูทำให้ดูเป็นตัวอย่างไม่ว่าจะตั้งใจทำหรือไม่ก็ตาม เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากครู และจากการสั่งสอนอบรมปณิธานของครู ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างลักษณะนิสัยเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตไม่น้อยกว่าพ่อแม่ ผู้ปกครอง ดังนั้น การสร้างลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนและสถานศึกษาจะต้องให้การเอาใจใส่ดูแล ไม่น้อยกว่าการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีลักษณะอื่นๆ ที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร การปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกับการปลูกฝังคุณลักษณะอื่นๆ คือ ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดศรัทธา เชื่อว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดีที่ทุกคนพึงประพฤติปฏิบัติ และต้องให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นกิจนิสัยควบคู่กับการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และให้เห็นตัวอย่างของจริงที่ถูกต้องด้วย การสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริตให้กับเด็กเป็นเรื่องที่ต้องทำต่อเนื่องเป็นเวลานานตลอดเวลาที่เด็กได้ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียน เพื่อให้กระบวนการศึกษาเล่าเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม ทุกฝ่ายในโรงเรียนจะต้องช่วยกันรับผิดชอบ ตั้งแต่ผู้บริหารต้องถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญคอยกำกับดูแลติดตามอย่างใกล้ชิด กระบวนการเรียนก็ต้องถูกต้องเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานของเด็ก ครูที่สอนทุกคนทุกวิชาก็ต้องถือเป็นหน้าที่คอยดูแลเอาใจใส่ กิจกรรมทุกอย่างที่จัด ก็ต้องอยู่บนพื้นฐานที่ถูกต้องเหมาะสม และส่งเสริมให้เกิดความซื่อสัตย์สุจริตไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อความรู้อ ความบันเทิงหรือการกีฬาก็ตาม (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2540: 71-73)

โรงเรียนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการอบรมปณิธานของผู้เรียน คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง การสร้างลักษณะนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง หัวใจสำคัญของการศึกษา คือ การทำให้คนเป็นคนดีเป็นคนที่เปี่ยมประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัยและต่อประเทศชาติจนถึงมนุษยชาติในที่สุด ดังนั้น การศึกษาระดับประถมศึกษาจึงเป็นการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตเป็น (กรมวิชาการ. 2535: 1) ครูจึงเป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ และอบรมขัดเกลาให้ผู้เรียนได้มีความเจริญงอกงามในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษาคูทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านการเจริญเติบโตทางร่างกาย ความรู้ สติปัญญาและการเป็นคนดีมีจริยธรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 ระบุการจัดการศึกษาในโรงเรียนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ

การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 5, 13) นอกจากนั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้เป็นคุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการ 10 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 49) ได้แก่

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
3. ขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาชีพ
4. สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ
5. รู้จักคิดริเริ่ม วิचारณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัก และเทิดทูนชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

7. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ
8. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ
9. มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรของชาติ
10. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคี

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2547 ประกอบด้วยมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านผู้บริหาร และมาตรฐานด้านครู ในส่วนมาตรฐานด้านผู้เรียนมี 7 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมาตรฐานด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในมาตรฐานที่ 1 ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547: 5) ได้แก่

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีความประหยัด
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ที่ควรปลูกฝังให้กับเด็ก และเยาวชนไทยให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังกำหนดเป็นมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อประกอบการประเมินผู้เรียนให้มีคุณภาพ

สำหรับการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงอายุตั้งแต่ 9-12 ปี จัดว่าเป็นวัยเด็กตอนปลาย ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์กล่าวว่า เด็กวัย 6-12 ปี จะมีพัฒนาการไปสู่ขั้นรู้จักนามธรรม (Formal Operation) คือ ระดับที่เด็กเริ่มคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นามธรรม เริ่มคิดอย่างมีเหตุผลในสิ่งที่ไม่มีตัวตน เริ่มรู้จักคำว่า ความดี ความซื่อสัตย์ ความสามัคคีบ้างพอสมควร ส่วนโคลเบอร์กกล่าวว่า จริยธรรมของเด็กวัย 6-12 ปี อยู่ในขั้นการพิจารณาผลประโยชน์หรือความต้องการของตนเองเป็นหลัก เด็กวัยนี้ทำอะไรมักจะหวังสิ่งตอบแทนและรางวัล (ม.ร.ว.สมพร สุกตย์. 2531: 19, 20) ตามหลักจิตวิทยาของเด็กช่วงอายุ 9-12 ปี จะอยู่ในขั้นพฤติกรรมด้านอารมณ์และความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ซึ่งวัยนี้เพื่อนจะมีความสำคัญ เด็กวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่เริ่มใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน และเริ่มเรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือ รู้จักให้ และรับ เด็กจะใช้เวลาอยู่กับเพื่อนร่วมวัยมากขึ้น เพื่อนร่วมวัยเป็นผู้ที่มีบทบาททางสังคม (Socializing Agent) ที่สำคัญ เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ จากเพื่อน เพื่อนเป็นผู้ให้แรงเสริม ให้คำติชม เด็กจะถือเพื่อนเป็นผู้คิดค้นหรือประเมินพฤติกรรมว่าถูกหรือผิด พฤติกรรมส่วนมากที่เด็กเรียนรู้จากทางบ้านก็จะเป็นที่ยอมรับของเพื่อนด้วย แต่บางครั้งถ้ามีความขัดแย้งกันในกรณีเช่นนี้บางครั้งอิทธิพลของเพื่อนร่วมวัยจะมีมากกว่า และเด็กวัยนี้มักจะแสดงพฤติกรรมที่เพื่อนร่วมวัยยอมรับ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2541: 86)

ผู้วิจัยได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์และไม่ซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใด โดยศึกษาจากนักเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดไผ่ตัน โรงเรียนแย้มสะอาด (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ (ฝ่ายประถม) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับครูผู้สอน และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 142 คน ผลจากแบบสอบถามพบว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์ ได้แก่ พูดความจริง ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย ไม่คดโกงหลอกลวง รักษาคำพูดหรือสัญญา ยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด เก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ทำการบ้านด้วยตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ชื่อของได้รับเงินทอนเกินส่งคืนให้แม่ค้า โดยจัดเรียงตามลำดับความถี่ของพฤติกรรมจากมากไปหาน้อย สำหรับพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ ได้แก่ พูดปด ลักขโมย หลอกลวง คดโกง ไม่รักษาคำพูดหรือสัญญา ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด ชื่อของแล้วได้รับเงินทอนเกินไม่คืนแม่ค้า ทุจริตในการทำข้อสอบ ลอกการบ้านเพื่อนหรือให้ญาติทำการบ้านให้ ยืมของแล้วไม่ส่งคืน เก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้ไม่ส่งคืนหรือประกาศหาเจ้าของ และนำความลับของผู้อื่นมาเปิดเผย โดยจัดเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ผลจากแบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยทราบว่า ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การพูดความจริง การไม่ลักขโมยของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาความซื่อสัตย์เป็นการพัฒนาให้บุคคลมีการประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม ดึงตาม ตรงตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยนำเทคนิคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมกลุ่มมาช่วยในการพัฒนา ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการให้การเสริมแรง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือ

พัฒนาความซื่อสัตย์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครู ผู้แนะแนว นักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการช่วยปลูกฝังและพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสร้างคู่มือด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 57 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน เป็นนักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 14 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนแหล่งข้อมูล

ชั้น	แหล่งข้อมูล		
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ประถมศึกษาปีที่ 4	10	8	18
ประถมศึกษาปีที่ 5	14	7	21
ประถมศึกษาปีที่ 6	11	7	18
รวม	35	22	57

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ดึงตาม ตรงตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่

- 1.1 การพูดความจริง หมายถึง การพูดตรงตามความเป็นจริง ไม่ปิดบัง ไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง
- 1.2 การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น หมายถึง การไม่หยิบทรัพย์สินหรือสิ่งของของผู้อื่น โดยไม่ได้ขออนุญาตก่อน
- 1.3 การไม่คดโกงผู้อื่น หมายถึง การไม่ประพฤติทุจริต ไม่ซื่อตรง
- 1.4 การไม่ทุจริตในการสอบ หมายถึง การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติในการสอบ
- 1.5 การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น หมายถึง การทำตามถ้อยคำที่พูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่จะให้กระทำ หรืองดเว้นกระทำ

2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

2.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1.1 การพูดความจริง
- 2.1.2 การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
- 2.1.3 การไม่คดโกงผู้อื่น
- 2.1.4 การไม่ทุจริตในการสอบ
- 2.1.5 การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

2.2 แนวทางการจัดกิจกรรม

แนวทางการจัดกิจกรรมอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากกว่าการบรรยายโดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็นตลอดจนสรุปข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาในแต่ละกิจกรรมพร้อมกับการดูแล ให้คำแนะนำ และสร้างบรรยากาศการพัฒนาโดยผู้ดำเนินกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความซื่อสัตย์ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยนำเทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มมาใช้ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการให้การเสริมแรง

ขั้นตอนการพัฒนาความซื่อสัตย์มี 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนนำเข้าสู่การพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความซื่อสัตย์ มากน้อยเพียงใด

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม จากนั้นผู้วิจัยชี้แจง และทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยชี้แจง กฎ กติกา ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันในการทำกิจกรรม โดยนำเทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการพัฒนา

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่พัฒนา โดยการสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็น โดยเน้นคุณค่าความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น ตลอดการนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้ทราบว่ามีนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใดหลังจากมีการพัฒนาแล้ว

6. ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้ทราบผลของการประเมิน และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.3 ข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรม

2.3.1 ข้อควรปฏิบัติสำหรับครูในการจัดกิจกรรม

2.3.1.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นก่อน แล้วครูจึงแสดงความคิดเห็นตาม หรือแสดงความคิดเห็นในกรณีไม่เห็นด้วยพร้อมเหตุผลประกอบ

2.3.1.2 ไม่ด่วนตัดสินคำตอบของนักเรียนว่าถูกหรือผิด แต่พยายามให้แสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลของเขา

2.3.1.3 แสดงท่าทีด้วยการยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตร ทั้งคำพูด น้ำเสียงและท่าทาง

2.3.1.4 สังเกตและบันทึกการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มขณะจัดกิจกรรม ทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและความรู้สึก

2.3.1.5 กล่าวแสดงความรู้สึกชื่นชมพร้อมทั้งเหตุผล เมื่อนักเรียนกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย หรือตอบคำถามได้ถูกต้อง

2.3.1.6 ถ้านักเรียนค้นหาคำตอบไม่ได้ หรือแก้ปัญหาบางอย่างไม่ได้ ครูอาจยกตัวอย่างคำตอบของตนนำทางได้

2.3.1.7 เตรียมอุปกรณ์ ศึกษาเนื้อหา วิธีดำเนินกิจกรรมและเทคนิคต่างๆ ทุกครั้งก่อนจัดกิจกรรม

2.3.1.8 ให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบข้อควรปฏิบัติในการร่วมกิจกรรม

2.3.2 ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

2.3.2.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2.3.2.2 นักเรียนพูดได้ทีละ 1 คน ไม่ให้แย่งกันพูด

2.3.2.3 ขณะที่เพื่อนแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนจะแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามต้องให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเสร็จเสียก่อน

2.3.2.4 นักเรียนไม่ใช้คำพูดดูถูกตนเองและรู้จักแสดงความรู้สึกชื่นชมตนเอง

2.3.2.5 นักเรียนไม่พูดสอดแทรก ขัดจังหวะ ขณะที่เพื่อนพูดหรือแสดงความคิดเห็นยังไม่เสร็จ

2.3.2.6 นักเรียนไม่วิพากษ์วิจารณ์คำตอบของเพื่อนๆ

2.3.2.7 นักเรียนแสดงออกด้วยความจริงใจ

2.4 ตารางการพัฒนาศือสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน ซึ่งกิจกรรมนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย โดยกำหนดรูปแบบนำเสนอลงในตารางการพัฒนาศือสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

- 2.4.1 ชั้นปีของนักเรียน
- 2.4.2 ครั้งที่ในการจัดกิจกรรม
- 2.4.3 การพัฒนาศือสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย
- 2.4.4 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมในการพัฒนาพฤติกรรมเป้าหมาย
- 2.4.5 ชื่อกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมเป้าหมาย
- 2.4.6 เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
- 2.4.7 วิธีดำเนินการในการจัดกิจกรรม

ตาราง 2 ตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
ประถมศึกษา ปีที่ 4	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ที่จะได้รับของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 3. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองของนักเรียนกับ ผู้วิจัย	การปฐมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนาให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ชี้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนทราบ
	2	การให้ความรู้เรื่อง ความ ซื่อสัตย์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของ ความซื่อสัตย์	1. เพื่อให้ นักเรียนทราบ ความหมายประเภทของ ความซื่อสัตย์ และความ ไม่ซื่อสัตย์ และความ สำคัญของความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์	เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย และการให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	3. ขั้นดำเนินการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	3	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	1. การพูดความจริง	1. การเล่านิทาน การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ เน้นคุณค่าความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และ ต่อผู้อื่น ตลอดจน การนำความรู้ และ ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	4	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. หนึ่งขโมยเงิน	2. เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	5. ขั้นทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	5	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน	3. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	6. ชั้นประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์
	6	4. การไม่ทุจริตในการสอบ	4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	4. ผลของการทุจริต ในการสอบ	4. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	
	7	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูด หรือสัญญาที่ให้ไว้ กับผู้อื่น	5. การอภิปราย การ แสดงบทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการกล่าว คำชมเชย	

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	8	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน	เพื่อสรุป และทบทวน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา ความซื่อสัตย์	การปัจฉิมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	
ประถมศึกษา ปีที่ 5	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ที่จะได้รับของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 3. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองของนักเรียนกับ ผู้วิจัย	การปฐมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ชี้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	2	การให้ความรู้เรื่อง ความ ซื่อสัตย์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของ ความซื่อสัตย์	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมายประเภทของ ความซื่อสัตย์ และความ ไม่ซื่อสัตย์ และความ สำคัญของความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์	เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย และการให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	3. ชั้นดำเนินการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้
	3	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	1. ความประทับใจ ความซื่อสัตย์บุคคล ที่พูดความจริง	1. เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	4. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การแลก เปลี่ยนประสบการณ์ เน้นคุณค่าความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และ ต่อผู้อื่น ตลอดจน การนำความรู้ และ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	4	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. ผลของการ ไม่ลักขโมย	2. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	5	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การคดโกง ทางเลือกที่ผิดพลาด	3. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ การกล่าวคำชมเชย	5. ขั้นตอนทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา
	6	4. การไม่ทุจริตในการสอบ	4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	4. ทุจริตในการสอบ	4. การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	6. ขั้นตอนประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	7	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย	5. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	
	8	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน	เพื่อสรุป และทบทวน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา ความซื่อสัตย์	การปัจฉิมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	
ประถมศึกษา ปีที่ 6	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ที่จะได้รับของ การพัฒนาความซื่อสัตย์	การปฐมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	2	การให้ความรู้เรื่อง ความ ซื่อสัตย์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของ ความซื่อสัตย์ การพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	3. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองของนักเรียนกับ ผู้วิจัย 1. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมายประเภทของ ความซื่อสัตย์ และความ ไม่ซื่อสัตย์ และความ สำคัญของความซื่อสัตย์ เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	ความซื่อสัตย์ 1. ผลเชื่อผลสัตย์	เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย และการให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย 1. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม กลุ่มย่อย การให้	กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ และ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบ 3. ขั้นตอนการ พัฒนาผู้วิจัยซื่อสัตย์ กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้ 4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การแลก เปลี่ยนประสบการณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	4	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. เด็กน้อยขโมยสัม คนข้างบ้าน	ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย 2. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	เน้นคุณค่าความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และ ต่อผู้อื่น ตลอดจน การนำความรู้ และ ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
	5	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. เล่าสู่กันฟังเรื่อง การไม่คดโกงผู้อื่น	3. เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	5. ขั้นตอนทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา
	6	4. การไม่ทุจริตในการสอบ	4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	4. การทำข้อสอบ	4. กรณีตัวอย่าง การอภิปราย	6. ขั้นตอนประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	7	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. ผู้รักษาสัจจะ	กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย 5. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	ความซื่อสัตย์
	8	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน	เพื่อสรุป และทบทวน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา ความซื่อสัตย์	การปัจฉิมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	

3. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

4. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60 ซึ่งเกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

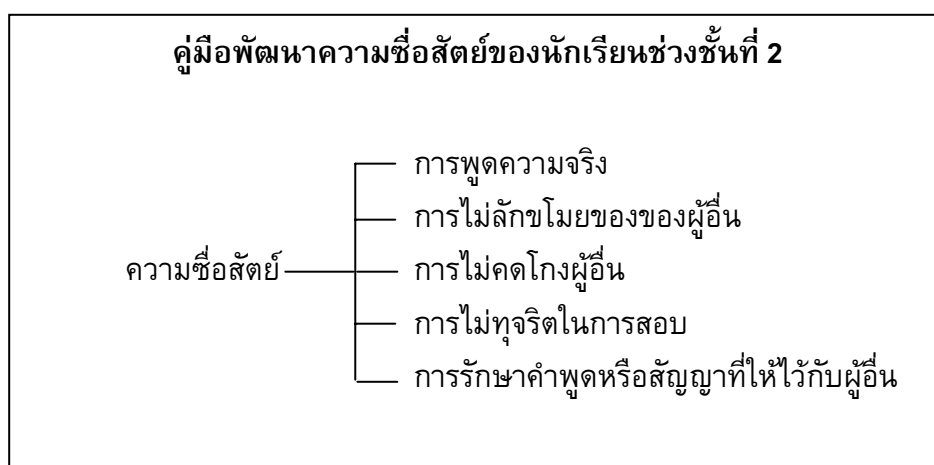
60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

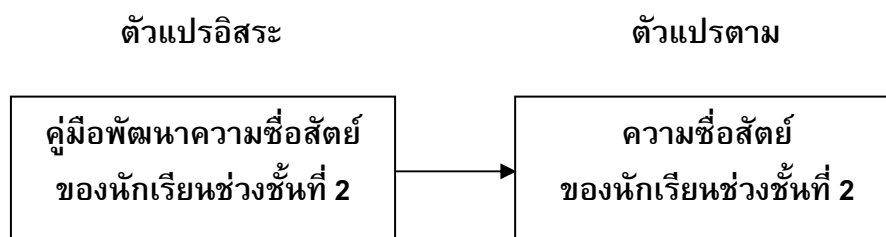
1. สร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

3. พัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน
3. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน
4. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

- 1.1 ความหมายของความซื่อสัตย์
- 1.2 ประเภทของความซื่อสัตย์
- 1.3 ความสำคัญของความซื่อสัตย์
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

- 2.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.2 ลักษณะทางจริยธรรม
- 2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
- 2.4 วิธีการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม
- 2.5 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ

- 3.1 ความหมายของคู่มือ
- 3.2 ประเภทของคู่มือ
- 3.3 องค์ประกอบของคู่มือ
- 3.4 ลักษณะของคู่มือ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนา

ความซื่อสัตย์

4.1 การอภิปรายกลุ่มย่อย

- 4.1.1 ความหมายของการอภิปรายกลุ่มย่อย
- 4.1.2 วัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่มย่อย
- 4.1.3 ขั้นตอนการอภิปรายกลุ่มย่อย
- 4.1.4 ข้อดีและข้อจำกัดของการอภิปรายกลุ่มย่อย

4.2 กรณีตัวอย่าง

- 4.2.1 ความหมายของกรณีตัวอย่าง
- 4.2.2 แนวทางการสร้างกรณีตัวอย่าง
- 4.2.3 ขั้นตอนการสอนแบบกรณีตัวอย่าง
- 4.2.4 ข้อควรพิจารณาในการใช้กรณีตัวอย่าง

4.3 บทบาทสมมติ

- 4.3.1 ความหมายของบทบาทสมมติ
- 4.3.2 วัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ
- 4.3.3 ประเภทของบทบาทสมมติ
- 4.3.4 ขั้นตอนการใช้บทบาทสมมติ
- 4.3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ
- 4.3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมติ

4.4 การเล่านิทาน

- 4.4.1 ความหมายของการเล่านิทาน
- 4.4.2 รูปแบบของนิทาน
- 4.4.3 กลวิธีและขั้นตอนของการเล่านิทาน
- 4.4.4 ประโยชน์และคุณค่าของการเล่านิทาน

4.5 เกม

- 4.5.1 ความหมายของเกม
- 4.5.2 วัตถุประสงค์ของเกม
- 4.5.3 ประเภทของเกม
- 4.5.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกม
- 4.5.5 ข้อดีและข้อจำกัดของเกม

4.6 การให้การเสริมแรง

- 4.6.1 ความหมายของการเสริมแรง
- 4.6.2 ประเภทของการเสริมแรง
- 4.6.3 หลักการและขั้นตอนการให้การเสริมแรง

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

- 5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 5.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1.1 ความหมายของความซื่อสัตย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 282) ให้ความหมายซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ และไม่หลอกลวง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129) ได้ให้ความหมายความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

รุจิร ภูสาระ (2541: 9) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ในแบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการหลักสูตรใหม่กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความจริงใจ ความซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การที่บุคคลได้ประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ โดยมีเจตนาที่บริสุทธิ์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 ประเภทของความซื่อสัตย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129-131) ได้วิเคราะห์โครงสร้างของความซื่อสัตย์แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

- 1.1 ไม่สับปลับกลับกลอก
- 1.2 ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 1.3 มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 1.4 ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 1.5 ประพฤติตรงตามที่พูด และคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

- 2.1 ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
- 2.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3 ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

- 3.1 ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- 3.2 ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3.3 ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
- 3.4 ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยา หรือกลั่นแกล้ง

4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคมและประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก

4.1 ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4.2 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนหรือเอาดีเข้าตน

4.3 ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของ

สังคมหรือหมู่คณะ

นอกจากนี้ ยังได้ระบุถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริตที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน
2. มาทำงานช้าเล็กน้อยก่อนเวลาที่กำหนด
3. ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
4. ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
5. ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ
6. ชื่อของสตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
7. เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
8. ไม่ซื่อสัตย์
9. ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
10. ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
11. กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
12. ไม่ตรงต่อเวลา

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์โดยทั่วไปนั้นมี 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่ และต่อสังคมหรือประเทศชาติ สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความซื่อสัตย์ด้านต่างๆ ได้แก่ การพูดความจริง การไม่ลักขโมยของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

1.3 ความสำคัญของความซื่อสัตย์

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เรื่องการทำงานก็ทรงเน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ (ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ อ้างอิงจาก พระบรมราชาโชวาทฯ. 2523: 7)

การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลสมปรารถนา คือ ให้เน้นประโยชน์และเน้นธรรมด้วยนั้นจะอาศัยแต่เพียงความรู้อย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจและความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะว่าความรู้ที่นั้นเสมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวเป็นเสมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเน้นปัจจัยที่นำทางให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ์ คือ ปลอดภัยจนบรรลุถึงจุดหมายประสงค์

กิริติ บุญเจือ (2542: 89-90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความซื่อตรงไว้ดังนี้

1. ความซื่อตรงเสริมบุคลิกภาพ คนซื่อตรงย่อมมีความสมบูรณ์ในความคิด และการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างความคิด คำพูด และการกระทำ

2. ความซื่อตรงเสริมมิตรภาพทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น คนไม่ซื่อตรงไม่ได้รับความไว้วางใจ ทำให้เสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ทั้งตัวเองและสังคม

3. ความซื่อตรงเสริมความมั่นคงแก่สังคม สังคมจะอยู่ได้เป็นปึกแผ่นก็เพราะสมาชิกมีความไว้วางใจกันเป็นส่วนมาก ถ้าหากไม่ไว้วางใจกันเลยจะออกกฎหมายควบคุมให้รัดกุม อย่างไม่รู้ก็ได้ผล เพราะมีช่องโหว่ให้คนฉลาดปลิ้นปล้อนเอาไปใช้อเปรียบคนอื่นจนได้

4. ความซื่อตรงทำให้ทุกฝ่ายสบายใจ ผู้มีความซื่อตรงอยู่เป็นประจำย่อมสบายใจ ไม่ต้องคอยจำว่าพูดอะไรกับใครว่าอย่างไร และไม่ต้องคอยหวาดระแวงจะมีใครมาจับผิดหรือไม่ ผู้ที่ติดต่อกับคนซื่อตรงด้วยก็ไม่ต้องขบคิดให้หนักสมองว่าจะมากันไม่ไหน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความซื่อสัตย์นั้นมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสังคม และประเทศชาติ ในการพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่น และมีความสุข

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1.4.1 งานวิจัยในประเทศ

เจริญศรี บุญสว่าง (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการใช้นิทานพื้นบ้าน และเพลงกล่อมเด็กในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ของโรงเรียนวัดโมคลาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 60 คน เพื่อเปรียบเทียบระดับความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนด้วยการใช้นิทานพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็ก ในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยกับการสอนด้วยวิธีปกติ เครื่องมือที่ใช้เป็นแผนการสอนที่ใช้นิทานพื้นบ้าน และเพลงกล่อมเด็ก ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาไทยด้วยวิธีสอนที่ใช้นิทานพื้นบ้าน และเพลงกล่อมเด็ก มีระดับความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่เรียนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย (2547: 46) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ใน ชุมชนพุทธ คริสต์และอิสลามในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้ แนวคิดหลักคือ แนวคิดความซื่อสัตย์ โครงสร้างทางสังคม กระบวนการขัดเกลาทางสังคม หลัก คำสอนของศาสนา หลักการศึกษาในโรงเรียนศาสนา แนวคิดด้านชุมชนนิยม และใช้คนซื่อสัตย์เป็น ตัวอย่าง ซึ่งชุมชนเป็นผู้เลือกจำนวน 50 คน โดยใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกพบว่า คุณธรรมความ ซื่อสัตย์ที่เข้มแข็งเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูที่ใกล้ชิดของพ่อแม่ ความรับผิดชอบและการพึ่งตนเองเร็ว ตั้งแต่วัยเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูและพระเป็นแบบอย่างและมีความรู้ด้านวิชาการทันสมัย โรงเรียนเน้นศาสนาควบคู่วิชาการ ชุมชนมีขนาดเหมาะสม มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการสร้าง ความสัมพันธ์กันและมีระบบสาธารณูปโภคดี วัดควรจัดสรรที่ดินให้ประชาชนได้อยู่ใกล้วัดมากที่สุด

ชุมชนที่สร้างใหม่ควรจัดให้มีวัดและโรงเรียนเพื่อให้เด็ก ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านได้สร้างความสัมพันธ์กันมากขึ้น ส่วนด้านสื่อโทรทัศน์ภาครัฐควรกำกับดูแลให้มีการจัดรายการธรรมะและรายการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์ให้มากขึ้นและมีเวลาออกอากาศที่เหมาะสม

สุมาลี ภูผาลา (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครองและสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 คน ผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย อายุ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนมี 13 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้าง สถานภาพโสด สถานภาพสมรส สถานภาพหม้าย หรือหย่าหรือแยกกันอยู่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยรวมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนได้ร้อยละ 22.00

อัจฉรีย์ ศรีไตรรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 48 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารจากการวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สามารถพัฒนาและปลูกฝังให้กับเยาวชนร่วมกับคำสั่งสอนทางศาสนาและกิจกรรมที่เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เจอกับประสบการณ์โดยตรงทำให้สามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้องและนำไปสู่การพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

1.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไรท์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524: 44; อ้างอิงจาก Wright. 1975: 74) ได้ศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมซื่อสัตย์ในสถานการณ์วัยเยาว์ แบ่งออกเป็น พฤติกรรมโกง ขโมย กล่าวเท็จ และการกระทำที่ขัดกับคำสั่งของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ การวัดพฤติกรรมในสถานการณ์วัยเยาว์แบ่งออกเป็นหลาย ๆ สถานการณ์ ส่วนการวัดพฤติกรรมโดยตรงในห้องเรียนหรือในห้องปฏิบัติการ สรุปว่า พฤติกรรมในสถานการณ์วัยเยาว์นั้นเป็นผลของการตัดสินใจของบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสามประเภท ประเภทแรกคือ ลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความเชื่อเชิงจริยธรรม ความสามารถในการบังคับตน ความฉลาด ความภาคภูมิใจ ความวิตกกังวล ความอ่อนแอต่อสิ่งชั่วร้าย และลักษณะบุคลิกภาพบางประการซึ่งหมายถึง การแสดงอาการทางประสาท (Neuroticism) และบุคลิกภาพแสดงตน (Extroversion) ประเภทที่สองคือ ลักษณะสำคัญของสถานการณ์วัยเยาว์ เช่น ความเสี่ยงต่อการถูกจับได้ คุณค่าของรางวัลที่จูงใจให้อยากได้ และการมีตัวแปรซึ่งกระทำความดีหรือชักจูงให้กระทำความชั่ว สาเหตุประการสุดท้ายคือ ลักษณะของสังคมหรือกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งอาจมีกฎเกณฑ์ ความเชื่อถือ และปทัสฐานที่แตกต่างกัน อันเป็นสาเหตุให้บุคคลจากสังคมหนึ่งมีความซื่อสัตย์มากหรือน้อยกว่าบุคคลในสังคมอื่นๆ ได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน นอกจากขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของนักเรียนแล้ว สภาพแวดล้อมยังเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาเช่นกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

2.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

คำว่า คุณธรรม และ จริยธรรม นั้นเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ทั้งในวงการศึกษ สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนาทั่วไป อย่างไรก็ดี ความหมายของคุณธรรมนั้น มักจะใช้ในลักษณะที่ครอบคลุมความหมายของจริยธรรมด้วย ทั้งในศัพท์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กล่าวคือ จริยธรรมเป็นการแสดงออกให้ผู้อื่นเห็นคุณธรรมที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคลนั่นเอง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า จริยธรรม คือ ข้อประพฤติปฏิบัติ หรือกฎที่ควรปฏิบัติในทางที่ดี ที่ควรกระทำเพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีหรือสันติสุขในสังคม (ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2544: 125, 127)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 253, 291) ให้ความหมายคุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วนจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เน้นเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (พระธรรมปิฎก. 2546: 32) ให้ความหมายจริยธรรม หมายถึง ธรรมคือความประพฤติ ธรรมคือการดำเนินชีวิต หลักความประพฤติ หลักการดำเนินชีวิต คำจริยธรรมนี้นักปราชญ์ประเทศไทยได้บัญญัติให้ใช้สำหรับคำภาษาอังกฤษ Ethics หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม จริยะ (หรือจริยธรรม) อันประเสริฐ เรียกว่า พรหมจริยะ (พรหมจริยธรรม หรือ พรหมจรรย์) แปลว่า ความประพฤติอันประเสริฐ หรือการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ หมายถึง มรรคมีองค์ 8 หรือศีล สมาธิ ปัญญา เทียบศีลธรรม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2529: 1) ให้ความหมายคุณธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่ที่เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่ การรักษาศีล และการประพฤติตนตามหัวข้อธรรม ส่วนคำว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความดีงามและความถูกต้องแก่สังคมในระดับต่างๆ และจะเกิดเมื่อคนมีความขัดแย้งเกี่ยวกับคุณธรรมหรือค่านิยมตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป เช่น ถ้ามีเหตุการณ์ขัดแย้งเกิดขึ้นทำให้เราตกอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ปัญหาแล้วเรารู้สึกสนใจแก้ปัญหาโดยยึดผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาเพื่อสังคมแสดงว่าเรามีจริยธรรมสูงกว่าคนที่แก้ปัญหาเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรรถ มูลคำ (2546: 182) ให้ความหมายคุณธรรม (Morality) หมายถึง สภาพของคุณงามความดี คนที่มีคุณธรรมหมายถึง คนที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับสูง ซึ่งคนที่มีคุณธรรมนั้นนอกจากจะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นแล้วยังมีจิตใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่นอีกด้วย ส่วนคำว่า จริยธรรม (Ethic) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติที่กำกับอยู่ในจิตใจของคน ซึ่งถ้าผู้ใดที่ประพฤติปฏิบัติดีก็จะส่งผลให้เกิดสันติสุขแก่สังคม หรือคนที่ปฏิบัติตามเกณฑ์ทางศีลธรรมก็คือคนที่มีจริยธรรม

ประภาศรี สีหอำไพ (2540: 17, 21) ให้ความหมายคุณธรรม (Moral) หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดีคือ ความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วยอมนำความเจ็บปวดมาให้ การเป็นผู้มีคุณธรรมคือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดีงาม ความเข้าใจเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรมเป็นกฎเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น ส่วนคำว่า จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 2) ให้ความหมายจริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้นคือเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมเป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย กู๊ด (Good. 1973: 374) ให้ความหมายคุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชินหรือ หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำความคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม

เพียเจท์ (Piaget. 1960: 1) ให้ความหมายจริยธรรมว่า เป็นองค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้การยอมรับจากสังคม

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976: 45) กล่าวถึงจริยธรรมว่าเป็นพื้นฐานของความยุติธรรม โดยถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันของบุคคล ซึ่งไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่ยอมรับไว้ในทุกสถานการณ์และไม่มี ความขัดแย้งเป็นอุดมคติ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน คุณธรรมเป็นความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของสังคม ส่งผลให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม จริยธรรมเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงามทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม โดยมีพื้นฐานมาจากคุณธรรมที่อยู่ภายในนั่นเอง

2.2 ลักษณะทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 2-5) ได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ไว้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำและการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนา ส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วงอายุ 2-10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

2. ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมไทย แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทักษะแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความกว้างขวางกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินั้นรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคล ผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจท์ และโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านอื่นๆ ของบุคคลด้วย คือ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคลด้วย

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น

การมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นใด มิได้ขึ้นอยู่กับการอบรมสั่งสอนในเนื้อหาความดีความชั่ว โดยสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ แต่การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพัฒนาในขั้นที่สูงขึ้นไปได้ต้องขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญ และยังต้องประกอบกับการมีประสบการณ์เหมาะสมในสังคมด้วย ฉะนั้น การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจึงอาจมีลักษณะที่เป็นสากลได้มากกว่าลักษณะอื่นๆ ของจริยธรรม และอาจใช้เปรียบเทียบคนในต่างสังคม และคนในสังคมเดียวกันได้ว่าอยู่ขั้นเดียวกันหรือต่างขั้นกันหรือไม่

2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

2.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget)

เพียเจท์ เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นกับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่างๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น เพียเจท์ได้แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 2 ขั้น (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2541: 66-67) คือ

1. เฮเทอโรนอไมัส (Heteronomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำรับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานทางจริยธรรมจากผู้มีอำนาจเหนือตน และถือว่ากฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ลักษณะของพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นเฮเทอโรนอไมัส เด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้เป็นเด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8 ขวบ รับกฎเกณฑ์ และมาตรฐานทางจริยธรรมจากบิดา มารดา ครู และเด็กโต เด็กวัยนี้将有ความเชื่อถือเรื่องพฤติกรรมใดจะถูกต้อนหรือ “ดี” ก็ต่อเมื่อผู้แสดงพฤติกรรมได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์มีไว้สำหรับปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและแก้ไขไม่ได้ ทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์โดยเด็ดขาด ถ้าใครทำตามกฎเกณฑ์เป็น “คนดี” และคนที่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์เป็น “คนไม่ดี” และการใช้จรรยาวิพากษ์หรือการประเมินตัดสินว่าใคร “ผิด” “ถูก” ไม่คำนึงความต้องการแรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำ

2. ออโทโนมัส (Autonomous) เป็นขั้นที่ผู้กระทำเชื่อว่ากฎเกณฑ์ คือ ข้อตกลงระหว่างบุคคล กฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้คือ ความร่วมมือ และการนับถือซึ่งกัน และกันเป็นเรื่องสำคัญ และคิดถึงแรงจูงใจของผู้กระทำ ลักษณะของพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นออโทโนมัส เด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะเป็นเด็กที่มีอายุ 9 ขวบขึ้นไป เด็กวัยนี้จะมีความเชื่อถือเรื่องกฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่างบุคคล และกฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากบุคคลที่ใช้กฎเกณฑ์นั้นตกลงกันว่าจะเปลี่ยน กฎเกณฑ์จะมีความหมาย หรือมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อบุคคลที่จะต้องปฏิบัติยอมรับกฎเกณฑ์นั้น การร่วมมือ และการนับถือซึ่งกันและกันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพัฒนาการทางจริยธรรม และการใช้จรรยาวิพากษ์หรือประเมินตัดสินว่าใคร “ผิด” “ถูก” คำนึงถึงความต้องการแรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำ

ข้อสรุปที่สำคัญของพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้นและขั้นกับวัย คล้ายคลึงกับพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญาเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8 ขวบ จะยอมรับมาตรฐานทางจริยธรรมหรือกฎเกณฑ์จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครู และเด็กที่โตกว่า เด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด และเชื่อว่ากฎเกณฑ์เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เมื่อเด็กอายุมากขึ้นคือตั้งแต่ 9 ขวบขึ้นไป จะมีความคิดว่ากฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่างบุคคล และผู้ที่ใช้กฎเกณฑ์จะต้องมีความร่วมมือ และนับถือซึ่งกันและกัน และกฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้

2.3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์กได้ศึกษาและทดลองสอนโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และได้สรุปว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญาแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้นเริ่มจากขั้นต่ำสุดจนถึงขั้นสูงสุด ดังนี้ (ริงสเวิร์ด แสงสุข; และคนอื่นๆ. 2544: 521-523; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1980: 10-13)

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) (2-10 ปี) ในระดับนี้เด็กจะกระทำตามผู้มีอำนาจเหนือตนสั่ง เข้าใจว่าทำอย่างไรจึงจะถูกลงโทษและได้รับรางวัล ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) (2-10 ปี) เด็กจะใช้หลักการหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้ได้รับโทษ เป็นเหตุผลในการกระทำเด็กจะทำดีตามคำสั่ง เพราะกลัวถูกตี

ขั้นที่ 2 ขั้นแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) (7-10 ปี) สิ่งของรางวัลเป็นแรงจูงใจให้เด็กทำความดี เด็กจึงปฏิบัติดีเพื่อให้ได้รับรางวัล

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) (10-16 ปี) ในขั้นนี้เด็กจะเห็นความสำคัญของหน้าที่ ความรับผิดชอบของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก เด็กจะไม่ทำความผิด เพราะต้องการให้ผู้อื่นยอมรับและยึดกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคม ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้น 3 ขั้นทำตามที่คุณอื่นเห็นชอบ โดยอยากได้ชื่อว่าเป็นเด็กดี เด็กน่ารัก (The Interpersonal Concordance of “Good Boy Nice Girl” Orientation) (10-16 ปี)

ขั้น 4 ขั้นทำตามกฎหมายและระเบียบของสังคม (The “Law and Order” Orientation) (13-16 ปี) ระดับนี้บุคคลจะเข้าใจกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม (Norms) เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของบุคคลที่พึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional Autonomous of Principle Level) (16 ปีขึ้นไป) บุคคลจะเข้าถึงค่านิยมและจริยธรรม โดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน ความเหมาะสม ความเที่ยงธรรม ไม่ยึดหลักเกณฑ์ตายตัว ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้น 5 ขั้นทำตามสัญญาสมาคมและกฎหมาย (The Social Contract, Legalistic Orientation) (16-25 ปี) ในขั้นนี้บุคคลจะเห็นความสำคัญของกฎหมาย พิจารณาความถูกต้อง คำนึงถึงสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ข้อสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ขั้น 6 ขั้นทำตามกฎระเบียบจริยธรรมสากลของสังคม (The Universal Ethical Principle Orientation) (25 ปีขึ้นไป) ขั้นนี้บุคคลรำลึกถึงคุณค่าของความถูกต้อง โดยคำนึงถึงเหตุผล ประโยชน์ของมนุษยชาติ เกิดความละเอียดต่อการกระทำชั่ว คุณธรรมขั้นนี้เป็นระดับสูง

โคลเบอร์ก เชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้นจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการให้เหตุผลในขั้นต่ำกว่านั้นมีอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด รู้จักวิเคราะห์การให้เหตุผลในขั้นสูงมีมากขึ้น เหตุผลในขั้นต่ำจะใช้น้อยลงและละทิ้งไปในที่สุด พัฒนาการทางจริยธรรมขั้น 1-6 ไม่จำเป็นต้องถึงขั้นสูงสุด (ขั้น 6) เสมอไป อาจจะหยุดชะงักแค่ขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางสังคมและระดับสติปัญญาของบุคคล

2.3.3 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538: 2-3) กล่าวถึงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมว่าเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งว่ามีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง มีลักษณะคล้ายกับจริยธรรมที่ว่า จะกระทำพฤติกรรมนี้เพราะอะไร มีอะไรเป็นสาเหตุของการที่จะกระทำนั้น ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมี 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ดอกและผลของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมของคนดีละเว้นความชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนาที่มีสาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้และลักษณะจิตใจที่เป็นส่วนรากของต้นไม้

ส่วนที่ 2 ลำต้นของต้นไม้ เป็นสาเหตุทางจิตใจ อันประกอบด้วยลักษณะทางจิตใจ 5 ประการที่ส่งเสริมให้บุคคลเป็นคนดีและคนเก่ง ลักษณะทางจิตใจ 5 ประการนี้ ถ้ามีมากในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมของคนดีคนเก่งอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าขาดลักษณะหลายประการมากเท่าใด บุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่ไม่สามารถเป็นคนดีและคนเก่งได้ลักษณะ 5 ประการนั้น ได้แก่

1. ทศนคติ คุณธรรม ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง
2. เหตุผลเชิงจริยธรรมหรือการเห็นแก่ส่วนรวมและหลักสากลมากกว่า

การเห็นแก่ตัว

3. ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถคาดการณ์ไกลและสามารถควบคุมตนให้
อดได้รอได้อย่างเหมาะสม

4. ความเชื่อในอำนาจในตนว่าทำดีได้ดีทำชั่วจะต้องได้รับโทษ

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความมุ่งมั่นบากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบ
ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ส่วนที่ 3 รากของต้นไม้ เปรียบเสมือนลักษณะทางจิตที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมของคนดีคนเก่งลักษณะทางจิตใจ 3 ประการนั้น ได้แก่

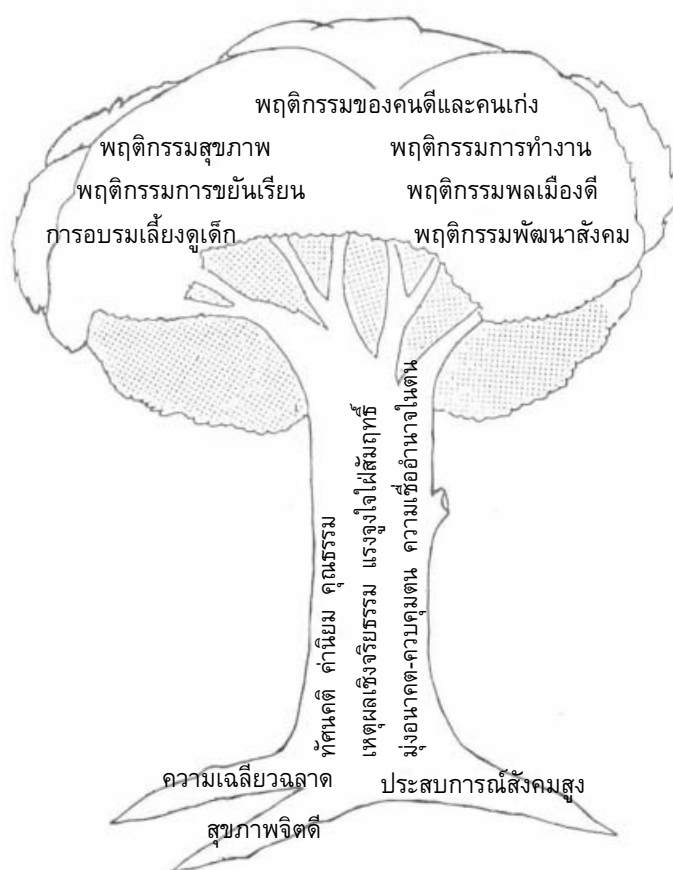
1. สติปัญญา คือ ความเฉลียวฉลาดเหมาะสมกับอายุเมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มี
ความสามารถทางความคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้

2. ประสพการณ์ทางสังคม หมายถึง การเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอา
ใจเขามาใส่ใจเรา

3. มีสุขภาพจิตดี หมายถึง การมีความวิตกกังวลน้อย หรือในปริมาณที่
เหมาะสมกับเหตุการณ์

จิตลักษณะ 3 ด้านนี้ อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่
ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่เหมาะสม
กับอายุ จึงจะเป็นผู้มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการที่ลำต้น โดยที่มีจิตลักษณะทั้ง
5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ฉะนั้น จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของสาเหตุ
ของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง นอกจากจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้ อาจ
เป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมด้วย

จากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมที่แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจ
ของพฤติกรรมทางจริยธรรมสามารถสรุปในลักษณะของต้นไม้จริยธรรมได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของ
พฤติกรรมทางจริยธรรม

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนา*
บุคคล. หน้าที่ 10.

2.4 วิธีการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 63-67) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรมนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การให้ความรู้ขั้นสูง การอบรมทางศาสนา การให้แสดงบทบาท การใช้กลุ่มเพื่อให้เกิดการคล้อยตามและการเลียนแบบจากตัวแบบ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูง วิธีการศึกษาเด็กโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงขึ้นไปนั้นเริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจท์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงเกินกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกันหรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะเป็เครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตนเพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

2. การอบรมทางศาสนาประเพณีของผู้นับถือศาสนาพุทธเปิดโอกาสให้ชาวบ้านโดยเฉพาะเพศชายมีโอกาสเข้ารับการอบรมพุทธศาสนา โดยการบวชเป็นสามเณรและภิกษุ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามสะดวก แต่ที่ปฏิบัติกันมากคือใช้เวลาประมาณ 3 เดือนในระยะเข้าพรรษา คือระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี การได้บวชเรียนนี้ในวัฒนธรรมไทยถือว่าเป็นการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ครอบครัวและประเทศชาติ ผู้ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้วสังคมถือว่าเป็นผู้ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทางที่ดีลดความเห็นแก่ตัวและเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่มนุษยชาติ นอกจากนั้นผู้ที่ผ่านการบวชเรียนแล้ว ยังควรเป็นผู้ที่มีความซื่อตรงในสพระธรรมมากกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับศาสนาอีกด้วย

3. การใช้แสดงบทบาท การให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม จะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาของตัวเองในเรื่องเหมือนกับเป็นปัญหาของตนเอง

4. การใช้กลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น อาจทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กวัยรุ่นจะยึดเพื่อนเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามลักษณะของเพื่อนๆ ไปโดยง่าย

5. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่างๆ ให้ผู้ทดลองเห็นจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้นๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบให้นี้ก็เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกทีกล่าวมาแล้วหรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อนหรือการให้เพื่อนแสดงความคิดที่เหมือนกันเป็นเอกฉันท์อันจะทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีที่มีการศึกษาค้นคว้ามามากพอสมควร เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะเรียนรู้จาก

สังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้สีกว่ากำลังถูกชักจูง ลักษณะของการเลียนแบบนี้เป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม เป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ลักษณะของการเลียนแบบ (Imitation) กิจการเทียบเคียง (Identification) กิจการเลียนแบบเป็นวิธีที่อาศัยตัวแบบลักษณะและความเหมาะสมของตัวแบบเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับวิธีนี้ เพราะตัวแบบจะต้องมีลักษณะดึงดูดและชักชวนให้ผู้อื่นสังเกตเห็นเกิดความเชื่อถือและคล้อยตามได้ ตัวแบบที่มีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มาก ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่และเพื่อน ลักษณะอีกประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเลียนแบบได้มากคือ ความเหมาะสมของตัวแบบ การเชื่อในเรื่องความรู้ความสามารถของตัวแบบในเรื่องที่เขาจะแสดงออกจะทำให้ผู้สังเกตคล้อยตามได้มาก ลักษณะภายในของผู้เลียนแบบเองก็เป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้เช่นกัน

แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจริยธรรม สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2546: 186) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนเสียก่อนว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งอาจจะทำการวิเคราะห์โดยการเล่าสถานการณ์ให้ฟังอ่านกรณีศึกษาแล้วให้ผู้เรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองหรือของตัวละครในเรื่อง หรือจากการสังเกตพฤติกรรมก็ได้
2. ผู้สอนควรจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้ยิน ได้ฟังการบอกหรือให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นกว่าระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมที่เขามีอยู่
3. ผู้สอนควรจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบกับปัญหาที่ขัดแย้งกับระดับความคิดของผู้เรียนเอง เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้สอนจะเป็นผู้ชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนมีความเห็นคล้อยตามไปในทิศทางที่ปรารถนา

ประภาศรี สีหอำไพ (2543: 21-23) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณธรรมในการจัดการศึกษาด้านจริยธรรม ผู้สอนควรปลูกฝังแนวคิดที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ ดังนี้

1. การยอมรับความแตกต่างระหว่างความดีกับความชั่ว ตระหนักว่า ความดีเป็นสิ่งที่ไม่ทำให้อันตรายและผู้อื่นเดือดร้อน คนดีย่อมเป็นที่ชื่นชมยกย่อง ผลผลิตของความดีเป็นสิ่งที่นำความสุขใจมาให้ ความดีที่ประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นเป็นการสร้างคุณค่าของชีวิตและสังคม ในทางตรงกันข้าม ความชั่วเป็นสิ่งที่นำความทุกข์กังวลใจมาให้ คนประพฤติชั่วย่อมได้รับผลของการกระทำนั้น

การคัดค้านเรื่อง “คนทำชั่วได้ดีมีถมไป” หรือความดีบางอย่างก็ให้คนอื่นเดือดร้อน เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น แล้วกลับนำความทุกข์มาสู่ตนและครอบครัว ตัวอย่างของเรื่องเช่นนี้ได้แก่ คำพังเพยที่ว่า “อยากเป็นหนี้ให้เป็นนายหน้า อยากเป็นข้าให้เป็นนายประกัน” เป็นต้น ข้อโต้แย้งเหล่านี้ ถ้านำมาวิเคราะห์อย่างละเอียดโดยมองการณ์ระยะยาว มองสภาพทางจิตใจมากกว่าสภาพทางวัตถุภายนอก ผลสุดท้ายจะสามารถมองเห็นว่า การยอมรับความแตกต่างระหว่างความดีกับความชั่วนั้นเป็นสัจธรรมทำให้เลือกประพฤติ และเลิกประพฤติตามสิ่งที่เห็นความแตกต่าง (Differentiation)

2. หลักสากลในการพิจารณาสภาพการณ์ไกลโดยรอบ สามารถนำเกณฑ์แยกแยะความดีงาม กำหนดเป็นกฎคุณธรรมใช้ได้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เป็นการประยุกต์ระบบคุณธรรมขึ้นมาใช้อย่างกว้างขวางจนเป็นหลักสากล (Universalization)

3. ความเข้าใจในคุณธรรม ซึมซาบอยู่ในจิตใจ เมื่อมีเหตุการณ์หรือความปรารถนาสามารถตัดสินใจเลือกประพฤติอยู่ในขอบเขตของความถูกต้อง สร้างค่านิยมที่เสริมสร้างคุณธรรมด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง (Comprehensiveness)

4. ความต่อเนื่องสัมพันธ์กันของระบบที่สร้างเสริมคุณภาพ มีแกนสารที่เป็นหลักชัดเจน มีสัมพันธ์ภาพติดต่อกันโดยลำดับ (Coherence)

5. การวิเคราะห์วิจารณ์ความประพฤติได้ด้วยแนวทางของตนเอง เมื่อได้เลือกปฏิบัติสิ่งใดแล้ว สามารถแยกแยะได้ว่าตนเองได้กระทำดีตามที่เข้าใจสภาวะของคุณงามความดีได้มากน้อยเพียงไร การวิเคราะห์ตนเองช่วยให้คุณธรรมพัฒนางอกงามอย่างแท้จริง สามารถวิจารณ์การกระทำของตนเองได้ (Self-Criticism)

6. การตัดสินคุณธรรม กล่าวได้ว่า เป็นพัฒนาการขั้นสุดท้ายในการพัฒนาคุณธรรมระยะเริ่มแรก เพราะเป็นความสามารถของบุคคลที่ตัดสินได้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ทำแล้วจะเป็นความดีสามารถอธิบายรายละเอียดและมีเหตุผลพิสูจน์ได้ว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับในสังคม เป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์ที่ชี้บ่งได้ว่าคุณธรรมที่ปฏิบัติมีคุณค่าที่ตัดสินได้ (Justification)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า วิธีการส่งเสริมหรือพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนั้นเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองได้ว่าสิ่งไหนดีไม่ดียังไร แล้วเลือกปฏิบัติอย่างถูกต้องตามที่สังคมโดยทั่วไปยอมรับ

2.5 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

ในปัจจุบันค่านิยมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ก่อนนี้สังคมเคยยกย่องคนที่มีคุณธรรม คนที่ประพฤติผิดศีลธรรม ทุจริต คดโกง จะถูกประณาม และไม่มีใครอยากคบด้วย แต่ในปัจจุบันนี้สังคมกลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่ตำแหน่งสูง มีอำนาจวาสนา มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้นจะพฤติผิดศีลธรรมได้เงินมาโดยทางทุจริต ปัญหาคุณธรรมที่สำคัญ คือ การที่คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมปัจจุบันกำลังตกต่ำลง ประชาชน และเยาวชนจำนวนไม่น้อยไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมเท่าที่ควร ไม่ได้ยึดมั่นในคุณธรรม และประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรม ทำให้สังคมมีปัญหามากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน สังคมมีความเจริญทางวัตถุ แต่มีความเสื่อมโทรมทางจิตใจ ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ผู้เข้าร่วมประชุมสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักรที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2532 มีข้อความดังนี้ (สมพร เทพสิทธา. 2542: 15-16)

ความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตก ก็คือ ทุกวันนี้ความคิดอ่านและความประพฤติหลายๆ อย่าง ซึ่งแต่ก่อนถือว่าเป็นความชั่ว ความผิด ได้กลายเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับ แล้วพากันปฏิบัติโดยไม่รู้สึกสะอิดสะเอียน จนทำให้เกิดปัญหาและทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมีดมนลงไป ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหน้าที่ของชาวพุทธ จะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง แต่ละท่านแต่ละฝ่ายต้องยึดหลักการให้มั่นคงที่จะไม่ ไม่ทำสิ่งใดๆ ที่ชั่วที่เสื่อม ต้องกล้าและบากบั่นที่จะทำแต่สิ่งที่เป็นความประพฤติดี ปฏิบัติชอบ บังเกิดเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับ

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะในสังคมไทยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษาและวัฒนธรรมที่หลั่งไหลมาจากวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพทางด้านร่างกายและจิตใจของประชาชนก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมขึ้น ดังนั้นการพัฒนาคนในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้านนั้น จึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวองลงมาคือสถาบันการศึกษานั้นเอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดความสมดุลกับสังคมในปัจจุบันและสามารถอยู่อย่างด้วยกันได้อย่างมีความสุข มิเช่นนั้นคนก็จะคล้อยตามไปกับกระแสฉลิมคุณธรรมจริยธรรมอันดิ่งลงไป ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานมีข้อความตอนหนึ่งว่า “ถึงแม้เราจะอยู่ท่ามกลางความเจริญรุดหน้าแห่งยุคปัจจุบันอย่างไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมจรรยาไม่ได้ ตรงข้ามเราควรจะเอาใจใส่สั่งสอนกันให้หนักแน่นทั่วถึงยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความคิด ความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมที่วิวัฒนาการไม่หยุดยั้ง...” (สมพร เทพสิทธา. 2542: 12)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2520: 210) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยโดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 11-25 ปี จำนวน 1,400 คน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตนั้นควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่จะเด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเริ่มวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจน จะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงวัยอายุตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลาย ในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่าในครอบครัวยากจนบิดามารดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงได้

ชัยณรงค์ ศรีสุข (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งได้ศึกษากับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 285 คน โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีความเมตตากรุณา ด้านมีวินัย ด้าน

มีความรับผิดชอบและด้านประหยัด ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนโดยรวมมีความซื่อสัตย์สุจริตในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนชายมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน มากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิรันดร์ ศรีวรกุล (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้ชุดฝึกการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรม โดยใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแผนกประถมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 55 คน โดยใช้ชุดฝึกการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ชุดที่ 1 เป็นชุดฝึกที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมพรหมวิหาร 4 หลักธรรมอิทธิบาท 4 หลักการคิดแบบ สืบสาวเหตุปัจจัย และหลักการคิดแบบเร้าคุณธรรมทั้งหมด 4 ชุด ส่วนที่ 2 เป็นชุดฝึกที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียนเกิดการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรมมี 6 ชุด ผลจากการวิจัยพบว่า ชุดฝึกการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกการคิดนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศักดิ์ชัย มโนวงศ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 116 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความตรงต่อเวลา ผลจากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่พบลำดับแรกและลำดับสุดท้ายในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านความใฝ่รู้ลำดับแรก ได้แก่ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการเรียนและลำดับสุดท้าย ได้แก่ กล้าพูด กล้าซักถาม การอภิปรายในการประชุม ด้านความขยันลำดับแรกได้แก่ การใช้เวลาว่างทำงานที่เป็นประโยชน์ทุกครั้งและลำดับสุดท้าย ได้แก่ ทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้เสมอ ด้านความประหยัดลำดับแรกได้แก่ เมื่อเห็นไฟฟ้าและก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้จะเข้าไปปิดทันทีและลำดับสุดท้าย ได้แก่ ซอชมซ่อมแซมสิ่งของที่ชำรุดเพื่อนำมาใช้อีก ด้านความซื่อสัตย์ลำดับแรก ได้แก่ ไม่เคยแอบดูข้อสอบเพื่อนเมื่อทำข้อสอบไม่ได้และลำดับสุดท้ายได้แก่ รู้สึกอายต่อการกระทำผิดแม้ไม่มีคนอื่นเห็น ด้านความมีระเบียบวินัยลำดับแรก ได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติและลำดับสุดท้ายได้แก่ ไม่เคยแต่งกายผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ด้านความตรงต่อเวลาลำดับแรก ได้แก่ จะกลับถึงบ้านตรงเวลาเสมอและลำดับสุดท้ายได้แก่ การไม่ผิดเวลานัดเพื่อน

ลำไย บัวพิทักษ์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้พื้นที่บ้านอีสานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดहु้งและโรงเรียนบ้านโนนโพธิ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 33 คน โดยศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านจริยธรรมก่อนและหลังการใช้พื้นที่บ้านอีสานจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังการใช้ และศึกษาท่าทีความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการใช้พื้นที่บ้านอีสานจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ผลจากการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านจริยธรรมหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยการใช้พื้นที่บ้านอีสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีท่าทีความรู้สึกรักที่ดีต่อการสอนโดยใช้พื้นที่บ้านอีสานในระดับมาก

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมข้างต้นจะเห็นว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะบริบทดังกล่าวจะเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมหรือพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โดยมีการนำเทคนิคที่หลากหลายเข้ามาช่วยในการพัฒนา รวมทั้งการพัฒนานั้นต้องทำอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพของนักเรียนเองในทางที่ดี และส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524: 10; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1964a) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุ โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ขั้น ผู้วิจัยพบว่า เด็กอเมริกันอายุ 7, 10, 13 และ 16 ปี นิยมใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นตามอายุ กล่าวคือ เด็กอายุ 7 ปี แทบทุกคน (90 เปอร์เซนต์) ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 1 และ 2 เด็กอายุ 10 ปี แม้จะยังใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 เสียเป็นส่วนใหญ่ (50 กว่าเปอร์เซนต์) แต่มีพวกหนึ่งใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 มาก (35 เปอร์เซนต์) ส่วนวัยรุ่นอายุ 13 ปี ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 มาก (50 กว่าเปอร์เซนต์) และมีพวกที่ใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 น้อยกว่า (20 กว่าเปอร์เซนต์) ส่วนวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี แม้จะยังใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และ 4 มาก (50 กว่าเปอร์เซนต์) แต่ปรากฏว่า มีผู้ใช้เหตุผลในขั้นที่ 5 และ 6 มากกว่า (23 เปอร์เซนต์) กลุ่มเด็กที่อายุต่ำกว่าทุกกลุ่ม ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นเด่นชัดว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีพัฒนาการตามอายุ ซึ่งพัฒนาการของจริยธรรมทางด้านนี้ โคลเบอร์ก เชื่อว่า เป็นผลของความพยายามของเด็กที่จะตีความหมายประสบการณ์ของตนในสังคมที่สลับซับซ้อน โดยเด็กจะมีความสามารถในการนี้มากขึ้นเป็นลำดับ

ริชาร์ด; และคนอื่นๆ (วรวรรณนี้ ราชสงฆ์. 2541: 54; อ้างอิงจาก Richards; and others. 1984: 24-28) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมใน ขั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่า ระดับการให้พัฒนาเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุและสถานภาพทางสังคม เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

ลาเนียร์ (สุมาลี สุดจินดา. 2546: 33; อ้างอิงจาก Lanier. 1993) ได้ทำการวิจัยเรื่องการกระตุ้นในเรื่องจริยธรรมและการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนุ่มสาวชาวชนบท (การพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในชนบท) จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้น 11 และ 12 ในโรงเรียนชนบท เด็กนักเรียนในชนบทได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่อๆ กันมา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคใหม่ การทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมให้ได้รับการฝึกการให้คำแนะนำ และการจัดประสบการณ์ และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งแต่โรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูงสุด ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมได้รับความสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวนี้ถือได้ว่ามีความสำคัญและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องอื่นๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ กิจกรรมหรือเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนยังสามารถทำได้หลากหลายวิธี

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ

3.1 ความหมายของคู่มือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 256) ให้ความหมายคู่มือ หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้เพื่อใช้ประกอบตำรา เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาหรือการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อำนาจ เกาตรกุล (2541: 22) ให้ความหมายคู่มือ หมายถึง เอกสารที่มีรายละเอียดเสนอแนะแก่ผู้ใช้ให้สามารถเข้าใจแนวทางการใช้ และข้อพึงปฏิบัติที่จะช่วยให้การนำเรื่องนั้นไปใช้ตรงตามเจตนารมณ์

ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 127) ให้ความหมายคู่มือ หมายถึง หนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือที่ให้แนวทางการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ให้สามารถกระทำสิ่งนั้น ได้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า คู่มือเป็นหนังสือหรือตำราที่ให้ความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของคู่มือนั้นๆ

3.2 ประเภทของคู่มือ

ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 127-132) แบ่งคู่มือเป็น 3 ประเภทมีดังนี้

1. คู่มือครู เป็นหนังสือที่ให้แนวทาง คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ แก่ครู และส่วนใหญ่จะใช้คู่กับตำราเรียน
2. คู่มือผู้เรียน แบบฝึกหัดหนังสือใช้ควบคู่กับตำราเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหา คำถามที่ว่างสำหรับเขียนคำตอบและการทดสอบและสามารถใช้ควบคู่ไปกับหนังสืออื่นๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป วิทยุทัศน์ เป็นต้น
3. คู่มือทั่วไป เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านศึกษาด้วยตนเองและทำด้วยความตนเองในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม

จากเอกสารดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ประเภทของคู่มือแบ่งเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการนำไปใช้คือ คู่มือที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนทั่วไป

3.3 องค์ประกอบของคู่มือ

ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 128-130) กล่าวว่า คู่มือครูควรประกอบไปด้วยรายละเอียดสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ
 - 1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ
 - 1.3 วิธีการใช้
 - 1.4 คำแนะนำ
2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบและอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่กระจ่าง
3. การเตรียมการสอน ประกอบรายละเอียดเกี่ยวกับ
 - 3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น
 - 3.2 การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัด แบบปฏิบัติ
 ข้อสอบ คำเฉลย ฯลฯ
 - 3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น ฯลฯ
4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการสอน ส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือคู่มือครูจำเป็นต้องให้ข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอน

4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้การสอน

บรรลุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกหัดและสิ่งต่างๆ ที่ใช้

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมาจากประสบการณ์ของผู้เขียน ฯลฯ

5. การวัดและประเมินผล คู่มือครูที่ดีควรจะให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างครบถ้วน การวัด และประเมินผลการสอนนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่คู่มือจำเป็นต้องให้ละเอียดต่างๆ เช่น

5.1 เครื่องมือวัดผล ซึ่งอาจจะเป็นข้อสอบแบบปรนัย ข้อสอบแบบอัตนัย แบบบันทึกผลงาน แบบสังเกต เป็นต้น

5.2 วิธีวัดผล คู่มือครูควรจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการในการวัดผล พร้อมทั้งยกตัวอย่างในการดำเนินการ เพื่อความเข้าใจที่กระจ่างชัด

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดีนั้นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้นั้นจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครูอันทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหา และคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือต้องมีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียน ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าการดำเนินการเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้างและจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การเป็นผู้มีประสบการณ์และสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาช่วยผู้ใช้หรือผู้อ่านให้สามารถกระทำการสิ่งนั้นๆ ได้อย่างราบรื่นไม่เกิดอุปสรรคปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ ผู้เขียนคู่มือครูที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาก็อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือจึงถือได้ว่าได้ทำหน้าที่ของผู้เขียนหนังสือที่ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ หนังสือที่ดีไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิง และแหล่งข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

3.4 ลักษณะของคู่มือ

ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 132-134) กล่าวถึงลักษณะของคู่มือไว้ ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่าคู่มือนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง
3. ควรมีส่วนนำที่จูงใจผู้ใช้ว่า คู่มือนี้จะช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร ผู้ใช้จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
4. ควรมีส่วนให้หลักการ หรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้คู่มือ เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งจำเป็นในการดำเนินการตามที่คู่มือแนะนำ

6. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้อ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านหรือการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เสนอแนะและเว้นที่ว่างสำหรับผู้ใช้อ่านในการเขียนคำตอบ รวมทั้งมีคำตอบหรือแนวในการตอบหรือคำแนะนำให้ไว้ด้วย เพื่อผู้อ่านจะสามารถตรวจสอบคำตอบของตนเอง นอกจากนั้นผู้เขียนที่มีประสบการณ์มากในเรื่องที่เขียน หากสามารถคาดคะเนคำตอบของผู้ใช้อ่านได้ และคาดคะเนได้ว่าส่วนใหญ่ผู้ใช้อ่านมักจะผิดพลาดตรงจุดไหน ถ้าผู้เขียนคู่มือสามารถให้คำอธิบายไว้ด้วยว่าคำตอบอะไรถูกผิดด้วยเหตุให้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้อ่าน

8. การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้อ่านสามารถใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดรูปเล่ม ขนาด การเลือกตัวอักษร ขนาดของตัวอักษร การใช้ตัวดำ การใช้สี การใช้ภาพ การใช้การตีกรอบ การเน้นข้อความบางตอน เป็นต้น

9. การใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านซึ่งอาจจะเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ เป็นต้น

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์; และ มาเรียม นิลพันธ์ (2542: 17-18) กำหนดลักษณะคู่มือ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือควรตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจจะหยิบอ่าน

1.2 การนำเสนอเนื้อหาควรให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ที่จะศึกษา

1.3 เนื้อหาควรมีความเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้

1.4 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่องเพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย

1.5 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. ด้านรูปแบบ

2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโตและมีรูปแบบที่ชัดเจน อ่านง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้อ่าน

2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา

2.3 ลักษณะการจัดรูปเล่มควรทำให้น่าสนใจ

2.4 การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้อ่าน

2.5 ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปหายากหรือเป็นเรื่อง ๆ ให้

ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน

3.2 มีแผนภูมิตารางตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

3.3 มีข้อมูลเพื่อสามารถใช้เพื่อประสานงานต่าง ๆ ได้สะดวก และรวดเร็ว

3.4 บอกสิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

จากเอกสารดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การกำหนดลักษณะของคู่มือสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ วัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ เนื้อเรื่องที่ชัดเจน รวมทั้งวิธีการที่นำไปใช้ด้วย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์

4.1 การอภิปรายกลุ่มย่อย

4.1.1 ความหมายของการอภิปรายกลุ่มย่อย

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 23, 33) ได้ให้ความหมายของการอภิปราย คือกระบวนการที่ผู้สอนมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนหรือที่กลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคำตอบแนวทางหรือแก้ปัญหาาร่วมกัน การจัดการเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและชื่นชมผลงานร่วมกัน

การอภิปรายกลุ่มย่อย คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 4-8 คน ให้ผู้เรียนในกลุ่มมีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นประสบการณ์ในประเด็นหรือปัญหาที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

4.1.2 วัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่มย่อย

สุวิทย์ มูลคำ; และอรทัย มูลคำ (2545: 33) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่มย่อยไว้ดังนี้

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือระดมความคิดเห็นร่วมกันและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง
2. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
3. เพื่อฝึกการค้นคว้าหาความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริงมาเพื่ออภิปรายให้ผู้อื่นทราบ

4.1.3 ขั้นตอนของการอภิปรายกลุ่มย่อย

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 34-35) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มย่อยมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ผู้สอนจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 4-8 คน โดยอาจใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ในการแบ่งกลุ่ม เช่น แบ่งโดยวิธีสุ่มหรือเลือกเฉพาะเจาะจง แบ่งตามเพศ วัย ความสนใจ ความสามารถ การจับสลาก การใช้เพลงหรือเกมคำสั่ง เป็นต้น จากนั้นจึงจัดให้ผู้เรียนหนึ่งเป็นกลุ่มให้อยู่ในลักษณะที่ทุกคนมองเห็นและรับฟังกันได้ดี กรณีที่มีหลายกลุ่มควรจัดกลุ่มให้ห่างกันพอสมควรเพื่อไม่ให้เสียงอภิปรายรบกวนกลุ่มอื่น

2. **ขั้นกำหนดประเด็นการอภิปราย** การอภิปรายจำเป็นต้องมีประเด็นของการอภิปราย และวัตถุประสงค์ของการอภิปรายที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นของการอภิปรายอาจมาจากผู้สอนหรือผู้เรียนเป็นผู้กำหนดก็ได้ การอภิปรายแต่ละครั้งไม่ควรมีประเด็นมากเกินไปเพราะอาจทำให้อภิปรายแต่ละประเด็นได้ไม่เต็มที่

3. **ขั้นอภิปราย** ผู้สอนควรดำเนินการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ผู้เรียน เช่น ประธานกลุ่ม เลขานุการผู้จัดบันทึกการประชุม ผู้นำการอภิปราย เป็นต้น พร้อมทั้งให้ความรู้ ความเข้าใจหรือคำแนะนำกลุ่มก่อนการอภิปราย จากนั้นจึงดำเนินการอภิปรายโดยมีประธานหรือผู้นำการอภิปรายควบคุมการอภิปรายให้อยู่ในกรอบวัตถุประสงค์ของการอภิปราย ให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างทั่วถึงไม่ให้ผู้ใดผู้หนึ่งผูกขาดการอภิปราย ควรดำเนินการอภิปรายทีละประเด็นให้ครบตามเวลาที่กำหนด ผู้สอนเป็นผู้ดูแลช่วยเหลือให้การอภิปรายดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

4. **ขั้นสรุปผลการอภิปราย** เมื่อสิ้นสุดการอภิปรายจะต้องสรุปผลการอภิปรายเพื่อให้ได้คำตอบตามประเด็นที่กำหนด แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายของกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันหรืออาจดำเนินการในรูปแบบอื่นต่อไป

5. **ขั้นสรุปบทเรียน** ผู้สอนจะต้องเชื่อมโยงข้อสรุปการอภิปรายของกลุ่มเข้ากับบทเรียนหรือผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันสรุปบทเรียน

6. **ขั้นประเมินผลการเรียน** ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้

4.1.4 ข้อดีและข้อจำกัดของการอภิปรายกลุ่มย่อย

สุวิทย์ มูลคำ; และอรรถัย มูลคำ (2545: 37-38) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดี

1. เป็นวิธีการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี
2. ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง
3. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนให้พัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น การฟัง การพูด การแสดงความคิดเห็น การตั้งคำถาม การทำงานกลุ่ม การสรุปประเด็น เป็นต้น
4. ผู้เรียนกลุ่มใหญ่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง
5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวตลอดเวลา
6. ผู้สอนสามารถประเมินพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ สติปัญญาของผู้เรียนโดยการสังเกตได้ง่าย
7. สามารถใช้ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีอื่นๆ เช่น การสาธิต การทดลอง การแบ่งกลุ่มทำงาน การไปทัศนศึกษา หรือการนำเสนอผลงานจากการค้นคว้า เป็นต้น

ข้อจำกัด

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เวลามาก
2. กรณีที่ผู้เรียนไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม การอภิปรายอาจไม่ได้ผล เช่น ไม่กล้าแสดงออก มีผู้เรียนส่วนน้อยผูกขาดการอภิปราย
3. ผู้สอนเกิดความคับข้องใจ ถ้าข้อสรุปไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนต้องการ
4. กรณีที่ผู้นำการอภิปรายขาดความสามารถในการควบคุมกลุ่ม ผลจะไม่เกิดตามที่คาดหวัง
5. การมอบหมายให้สมาชิกคณะหนึ่งไปดำเนินการอภิปรายจะไม่ได้ความคิดเห็นของสมาชิกทั้งหมด

4.2 กรณีตัวอย่าง

4.2.1 ความหมายของกรณีตัวอย่าง

ทิสนา แคมมณี (2547: 75) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

บุรชัย ศิริมหาสาร (2546: 14) ได้กล่าวว่า การสอนแบบกรณีตัวอย่าง หรือกรณีศึกษา แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Case Study” หมายถึง วิธีสอนที่นำเอาเหตุการณ์จริงหรือเรื่องราวที่สมมติขึ้นมาเป็นตัวอย่าง เพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ค้นคว้าหาความจริงหรือความรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้สอนไม่จำเป็นต้องบอกโดยตรง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่นำเหตุการณ์มาจากความเป็นจริงและให้นักเรียนส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้สึกและเจตคติของตนเอง

4.2.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนกับกรณีตัวอย่าง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 33-34) ได้ให้แนวทางดังนี้

1. ศึกษาแยกแยะหัวข้อคุณธรรมที่ต้องการสอน เนื้อหาที่เกี่ยวข้องการดำเนินการ ความคิดรวบยอดและศึกษาคุณธรรมเพิ่มเติมที่จะช่วยเสริมคุณธรรมที่ต้องการเน้น
2. คัดเลือกข่าว เรื่องราว ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับคุณธรรมที่สอนปรับให้เข้ากับวัย ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียน
3. กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการนำไปใช้ จุดมุ่งหมายลำดับขั้นตอนของการแสดงออก จำนวนกลุ่มและนักเรียนในแต่ละกลุ่ม สถานที่ เวลาที่ใช้ บทบาทของนักเรียนบางคนและทั้งหมด สื่อประกอบการสอน ประเด็นที่ใช้อภิปรายแสดงความคิดเห็นตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติม ปัญหาอุปสรรคต่างๆ แนวทางแก้ไข ฯลฯ

4. การนำไปใช้ในชั้นเรียน เตรียมห้องเรียน และบรรยากาศให้เหมาะสมกับกรณีตัวอย่าง การอธิบาย การแบ่งกลุ่ม ข้อตกลงหรือกติกาที่นำมาใช้ การมอบหมายงานให้ศึกษา และให้ศึกษากรณีตัวอย่างด้วยตนเอง มีการอภิปรายกลุ่มย่อย เสนอความคิดเห็น การซักถาม การเพิ่มเติมข้อมูลตัวอย่างต่างๆ การกำหนดผู้แสดงบทบาทสมมติ การตอบปัญหาหรือประเด็นพร้อมเหตุผลท้ายกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้

5. การเพิ่มเนื้อหา เอกสารเสริมประสบการณ์ แบบประเมินผลตนเอง หรือกลุ่มเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการสอนแนวสรุปและประเด็นที่นักเรียนควรทราบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่เรียนรู้ความขัดแย้งลดน้อยลง ครูต้องจัดทำแนวสรุปและตั้งคำถามนำ เพื่อให้นักเรียนสรุปแนวคิดสาระสำคัญของคุณธรรมได้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

4.2.3 ขั้นตอนการสอนแบบกรณีตัวอย่าง

บุรชัย ศิริมหาสาร (2546: 22) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบกรณีตัวอย่างดังนี้

1. ครูต้องทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมให้แก่ผู้เรียนก่อน เพื่อให้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ หรืออภิปรายกลุ่ม
2. การแบ่งกลุ่มนักเรียน ไม่ควรมากกว่ากลุ่มละ 10 คน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง
3. ครูแนะนำวิธีการประชุมกลุ่ม เพื่อระดมความคิดแบบวงล้อพัฒนา และการตัดสินใจแบบประชาธิปไตยเชิงพุทธ
4. ครูแจกใบงานกรณีตัวอย่าง และให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามใบงาน โดยให้เวลาในการอภิปรายกลุ่มอย่างเพียงพอและเหมาะสม
5. ให้ผู้รายงานกลุ่มรายงานผลการอภิปรายกลุ่มหน้าชั้นเรียน
6. ครูผู้สอนสรุปบทเรียนหรือแนวคิดที่ได้จากกรณีตัวอย่าง โดยไม่เน้นการตัดสินถูกหรือผิด แต่เน้นที่เหตุผลของแต่ละกลุ่มว่า มีน้ำหนักของเหตุผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งน้ำหนักของเหตุผลนี้เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพทางความคิดของนักเรียน
7. เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การสอนแบบกรณีตัวอย่างประสบความสำเร็จ คือ ครูต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง แบบกัลยาณมิตร มีการเสริมแรง เช่น การพยักหน้า ยิ้ม หรือพูดชมเชย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าพูดแสดงความคิดเห็น และดึงเอาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเองออกมาใช้อย่างเต็มที่ ครูไม่ควรแสดงอาการเบื่อหน่ายหรือดูถูกความคิดเห็นของนักเรียน

4.2.4 ข้อควรพิจารณาในการใช้กรณีตัวอย่าง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 34-35) ได้ให้ข้อควรพิจารณาในการใช้กรณีตัวอย่างดังนี้

1. การสร้างกรณีตัวอย่างไม่ควรเป็นเรื่องเฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในชั้นเรียนควรหลีกเลี่ยงการนำมาใช้โดยตรง แต่ควรดัดแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างใกล้เคียงที่สุดเท่านั้น
2. ครูต้องพยายามคลี่คลายความคิดเห็น ขัดแย้งที่แตกต่างกันของนักเรียนได้ โดยยึดแนวข้อสรุปที่ได้จากข้อตกลงของความคิดเห็นของกลุ่มคุณธรรมที่ต้องการเน้น และความคิดรวบยอดของการเป็นแกนสำคัญที่นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งหมด
3. ควรนำกิจกรรม หรือสื่อการสอนบางประเภทเข้าช่วยในการสอนบางครั้ง เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง เป็นต้น
4. จุดประสงค์สำคัญของกรณีตัวอย่างควรมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักสร้างความคิดเห็นของตนเองให้เกิดขึ้น มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกอย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล การสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่ม การรู้จักเคารพมติ หรือผลการตัดสินใจของกลุ่มร่วมกัน
5. ต้องมีเทคนิคเชื่อมโยงกรณีตัวอย่างที่นำมาใช้ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียนได้อย่างสอดคล้องและกลมกลืนกัน เพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางและข้อเสนอแนะแก่นักเรียนที่มีข้อบกพร่องทางความประพฤติอยู่

4.3 บทบาทสมมติ

4.3.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 30-31) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกเกิดความรู้สึกความนึกคิดในการแสดงบทบาทของผู้อื่นที่ไม่ใช่ตนเอง ได้ทดลองหรือฝึกประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นมาจากความเป็นจริง การแสดงบทบาทสมมติจะให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้งและมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของนักเรียนในการปรับและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นในเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจริงได้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนแต่ละคน

ทิศนา ขัมมณี (2547: 67) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีสอนโดยใช้การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงและแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนและนำเอาการแสดงออกของผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่เริ่มได้รับความนิยมในการนำมาใช้ในการสอนมีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติและมีการกำหนดบทบาทของผู้แสดงแล้วให้ผู้เรียนแสดงตามธรรมชาติของตนเอง

4.3.2 วัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ

ทิตนา แชมมณี (2547: 68) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเราเกิดความเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 31) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในความรู้สึก พฤติกรรม การแสดงออกของ ผู้อื่น การปรับหรือเปลี่ยนเจตคติ พฤติกรรมและการปฏิบัติในสังคมได้อย่างเหมาะสมให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ความรู้ในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการเรียน ได้มีโอกาสแสดงออกและได้เรียนอย่างสนุกสนาน และช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

4.3.3 ประเภทของบทบาทสมมติ

สิริวรรณ ศรีพหล (2545: 105-106) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมตินั้นเป็นวิธีการสอนที่ครูใช้สอนกันมากในปัจจุบัน เพราะขั้นตอนของการสอนไม่ยากหรือซับซ้อนเท่าใดนัก โดยทั่วไปการแสดงบทบาทสมมติเพื่อนำมาปฏิบัติในห้องเรียนนั้นอาจแยกได้ 2 ประเภท คือ

1. การแสดงบทบาทสมมติที่มีการเตรียมมาล่วงหน้า ผู้สอนจะผูกเรื่อง หรือ ประเด็นเสียก่อนแล้วนำมาเล่าให้ผู้เรียนฟัง พร้อมกันนี้ก็กำหนดตัวผู้แสดงและบทอย่างคร่าวๆ โดยอาจเพิ่มเติมรายละเอียดตามความเหมาะสมและตามความเห็นของผู้แสดงเอง

2. การแสดงบทบาทที่ไม่มีการเตรียมมาก่อน วิธีการนี้อาจใช้ระหว่างบทเรียน หรือเริ่มต้นบทเรียนเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนเป็นต้นว่าระหว่างที่ผู้สอนกำลังสอนเรื่องหน้าที่พลเมืองของบุคคลในอาชีพต่างๆ และความสำคัญของหน้าที่ที่มีต่อสังคม ผู้สอนอาจเรียกผู้เรียน 4-5 คนออกไปแสดงบทบาทของบุคคลในอาชีพต่างๆ กันหลังจากนั้นก็ให้ผู้เรียนในชั้นวิจารณ์บทบาทที่แสดงไปแล้ว วิธีการสอนเช่นนี้ก็นับว่าเป็นวิธีการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติเช่นกัน

4.3.4 ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ

ทิตนา แชมมณี (2547: 68-70) ได้กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การเตรียมการ ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะให้ชัดเจนและสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยสนองวัตถุประสงค์นั้น สถานการณ์และบทบาทสมมติที่กำหนดขึ้นควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ส่วนจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดขึ้นกับวัตถุประสงค์ผู้สอนอาจใช้บทบาทสมมติแบบละคร ซึ่งจะกำหนดเรื่องราวให้แสดงแต่ไม่มีบทให้ผู้สวม

บทบาทจะต้องคิดแสดงเองหรืออาจใช้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหา ซึ่งจะกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้และอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมบ้าง น้อยบ้าง ซึ่งผู้สวมบทบาทจะใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการแสดงออกและแก้ปัญหาตามความคิดของตน

2. การเริ่มบทเรียน ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น โยงประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนครั้งก่อนๆ เข้าสู่เรื่องที่จะศึกษาหรืออาจใช้วิธีเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติที่เตรียมมาแล้วทั้งท้ายด้วยปัญหาเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากคิด อยากติดตามหรืออาจใช้วิธีชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมแสดงและช่วยกันคิดแก้ปัญหา

3. การเลือกผู้แสดง ควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดง เช่น เลือกผู้แสดงที่มีลักษณะเหมาะสมกับบทบาท เพื่อช่วยให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว หรือเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบทบาทที่กำหนดให้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคนนั้นได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ และเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะต่างไปจากตนหรืออาจให้ผู้เรียนอาสาสมัครหรือเจาะจงเลือกคนใดคนหนึ่งด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการช่วยให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ เมื่อได้ผู้แสดงแล้วควรให้เวลาผู้แสดงเตรียมการแสดง โดยอาจให้ฝึกซ้อมบ้างตามความจำเป็น

4. การเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ผู้สอนควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับผู้ชมว่า การแสดงบทบาทสมมตินี้จัดขึ้นมีใช้มุ่งที่ความสนุกเพลิดเพลินเท่านั้น แต่มุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงควรชมด้วยความสังเกต ผู้สอนควรให้คำแนะนำว่าควรสังเกตอะไร และควรบันทึกข้อมูลอย่างไร และผู้สอนอาจจัดทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

5. การแสดง ก่อนการแสดงอาจมีการจัดการแสดงให้ดูสมจริง ฉากการแสดงอาจเป็นฉากง่าย ๆ หรืออาจจะจัดให้ดูสวยงาม แต่ไม่ควรจะใช้เวลามากและควรคำนึงถึงความประหยัดด้วย เมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้ว ผู้สอนให้เริ่มการแสดงและสังเกตการแสดงอย่างใกล้ชิด ไม่ควรมีการขัดการแสดงกลางคัน นอกจากกรณีที่มีปัญหาเมื่อการแสดงออกนอกทางผู้สอนอาจจำเป็นต้องใช้ให้คำแนะนำบ้าง เมื่อการแสดงดำเนินไปพอสมควรแล้วผู้สอนควรตัดบท ยุติการแสดงไม่ควรให้การแสดงยืดเยื้อยาวนานจะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย การตัดบทควรทำเมื่อเห็นว่าการแสดงได้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตัดบทเมื่อการแสดงเริ่มยืดเยื้อหรือเมื่อผู้ชมพอจะเดาได้ว่า เรื่องราวจะดำเนินต่อไปอย่างไรหรือในกรณีที่ผู้แสดงเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากเกินไปจนแสดงต่อไปไม่ได้ควรตัดบททันที

6. การวิเคราะห์หรืออภิปรายผลการแสดง ขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการอภิปรายในช่วงนี้มีหลายประการที่สำคัญคือ การสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดของผู้แสดงและจดบันทึกไว้บนกระดานต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ ผู้สอนควรจดบันทึกข้อมูลเหล่านั้นบนกระดาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุปต่อจากนั้นจึงให้

ทุกฝ่ายร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปประเด็นการเรียนรู้ สิ่งสำคัญมากที่ผู้สอนพึงคำนึงในการอภิปรายก็คือ การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติก็เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้เจตคติหรืออคติต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ดังนั้นการอภิปรายจึงต้องมุ่งเน้นและอภิปรายในเรื่องของพฤติกรรมที่ผู้สวมบทบาทแสดงออกและความรู้สึกที่เป็นเหตุผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา การซักถามจึงควรมุ่งประเด็นไปที่ว่าผู้แสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ทำไมจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นและพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลอะไรตามมา การอภิปรายไม่ควรมุ่งประเด็นไปที่การแสดงของผู้สวมบทบาทว่า แสดงได้ดี-ไม่ดี เพียงใด เพราะนอกจากจะเป็นการอภิปรายที่ผิดวัตถุประสงค์แล้วยังอาจทำให้ผู้แสดงเสียความรู้สึกได้ ในกรณีอภิปรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเสนอแนะแนวคิดและแนวทางอื่นๆ เพิ่มเติมแตกต่างไปจากที่ผู้สวมบทบาทแสดงผู้สอนอาจให้มีการแสดงและการอภิปรายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

4.3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ

ทิสนา แคมมณี (2547: 70-71) สรุปข้อดีและข้อเสียไว้ดังนี้

ข้อดี

1. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น ได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง
2. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของตน
3. เป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะในการเผชิญสถานการณ์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา
4. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง
5. เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมาก ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน และการเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียน เพราะข้อมูลมาจากผู้เรียนโดยตรง

ข้อจำกัด

1. เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามากพอสมควร
2. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยการเตรียมการและการจัดการอย่างรัดกุม หากจัดการไม่ดีพอ อาจเกิดความยุ่งยากสับสนขึ้นได้
3. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยความไวในการรับรู้ (Sensitivity) ของผู้สอน หากผู้สอนขาดคุณสมบัตินี้ ไม่รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนบางคน และไม่ได้แก้ปัญหาแต่ต้น อาจเกิดเป็นปัญหาต่อเนื่องไปได้

4. เป็นการสอนที่ต้องอาศัยความสามารถของครูในการแก้ปัญหา เนื่องจาก การแสดงของผู้เรียนอาจไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้สอน ผู้สอนจะต้องสามารถ แก้ปัญหา หรือปรับสถานการณ์และประเด็นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

4.3.6 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทบาทสมมติ

วรวรรณิ ราชสงฆ์ (2541: 73) ศึกษาการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบ และการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2540 โดยสุ่มจากกลุ่ม ตัวอย่างที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ 33 ลงมาจำนวน 20 คน จากผลจากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการใช้บทบาทสมมติเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ สวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อฝึกว่าตนควรมีพฤติกรรมแบบใด โดยได้แสดงออกตามที่ตน คิดอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้ความต้องการที่ซ่อนอยู่ภายในตัวและมีความ เข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นยิ่งขึ้น

อัจฉรีย์ ศรีไตรรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้บทบาท สมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 48 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์สุจริตและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้าน ความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า การนำบทบาทสมมติมาใช้ควบคู่กับ การเรียนการสอนถือว่ามีส่วนช่วยในการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น

4.4 การเล่านิทาน

4.4.1 ความหมายของการเล่านิทาน

การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูจัดอย่างแพร่หลาย สำหรับนักเรียนระดับ ประถมศึกษา นับตั้งแต่เริ่มพูดได้ และฟังรู้ความ เด็กชอบฟังนิทานเป็นอย่างยิ่ง นิทานเป็นสื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก นิทานเป็นสื่อที่ช่วยแนะนำโลกกว้างให้เด็กได้ ท่องเที่ยวผจญภัยไปตามจินตนาการของท้องเรื่อง ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมโนคติ จาก สิ่งที่เป็นนามธรรมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

ไพพรรณ อินทนิล (2534: 11) ให้ความหมายว่า นิทานเป็นเรื่องที่เล่ากันมาแต่โบราณ เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการพิมพ์หนังสือ

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 212) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องเล่าสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจจะเป็นเรื่องราวที่อิงความจริง หรือเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้ บางเรื่องอาจจะมีการแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เพื่อให้เกิดความตื่นเต้นสนุกสนาน บางเรื่องก็มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นข้อคิด ข้อเตือนใจแก่ผู้ฟัง

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมาเพื่อต้องการสอนคนในการดำรงชีวิตมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยการสอดแทรกเนื้อหาที่มีสาระน่าสนใจ ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนการสอนสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.4.2 รูปแบบของนิทาน

กรมวิชาการ (2542: 49) ได้กล่าวถึงรูปแบบของนิทานไว้ 5 แบบ ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา เป็นนิทานประเภทเจ้าหญิงเจ้าชาย เช่น เรื่องสังข์ทอง สโนไวท์กับคนแคระทั้ง 7
2. นิทานท้องถิ่น เป็นตำนานที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นและมักเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง เช่น เรื่องท้าวแสนปม พญากงพญาพาน กล่องข้าวน้อยฆ่าแม่
3. นิทานเกี่ยวกับสัตว์ เป็นนิทานที่มีตัวละครเป็นสัตว์ หรือทั้งคนและสัตว์ ตัวละครเหล่านี้สามารถพูดสื่อความหมายได้ ส่วนใหญ่เป็นนิทานคติธรรม เช่น นิทานอีสป และนิทานที่มีลีลาการเล่าซ้ำๆ อย่างเช่น เรื่องยายกะตาดปลุกกล้วยปลุกงาให้หลานเฝ้า ฯลฯ
4. นิทานเทพนิยาย เป็นนิทานเกี่ยวกับเทพดา เทพธิดา เจ้าป่า เจ้าเขา
5. นิทานตลก มักเป็นนิทานสั้นๆ ที่แสดงไหวพริบปฏิภาณ มีเนื้อเรื่องซ้ำซ้อน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 168-169) ได้แบ่งประเภทของนิทานในปัจจุบันที่นำมาเล่าดังนี้

1. นิทานชาวบ้าน (Folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมา ไม่ปรากฏตัวผู้เล่า เป็นเรื่องของคนในแต่ละท้องถิ่น
2. นิทานปรัมปรา (Fairy tales หรือ Tales of magic) หรือเทพนิยาย เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า เวทย์มนต์คาถา เป็นเรื่องที่สมมติว่าเกิดขึ้นที่โน้นที่นี้ แต่ไม่อาจกำหนดได้แน่นอน
3. นิทานเทพปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth) นิทานเกี่ยวกับเทพเจ้า เทพธิดาประจำเผ่าพันธุ์ ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า เช่น Greek Mythology เช่น เทพเจ้ากรีกชื่อ ซีอุส (Zeus) โรมันเรียก จูปีเตอร์ (Jupiter) ของไทย เช่น เทวกำเนิดมีพระนารายณ์ พระอินทร์ พระอิศวรและพระราหู เป็นต้น

4. นิทานพื้นเมืองนานาชาติ (Folk tales from other countries) เพื่อให้เด็กได้มีเรื่องอ่านเพิ่มมากขึ้น และได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับชาติอื่นๆ เช่น นิทานอาละดิน และตะเกียงวิเศษ นิทานคัมภีร์ปัญญาตนตระ นิทานโรบินฮูด นิทานฮีโดปเทศ เป็นต้น

5. นิทานชวนขัน (Jest หรือ Humorous tales) เป็นนิทานตลกขบขัน เช่น หัวล้านนอกครู ไอ้ขี้มูกมาก ไอ้ก้นแหลม เรื่อง A Visit From St. Nicholas แต่งโดย คลีเมนต์ มอร์ (Clement Moore) เมื่อปี ค.ศ. 1822 แต่เด็กๆ รู้จักในชื่อเรื่อง The Night Before Christmas และเรื่อง Book of Nonsense แต่งโดย เอ็ดเวิร์ด เลียร์ (Edward Lear) เป็นต้น

6. นิทานเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ (Animal tales) เช่น สัตว์พูดได้ ถ้าแฝงคติธรรมเรียกว่า Fable เช่น นิทานอีสป (Aesop's fables) เป็นต้น

7. นิทานไม่รู้จักจบ (Cumulative tales) เช่น ยายกะตา เรื่อง One Fine Day ของ นอนนี โฮโกรเกียน (Nonny Hogrogian) ซึ่งได้รับรางวัล Caldecott ปี ค.ศ. 1972 เป็นต้น

8. นิทานเรื่องผีอาจจะแต่งขึ้นมาใหม่ หรือเรื่องผีที่มีเค้าเรื่องจริง เช่น นางนาค พระโขนง

9. มหาकाพย์และวีรบุรุษ (Epic and hero tales) เป็นนิทานเกี่ยวกับมนุษย์ที่เป็นผู้กล้าหาญเป็นวีรบุรุษ นิทานที่มีในพงศาวดาร นิทานที่ชื่อบุคคลที่มีตัวตนจริงๆ ในอดีตนำมาแต่งเป็นนิทานเพื่อนำมาเป็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติดี เช่น เรื่องพระราชมารดา เรื่องขอมดำดิน มหาकाพย์อีเลียด และโอดิสซีย์ (Iliad and Odysseus) เขียนโดยโฮเมอร์ (Homer) และโรบินฮูด (Robin Hood) เป็นต้น

10. นิทานสมัยใหม่ต่างๆ ไป เป็นนิทานที่แต่งขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเพื่อสอนให้เด็กดี เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เป็นคนขยัน เป็นคนกล้าหาญ เป็นคนตรงต่อเวลา เป็นต้น หรือเป็นนิทานเก่าที่มีผู้แต่งนำมาปรับปรุงดัดแปลงใหม่ เช่น การเปลี่ยนบุคลิกตัวละครใหม่ การเพิ่มตัวละครใหม่เข้าไป ผู้บุกเบิกนิทานสมัยใหม่ยุคแรกคือ อันส์คริสเตียน แอนเดอร์เซน และกริมม์ ยุคต่อมาได้แก่ แวนดาแกก (Wanda Gag) มาเซีย บราวน์ (Marcia Brown) ออสการ์ ไวลด์ (Oscar Wilde) เลวิส คาร์รอลล์ (Lewis Carroll) เบียร์ทริกซ์ พอตเทอร์ (Beatrix Potter) และโรเบิร์ต ลอว์สัน (Robert Lawson) เป็นต้น

11. นิทานคติธรรมหรือนิทานชาดก (Jatakas) ซึ่งเป็นเรื่องของพุทธศาสนา ก่อนสมัยพุทธกาลเกี่ยวกับชาติบางก่อนๆ ของพระพุทธเจ้า ตั้งแต่เป็นสัตว์จนกระทั่งตรัสรู้ โจเซฟ เกียร์ (Joseph Gear) ได้รวบรวมนิทานชาดกไว้ในเรื่อง The Fable of India

12. นิทานที่ชวนเพ้อฝัน (Fantastic Story) มีเรื่องราวความสวยงาม สนุกสนาน ตื่นเต้น เจ้าหญิง เจ้าชายหรือคนธรรมดา

ปัจจุบันการเล่านิทานแพร่หลายกันมาก ทั้งในห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน มีการจัดชั่วโมงการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยก่อนเข้าเรียน อนุบาล และประถมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นิทานสมัยใหม่

4.4.3 กลวิธีและขั้นตอนของการเล่านิทาน

กรมวิชาการ (2542: 50) ได้สรุปกลวิธีและขั้นตอนของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ก่อนการเล่านิทาน ครูควรสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง คลายความเคร่งเครียด และเตรียมนักเรียนที่ฟังเรื่องที่ครูเล่า หลักกรรมและนิทานที่เลือกนำมาเล่านั้นควรเหมาะกับวัยของเด็ก เกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัว และเป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถจะจินตนาการไปได้

2. การจูงใจนักเรียนให้อยากฟังนิทานด้วยการแสดงภาพ หรือทนายปริศนา หรือกิจกรรมอื่นๆ

3. ตกลงกับเรื่องการปฏิบัติตนขณะฟังนิทาน

4. เริ่มเล่านิทาน อาจใช้วิธีการเล่าได้หลายแบบตามความถนัดของบุคคล บางคนเล่านิทานสนุก บางคนต้องวาดภาพ หรือหุ่นประกอบ ครูต้องพูดด้วยถ้อยคำง่ายๆ สื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง เน้นเสียง เน้นจังหวะ เมื่อถึงข้อความสำคัญๆ ที่แสดงการทำความดีและการทำความชั่ว สีหน้าและท่าทางของครูก็มีผลต่อการเล่าเรื่อง ขณะที่เล่าเรื่องครูควรยิ้มแย้มแจ่มใสแสดงอารมณ์ตามท้องเรื่อง มองหน้าผู้ฟังอย่างทั่วถึง และคอยเร้าความสนใจให้ผู้ฟังติดตามเรื่องราวไปจนจบ บางครั้งครูอาจสนทนาสอดแทรกคำถามสั้นๆ ให้นักเรียนตอบในขณะที่เนื้อเรื่องของนิทานกำลังดำเนินไปอยู่ก็ได้

5. เมื่อเล่านิทานจบลง ครูควรสนทนาและสรุปหลักกรรมจากนิทานเรื่องนั้น นักเรียนอภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครในแง่ที่มีศีลธรรมความดีและไร้ศีลธรรม หรือทำความชั่ว เป็นการย้ำความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องหลังจากเล่านิทานจบแล้ว ครูอาจเลือกทำ ดังนี้

5.1 นักเรียนตอบคำถาม เพื่อทบทวนเรื่องราว

5.2 นักเรียนลำดับเหตุการณ์ในนิทาน

5.3 นักเรียนประดิษฐ์หุ่นประเภทต่างๆ แล้วแสดงเรื่องจากนิทานนั้นซ้ำ

อีกครั้งหนึ่ง

5.4 ฝึกระบายสี โดยให้ดึงเอาภาพต่างๆ จากเรื่องนิทานมาวาด และให้

เด็กระบายสี

5.5 นักเรียนแสดงละครสั้น โดยนำเรื่องนิทานมาต่างคิดบทพูดขึ้นเอง

5.6 นักเรียนช่วยกันแต่งนิทานคุณธรรม และเป็นผู้เล่าเอง

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อปฏิบัติตน จากหลักกรรมในนิทานเรื่องนั้น โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในชีวิตประจำวัน

4.4.4 ประโยชน์และคุณค่าของการเล่านิทาน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 175-176) กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานดังนี้

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนให้เกิดความสนิทสนมใกล้ชิด เกิดขึ้นในขณะที่เล่านิทาน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปกครองเด็กและเข้าใจเด็ก

2. ช่วยให้เกิดมีความสุขทางกาย และใจเมื่อเด็กรู้สึกเหนื่อยหรือเบื่อในการทำกิจกรรมต่างๆ มา ครูอาจเล่านิทานให้เด็กฟัง
3. ช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติไม่ดีบางประการให้แก่เด็ก เช่น ในเรื่องความเชื่อ ความกลัวที่เด็กได้รับการปลูกฝังหรือฝึกมาแบบผิดๆ
4. ใช้ปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ให้แก่เด็ก
5. ใช้ในการพัฒนาทางภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน
6. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก กล่าวคือใช้ในการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการแสดงออก มีความกล้า มั่นใจในการแสดงท่าทางประกอบการแสดง และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
7. ใช้ในการประกอบการสอนทุกกลุ่มวิชา และทุกชั้นตอน

4.5 เกม

4.5.1 ความหมายของเกม

กรมวิชาการ (2542: 37-38) ให้ความหมายของเกมว่าเป็นกิจกรรมการเล่นที่มีข้อตกลงหรือกติกาเฉพาะเรื่อง ซึ่งผู้เล่นต้องแสดงความสามารถเฉพาะตน หรือความสามารถในการร่วมมือกันของกลุ่มเพื่อแข่งขันให้ได้ชัยชนะ การสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อ นั้นช่วยให้ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์สนิทสนมกัน นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ ความคิด และคุณธรรมในจิตใจของตน นักเรียนเกิดอารมณ์สนุก ตื่นเต้น การสอนโดยใช้เกมจึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

สิริวรรณ ศรีพหล (2545: 113) กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งประกอบด้วย กติกา (กฎ) ผู้เล่น การแข่งขัน ผู้เล่นอาจมีฝ่ายเดียวหรือหลายๆ ฝ่ายก็ได้ การเล่นเกมจะเอาชนะหรือแพ้ขึ้นอยู่กับโชค โอกาส และทักษะของผู้เล่นเอง เกมในปัจจุบันนี้มีมากมายส่วนใหญ่มุ่งจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เล่นได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 90) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมคือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเล่นเกมที่มีกฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไข หรือข้อตกลงร่วมกันที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้เกิดความสนุกสนานและร่าเริง เป็นการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยมีการนำเสนอหา ข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่นและผลการเล่นเกมมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปผลการเรียนรู้

ทิศนา ขัมมณี (2547: 81) ได้กล่าวว่า เกมเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกาและนำเสนอหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า เกมเป็นกิจกรรมที่มีข้อตกลง กติกา โดยให้ผู้เล่นได้แสดงความสามารถของตนลงในกิจกรรมนั้นๆ นอกจากให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้วยังนำผลของเกมมาอภิปรายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4.5.2 วัตถุประสงค์ของเกม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 90) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของเกมดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ด้วยความสนุกสนาน และท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง
2. เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะและเทคนิคต่างๆ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

ทิศนา ขัมมณี (2547: 81) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของเกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถโดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง

จะเห็นได้ว่า เกมเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและการมีส่วนร่วม อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนานและได้รับประสบการณ์โดยตรง

4.5.3 ประเภทของเกม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 91-99) ได้กล่าวว่า เกมสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ มากมายหลายประเภทตามลักษณะการเล่น อุปกรณ์ วิธีการเล่น หรือรูปแบบการเล่น เช่น

1. เกมเบ็ดเตล็ด เป็นลักษณะเกมง่ายๆ ที่สามารถจัดเล่นได้ในสถานที่ต่างๆ โดยมีจุดประสงค์ของการเล่นเพื่อให้การเล่นนั้นไปสู่จุดหมายในระยะเวลาสั้นๆ เป็นการสร้างเสริมทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นคือ การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญและคล่องตัว ซึ่งเกมประเภทนี้ได้แก่เกมประเภทสนุกสนาน เกมมีจุดหมาย เกมย้ำความจำ และเกมฝึกสมอง เป็นต้น

2. เกมเล่นเป็นนิยาย เป็นลักษณะของกิจกรรมการแสดงออกซึ่งท่าทางต่างๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวแสดงออกในรูปของการเล่นหรือแสดงโดยการกำหนดบทบาทสมมติ หรือการแสดงละครตามความเข้าใจของผู้แสดงแต่ละคน และดำเนินเรื่องไปตามเนื้อหาหรือเรื่องที่จะเล่น

3. เกมประเภทสร้างสรรค์ ลักษณะของกิจกรรมเล่นที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกซึ่งความสามารถในการเคลื่อนไหว ความสามารถในการใช้ภาษาสมองคิดเพื่อโต้ตอบหรือกิจกรรมการเล่นอย่างสนุกสนาน

4. เกมประเภทชิงที่หมายไล่จับ

4.1 เกมประเภทชิงที่หมาย เป็นเกมการเล่นที่ต้องอาศัยความแข็งแรง รวดเร็ว ความคล่องตัวไหวพริบ การหลอกล่อ และกลวิธีเพื่อจับเป้าหมายหรือชิงที่ให้เร็วที่สุด ให้

ประโยชน์ด้านความสนุกสนาน พัฒนาความเจริญเติบโตและความสามารถในการตัดสินใจของผู้เรียน

4.2 เกมประเภทไล่จับ เป็นเกมที่ใช้ความคล่องตัวในการหลบหลีกไม่ให้ถูกจับ ต้องอาศัยความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา สมรรถภาพทางกายให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นการออกกำลังกายด้วย

5. เกมประเภทรายบุคคล เป็นเกมแข่งขันประเภทหนึ่งที่ใช้ความสามารถและสมรรถภาพทางกายของแต่ละบุคคลเป็นหลักในการแข่งขัน ใครสามารถทำได้ดีและถูกต้องก็จะเป็นผู้ชนะ จัดเป็นเกมวัดความสามารถของผู้เรียนซึ่งควรจะเป็นลักษณะเกมการต่อสู้หรือเลียนแบบก็ได้

6. เกมแบบหมู่หรือผลัด เป็นเกมที่มีลักษณะในการแข่งขันระหว่างกลุ่ม โดยแต่ละหมู่หรือกลุ่มจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับกลุ่มอื่น ทุกๆ คนจะพยายามทำให้ดีที่สุด เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม โดยอาศัยทักษะความสามารถของสมาชิกแต่ละคนมาเป็นผลรวมของกลุ่ม เพื่อฝึกทักษะเบื้องต้นทางกีฬา ส่งเสริมสมรรถภาพทางร่างกาย สนุกสนาน ร่าเริง และความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เป็นต้น

7. เกมพื้นบ้าน เป็นเกมที่เด็กๆ เล่นกันในท้องถิ่นแต่ละบ้าน ซึ่งมีการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นเกมที่แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่โบราณ เช่น เกมหมากเก็บ เกมสละบ้า เกมจำจี้ เป็นต้น

8. เกมนำไปสู่กีฬาใหญ่ เป็นเกมการเล่นทั้งประเภทชุดและบุคคลที่ได้ทักษะสูงขึ้น เพื่อเป็นการนำไปสู่การเล่นกีฬาใหญ่ โดยจะนำการเล่นกีฬาใหญ่มาดัดแปลงให้มีกฎ กติกา น้อยลง เล่นง่ายขึ้น และเหมาะสมสำหรับวัยเด็ก แต่ยังอาศัยหลักและทักษะแบบเดียวกันกับที่กีฬาใหญ่นั้นใช้อยู่ เช่น เกมนำฟุตบอล เกมนำบาสเกตบอล เกมนำวอลเลย์บอล เป็นต้น

9. เกมละลายพฤติกรรม เป็นเกมที่ใช้สื่อให้ผู้เรียนที่ยังไม่เคยรู้จักกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเคร่งขรึม สงวนท่าทีไม่กล้าแสดงออกมาเป็นกล้าแสดงออก ยิ้ม เปิดใจ ร่วมกันสร้างสรรค์บรรยากาศให้ทุกคนรู้จักกันและก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

10. เกมสันตนาการ เป็นเกมการเล่นที่มีจุดหมาย เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด เล่นได้ทุกเพศ ทุกวัย ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในการรวมกลุ่มพบปะสังสรรค์ต่างๆ

11. เกมเพื่อประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นเกมที่ใช้ประกอบการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการไว้ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่จัดให้ ให้ทุกคนช่วยกันคิดและเล่นเกม หลังจากนั้นจะมีการนำเสนอหา ข้อมูลของเกม พฤติกรรม การเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นมาใช้ในการอภิปราย เพื่อสรุปให้แนวคิดเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชา หรือบทเรียนนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.5.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกม มีดังนี้

กรมวิชาการ (2542: 44) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกมดังนี้

1. เกมที่นำมาจัดกิจกรรมควรเป็นเกมที่แฝงคุณธรรมและสอดคล้องกับบทเรียนและมุ่งใช้เกมเป็นสื่อ มีใช้มุ่งแข่งขันเพื่อเอาชนะอย่างเดียว
2. เป็นเกมที่มีวิธีการเล่นไม่ซับซ้อน และไม่ใช้เวลาเล่นนานเกินไป
3. นักเรียนมีโอกาสเล่นเกมนั้นหลายคน หรือผลัดกันเล่นได้ทั่วถึง
4. ครูอธิบายและสาธิตวิธีการเล่นอย่างชัดเจน นักเรียนเข้าใจกติกา รับบทบาทของตนและใช้อุปกรณ์การเล่นได้ถูกต้อง
5. นักเรียนเล่นเกมตามกติกาและเวลาที่กำหนดให้ มีระเบียบวินัยและรับผิดชอบ

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลและอภิปรายผลของการเล่นเกม นั้น พร้อมทั้งจัดเก็บอุปกรณ์และจัดสถานที่ให้เรียบร้อย

7. ครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรมที่สอนในบทเรียน

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 93-95) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมีดังนี้

1. ขั้นเลือกเกม เกมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่เรียกว่า “เกมการศึกษา” คือ เป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เล่นเกมเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกเกมเพื่อนำมาใช้จัดการเรียนรู้ดังนี้

1.1 ผู้สอนสร้างเกมขึ้นมาให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งหากผู้สอนต้องการสร้างเกมขึ้นใช้เอง ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการสร้าง และจะต้องทดลองใช้เกมที่สร้างหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งมั่นใจว่าสามารถใช้ได้ดีตามวัตถุประสงค์หรือ

1.2 ผู้สอนเลือกเกมที่มีผู้สร้างขึ้นไว้แล้วนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอนของตนก็ได้ ซึ่งการดัดแปลงนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเกมนั้นให้เข้าใจ แล้วจึงดัดแปลงหรือทดลองใช้ก่อนเพื่อจะได้เห็นประเด็นหรือข้อขัดข้องต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้มีการเตรียมการป้องกันหรือแก้ไขไว้ล่วงหน้า

หลักในการเลือกเกม องค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาเพื่อนำเกมมาจัดการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ในการเล่น เช่น ถ้าต้องการฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม ต้องเลือกเกมที่พยายามให้ผู้เล่นเกมได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตนเองให้มากที่สุด

1.2 ระดับของผู้เข้าร่วมเล่น ควรจะพิจารณาถึงเกมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ระดับความสามารถ ระดับอายุ ความสนใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.3 สถานที่ ความเหมาะสมของสถานที่เป็นสิ่งที่สำคัญของการเล่นเกม เพราะจะต้องเหมาะสมกับจำนวนผู้เล่น เพื่อให้ทุกคนเล่นได้อย่างเต็มที่และก็มีความปลอดภัย

1.4 จำนวนผู้เล่น ควรพิจารณาเลือกเกมให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมเล่นได้

1.5 อุปกรณ์ ควรเป็นลักษณะเกมที่จัดหาอุปกรณ์ได้ง่าย สะดวกเหมาะสม ประหยัดและปลอดภัยต่อการเรียน ซึ่งควรจะจัดหาหรือจัดทำขึ้นเองก็ได้

1.6 กติกา กฎ ระเบียบในการเล่น เกมที่มีกติกามากหรือต้องใช้เทคนิคสูง ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในแบบหมู่ หรือเพื่อความสนุกสนานทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น ผู้นำเกมจะต้องชี้แจงให้ผู้เข้าใจถึงกติกาการเล่น และความสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

1.7 จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่นไว้ให้พร้อม

1.8 จัดเตรียมสถานที่เล่นให้พร้อมและคำนึงถึงความปลอดภัย

2. ชี้แจงการเล่นและกติกา ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

2.1 บอกชื่อเกมแก่ผู้เล่น

2.2 ชี้แจงกติกา โดยผู้สอนควรจัดลำดับขั้นตอนและให้รายละเอียดที่ชัดเจน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามได้

2.3 สาธิตการเล่น เกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อนบางครั้งอาจต้องมีการสาธิตก่อน

2.4 ซ้อมก่อนเล่นจริงเกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อน นอกจากสาธิตแล้วยังอาจจำเป็นที่จะให้ผู้เรียนลองซ้อมเล่นก่อน เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน

3. ขั้นตอนเกม มีดังนี้

3.1 จัดสถานที่สำหรับการเล่นเกมให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการเรียน

3.2 ให้ผู้เรียนเล่นเกมและผู้สอนควบคุมการเล่นให้เป็นไปตามขั้นตอนและในบางกรณีต้องควบคุมเวลาในการเล่นด้วย

3.3 ผู้สอนควรติดตามสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด และควรบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ เพื่อนำไปใช้โดยการอภิปรายหลังการเล่น บันทึกพฤติกรรมและควบคุมเวลาเล่นด้วยก็ได้

4. ขั้นตอนอภิปรายหลังการเล่นและสรุปผล มีดังนี้

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เพราะจุดเน้นของเกมอยู่ที่การเรียนรู้ทฤษฎีต่างๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรค เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่ต้องการและโยงเข้าไปประเด็นการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการดำเนินการอภิปรายหลังการเล่นควรดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้สอนควรตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำไปสู่การอภิปราย เช่น

4.1.1 ผู้ชนะมีวิธีการเล่นอย่างไร

4.1.2 ผู้ชนะหรือผู้แพ้มีความรู้สึกอย่างไร

4.1.3 ผู้ชนะเล่นเกมชนะเพราะเหตุใด

4.1.4 ผู้แพ้เล่นเกมแพ้เพราะเหตุใด

4.2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับเทคนิคหรือทักษะต่างๆ ที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะอะไรบ้าง ได้พัฒนามากน้อยเพียงใด ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการหรือไม่ มีข้อผิดพลาดอะไรบ้าง และจะมีวิธีใดที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

4.3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ได้รับ เช่น การทดสอบความรู้ การให้เขียนแผนผังความคิด เป็นต้น

4.5.5 ข้อดีและข้อจำกัดของเกม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 95) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดี

1. ให้โอกาสผู้เรียนโดยฝึกทักษะ เทคนิค กระบวนการต่างๆ เช่น เทคนิค การตัดสินใจ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสื่อสาร
2. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้โดยประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและจดจำได้นาน
3. ผู้เรียนชอบและผู้สอนก็ไม่เหนื่อยแรงมากในขณะจัดการเรียนรู้

ข้อจำกัด

1. ผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการสร้างเกม หรือเลือกเกมที่ เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
2. มีค่าใช้จ่ายเพราะบางเกมจำเป็นจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเล่น
3. ใช้เวลาค่อนข้างมาก เช่น การเตรียมการ การฝึกซ้อม เป็นต้น
4. ผู้สอนต้องใช้ทักษะในการตั้งประเด็นและนำอภิปรายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเชื่อมโยงผลการอภิปรายไปสู่วัตถุประสงค์การเรียนรู้

4.6 การให้การเสริมแรง

4.6.1 ความหมายของการเสริมแรง

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536: 67) การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง การที่อัตราการสนองของอินทรีย์หรือการแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของอินทรีย์คงอยู่ (Maintain) หรือเพิ่มขึ้น (Increase) หรือมีความถี่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่อินทรีย์ได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ หลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ หรือเป็นผลจากความสำเร็จในการหลีกเลี่ยง (Avoidance) หรือหนี (Escape) จากสิ่งเร้าที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจ

ประเทือง ภูมิภักธราคม (2535: 59) การเสริมแรง คือ การทำให้พฤติกรรมใดๆ ของอินทรีย์เพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับผลกรรมภายหลังแสดงพฤติกรรมนั้น

มาลินี จุฑะระพ (2539: 292) กล่าวว่า การให้แรงเสริม (Reinforcement) หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง

ดังนั้น การเสริมแรงจึงเป็นสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งเพิ่มขึ้นหรือลดลง

4.6.2 ประเภทของการเสริมแรง

ประเทือง ภูมิภักธราคม (2535: 59) ประเภทการเสริมแรงเป็น 2 ประเภทคือ

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือ การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมอันเป็นผลเนื่องจากการให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังพฤติกรรมนั้น

2. การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) คือ การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมอันเป็นผลเนื่องจากการแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วสามารถถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนา

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536: 67, 91) ประเภทการเสริมแรงเป็น 2 ประเภทคือ

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นหรือเกิดบ่อยครั้งขึ้น หรือมีความถี่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่อินทรีย์ได้รับผลกระทบที่พึงพอใจหลังจากแสดงพฤติกรรมนั้นๆ แล้ว

2. การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นหรือเกิดบ่อยครั้งขึ้นหรือมีความถี่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่อินทรีย์สามารถหลีกเลี่ยงหรือหนีจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจ หรือการที่อินทรีย์สามารถนำสิ่งที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจออกไปให้พ้นได้

มาลินี จุฑะระพ (2539: 292-293) ประเภทของการให้แรงเสริมมี 2 แบบ คือ การให้แรงเสริมบวก และการให้แรงเสริมลบ มีดังนี้

1. การให้แรงเสริมบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง การให้สิ่งเร้าที่จะกระตุ้นหรือทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น หรือการให้สิ่งที่บุคคลพอใจ สบายใจ เช่น ขนม ลูกกวาด คำชมเชย การให้ความสนใจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรามักจะเรียกว่า รางวัล (Reward) แรงเสริมบวกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2. การให้แรงเสริมลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง การลดความถี่ของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งโดยการให้แรงเสริมลบ เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แรงเสริมลบคือการให้สิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจแก่บุคคล เช่น การตัก การตำหนิ เสียงรบกวน การช็อตด้วยไฟฟ้า ฯลฯ

ดังนั้น การเสริมแรงจึงมีอยู่ 2 ประเภท คือ การเสริมแรงทางบวกทางลบ

4.6.3 หลักการและขั้นตอนการให้การเสริมแรง

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2539: 192-193) กล่าวถึงหลักการให้การเสริมแรงมีดังนี้

1. การเสริมแรงทางบวกจะต้องให้หลังจากการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
2. การเสริมแรงจะต้องกระทำทันทีที่พฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น
3. การเสริมแรงควรจะให้อย่างสม่ำเสมอ
4. ควรมีการบอกถึงเงื่อนไขการให้การเสริมแรง

5. ตัวเสริมแรงนั้นควรมีปริมาณพอเหมาะที่จะเสริมแรงพฤติกรรมโดยไม่ก่อให้เกิดการหมดสภาพการเป็นตัวเสริมแรง

6. ตัวเสริมแรงนั้นจะต้องเลือกให้เหมาะกับแต่ละบุคคล

7. ถ้าเป็นไปได้ควรใช้ตัวเสริมแรงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น

8. ควรมีการใช้ตัวแบบหรือการชี้แนะควบคู่ไปกับการเสริมแรงด้วย

9. ควรมีการวางแผนการใช้ตารางการเสริมแรง หรือยืดเวลาการเสริมแรง

มาลินี จุฑะรพ (2539: 295-296) กล่าวถึงขั้นตอนการให้แรงเสริมดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการที่จะแก้ไขพฤติกรรมครั้งหนึ่ง ๆ ว่าต้องการที่จะแก้ไขพฤติกรรมอะไรและต้องการให้เด็กมีพฤติกรรมเช่นไร

2. อธิบายพฤติกรรมที่ต้องการจะเปลี่ยนให้เป็นรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้อย่างแจ่มชัด

3. ศึกษาวิธีสังเกต วิธีบันทึกพฤติกรรมจากผู้รู้หรือตำราต่าง ๆ

4. จัดบันทึกพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนในระยะก่อนใช้วิธีการปรับ หรือระยะก่อนการให้แรงเสริม

5. เลือกแรงเสริมหรือรางวัลที่เหมาะสม และกำหนดว่าเมื่อไรจะให้แรงเสริมบวก เมื่อไรจะให้แรงเสริมลบ เมื่อไรจะใช้วิธีการอื่นๆ ประกอบ

6. จัดสถานการณ์การเรียนรู้ หรือสถานการณ์ให้การให้แรงเสริม

7. ทำการปรับพฤติกรรม หรือแก้ไขโดยการให้แรงเสริมที่เลือกอย่างมีระบบ

8. บันทึกพฤติกรรมที่ได้รับแรงเสริม เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับความถี่ของพฤติกรรมก่อนการให้แรงเสริมเพื่อให้ทราบว่าได้ผลหรือไม่ ถ้าความถี่ของนิสสัยลดลงก็แสดงว่าได้ผล

9. เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จะไม่ให้ความสนใจหรือให้แรงเสริมลบแต่เมื่อเขามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะให้แรงเสริมบวกทันที

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติหรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ สารสำคัญคือมุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวการจัดการศึกษาในมาตรา 22, 23, 24 และมาตรา 26 มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 5-6, 12-14)

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุง รักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการ ประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ใน วรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอัน พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 1-7) ได้กล่าวถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของ รัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความ เจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทาง วัฒนธรรม การสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัด สภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการ เรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการ ประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยกำหนดโครงสร้างเพื่อให้การจัด การศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษา ของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล

1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

2. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความปลอดภัย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไปนี้

2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำรงชีวิต

2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

2.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

2.7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.8 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

3. โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

3.1 ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

3.2 สารการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของ ผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำ

ประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

3.4 มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

3.5 เวลาเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-2,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

4. การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกระดับ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และปีที่ 4-6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิตเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

5. แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

5.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

5.1.1 จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการ องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

5.1.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น

5.1.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

5.1.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5.1.5 การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบโดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

5.2 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 57 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน เป็นนักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 14 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน ดังแสดงข้อมูลในตาราง 1

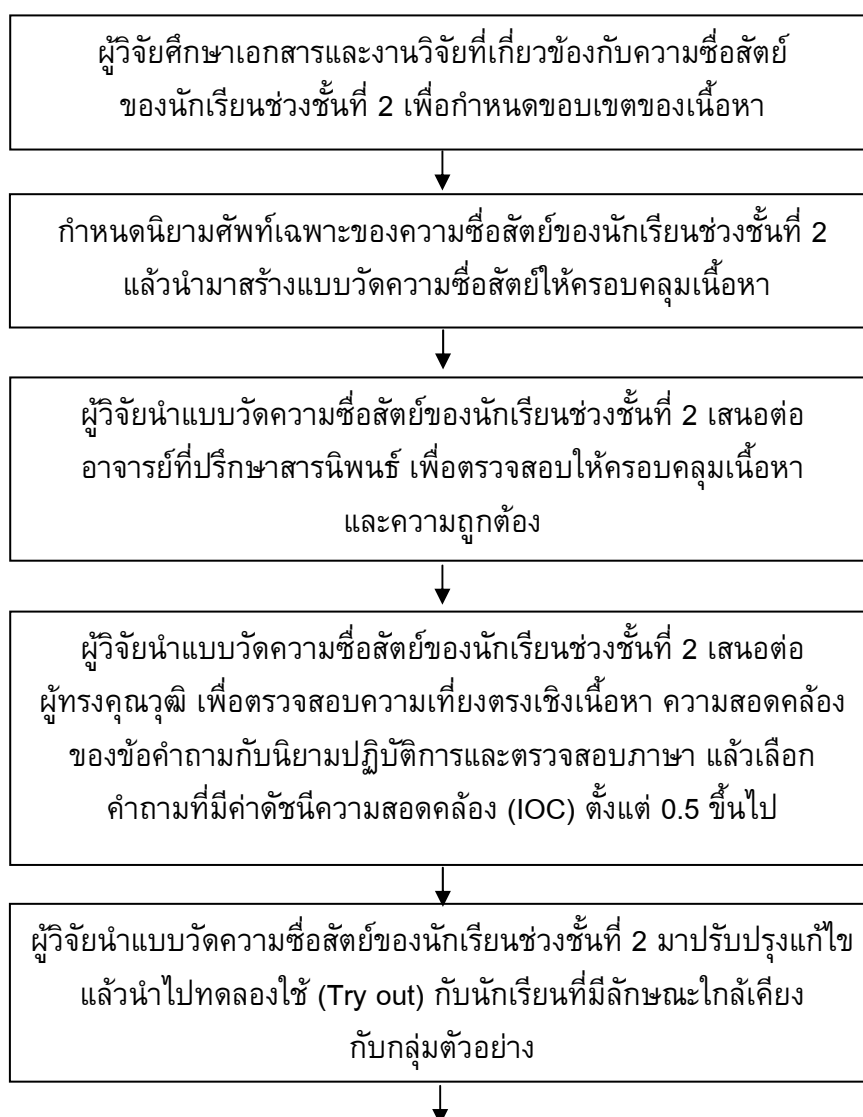
ตาราง 1 จำนวนแหล่งข้อมูล

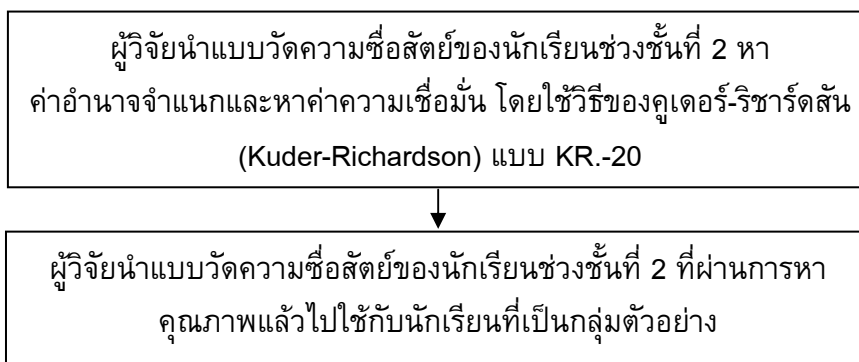
ระดับชั้น	แหล่งข้อมูล		
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	10	8	18
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	14	7	21
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	11	7	18
รวม	35	22	57

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สำหรับการสร้างเครื่องมือแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และมีขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบ และขอบเขตของเนื้อหา และผู้วิจัยทำแบบสำรวจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดสำหรับครูผู้สอน และชุดสำหรับนักเรียน เพื่อให้ทราบความหมายอย่างชัดเจน พร้อมทั้งหาพฤติกรรมที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ และพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์ โดยมีข้อคำถาม 3 ข้อ ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักเรียน (อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์. 2526: 29-31)

ข้อ 1 คนที่ได้ชื่อว่าเป็นคนซื่อสัตย์คือคนอย่างไร โปรดอธิบาย

ข้อ 2 จากการที่นักเรียนได้เคยร่วมงานหรือเคยพบปะกับคนอื่นในระดับต่างๆ นักเรียนเคยพบเห็น และประทับใจต่อบุคคลที่เป็นคนซื่อสัตย์ โปรดอธิบายว่า บุคคลนั้น แสดงความประพฤติ หรือแสดงกริยา ท่าทาง อารมณ์อย่างไร จนนักเรียนประทับใจในความซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

ข้อ 3 จากการที่นักเรียนเคยร่วมงานหรือเคยพบปะบุคคลระดับต่างๆ มานั้น นักเรียนเคยพบเห็น และประทับใจต่อบุคคลที่เป็นคนที่ไม่ซื่อสัตย์ หลอกลวง โปรดกรุณาอธิบายว่า บุคคลนั้นแสดงความประพฤติ หรือกริยา อารมณ์อย่างไร จนนักเรียนรู้สึกผิดหวังในความไม่ซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

ชุดที่ 2 สำหรับครู หรือผู้สอน

ข้อ 1 ท่านคิดว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์เป็นอย่างไร โปรดอธิบาย

ข้อ 2 จากที่ท่านได้ใกล้ชิด หรือมีประสบการณ์ในการสอนนักเรียน หรือเคยพบปะกับนักเรียนคนอื่นๆ ท่านเคยพบเห็นและประทับใจนักเรียนที่เป็นคนซื่อสัตย์ โปรดอธิบายว่า นักเรียนคนนั้นแสดงความประพฤติ หรือแสดงกริยา ท่าทาง อารมณ์ อย่างไร จนทำให้ท่านประทับใจในความซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

ข้อ 3 จากที่ท่านเคยร่วมงานหรือเคยพบปะนักเรียนระดับต่างๆ ท่านคงเคยพบเห็นและไม่ประทับใจต่อนักเรียนที่เป็นคนไม่ซื่อสัตย์ หลอกลวง โปรดกรุณาอธิบายว่า บุคคลนั้นแสดงคุณสมบัติ หรือกริยา อาการ อย่างไร จนท่านรู้สึกผิดหวังในความไม่ซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดนิยามศัพท์ปฏิบัติการความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละด้านให้ครอบคลุมเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่ การพูดความจริง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องให้ครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบวัดความซื่อสัตย์ที่ได้แก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ และตรวจสอบภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ แล้วเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 มาใช้เป็นข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มาหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR.-20

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ผ่านการตรวจหาคุณภาพเรียบร้อยแล้วไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนางอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นข้อความประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การพูดความจริง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 14 ข้อ ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 และ 11
2. ความซื่อสัตย์ด้านไม่ลักขโมยของของผู้อื่นจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 7 และ 12
3. ความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่นจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3 และ 13
4. ความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4-5, 8-9 และ 14

5. ความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 และ 10

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้หรือไม่ตอบ 0 คะแนน แสดงในภาคผนวก ก

ความซื่อสัตย์แต่ละด้าน	การให้คะแนน	คำตอบ
1. การพูดความจริง	1 คะแนน	มีความสอดคล้องกับการพูดความจริง
	0 คะแนน	ไม่มีความสอดคล้องกับการพูดความจริง
2. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	1 คะแนน	มีความสอดคล้องกับการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
	0 คะแนน	ไม่มีความสอดคล้องกับการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
3. การไม่คดโกงผู้อื่น	1 คะแนน	มีความสอดคล้องกับการไม่คดโกงผู้อื่น
	0 คะแนน	ไม่มีความสอดคล้องกับการไม่คดโกงผู้อื่น
4. การไม่ทุจริตในการสอบ	1 คะแนน	มีความสอดคล้องกับการไม่ทุจริตในการสอบ
	0 คะแนน	ไม่มีความสอดคล้องกับการไม่ทุจริตในการสอบ
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	1 คะแนน	มีความสอดคล้องกับการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
	0 คะแนน	ไม่มีความสอดคล้องกับการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ตัวอย่างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

การพูดความจริง

01. นักเรียนอยากได้ของเล่นชิ้นใหม่ที่วางขายในตลาด จึงคิดที่จะขอเงินแม่ไปซื้อของเล่นชิ้นนั้น นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร

11. แม่ซื้อของเล่นให้พี่กับนักเรียนคนละหนึ่งชิ้น พี่ขอยืมของเล่นของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ พี่จึงแย่งของเล่นของนักเรียนจนทำให้ของเล่นพัง และพี่ก็ขู่นักเรียนว่า “ถ้าบอกแม่ พี่จะแกล้งทุกวัน” เมื่อแม่ถามนักเรียนว่า “ทำไมของเล่นพัง” นักเรียนจะตอบแม่ว่าอย่างไร

การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

02. นักเรียนอ่านหนังสือนิทานอีสปในห้องสมุด แต่อ่านยังไม่จบต้องกลับเข้าห้องเรียน ต่อ นักเรียนต้องการนำหนังสือนิทานอีสปกลับไปอ่านที่บ้านให้จบ นักเรียนจะอย่างไร

07. เพื่อนนำกล้องดินสอใหม่มาอวดที่โรงเรียน นักเรียนขอดูแต่เพื่อนไม่ให้ดู ตอนพักกลางวัน นักเรียนอยู่ในห้องคนเดียว ถ้านักเรียนต้องการกล้องดินสอใหม่ของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร

การไม่คดโกงผู้อื่น

03. คุณครูแจกแก้วน้ำดื่มให้นักเรียนคนละหนึ่งใบ เพื่อนที่นั่งคู่กับนักเรียนไม่มาเรียน คุณครูจึงฝากแก้วน้ำของเพื่อนไว้กับนักเรียน นักเรียนเห็นแก้วน้ำของเพื่อนสวยกว่าจึงอยากได้นักเรียนจะอย่างไรกับแก้วน้ำของเพื่อน

13. เมื่อทำการบ้านเสร็จแล้ว คุณครูให้นักเรียนตรวจการบ้านด้วยตนเองตามที่คุณครูเฉลย การบ้านมี 6 ข้อ นักเรียนตอบถูก 2 ข้อ ยังขาดอีก 1 ข้อ รวมเป็น 3 ข้อ จึงจะผ่าน ถ้านักเรียนต้องการทำการบ้านให้ผ่าน นักเรียนจะอย่างไร

การไม่ทุจริตในการสอบ

04. ก่อนเข้าห้องสอบ เพื่อนบอกนักเรียนว่า “ขอลอกข้อสอบบ้าง” ขณะที่นักเรียนกำลังทำข้อสอบอยู่นั้น เพื่อนก็สะกิดนักเรียนให้ส่งคำตอบให้ดู นักเรียนจะอย่างไร

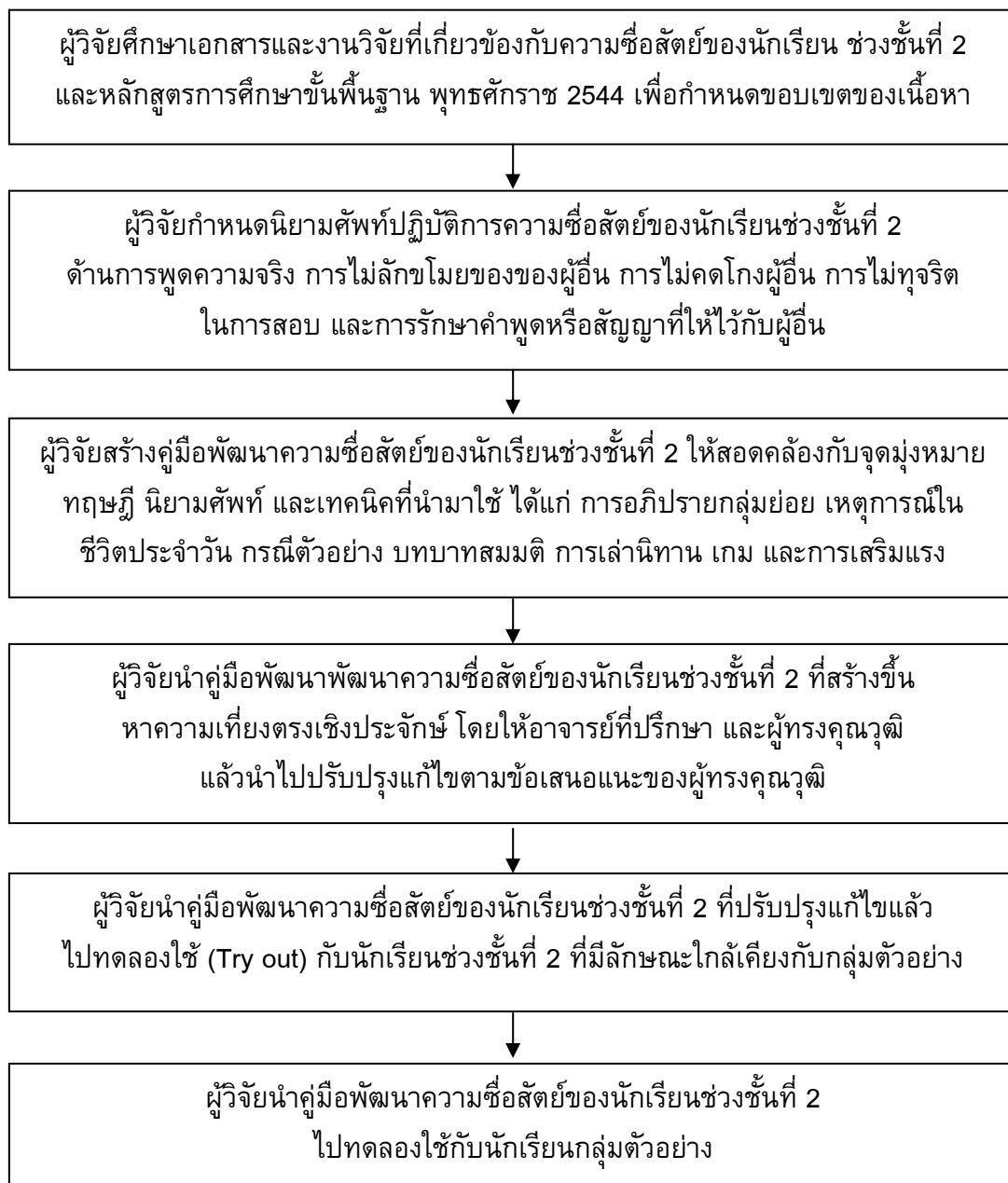
05. คุณครูให้นักเรียนแลกกันตรวจข้อสอบ นักเรียนแลกกับเพื่อนที่นั่งด้วยกัน เมื่อตรวจเสร็จแล้ว นักเรียนกับเพื่อนยังขาดอีกคนละ 1 คะแนน จึงจะสอบผ่าน เพื่อนบอกให้นักเรียนแก้ข้อสอบให้เพื่อจะได้สอบผ่าน และเพื่อนก็จะแก้ข้อสอบให้นักเรียนเพื่อสอบผ่านเช่นกัน นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบ

การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

06. นักเรียนบอกแม่ว่า “หลังเลิกเรียนจะรีบกลับบ้านมาช่วยแม่ทำความสะอาดบ้าน” พอดีเพื่อนชวนนักเรียนไปดูการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นทีมที่นักเรียนชอบ นักเรียนจะอย่างไร

10. แม่บอกนักเรียนว่า “จะไปซื้อสมุดเล่มใหม่มาให้เรียนกับน้อง 5 เล่ม” นักเรียนจึงบอกแม่ว่า “จะแบ่งให้น้อง 3 เล่ม” เมื่อแม่ซื้อสมุดเล่มใหม่มาให้แล้ว นักเรียนเห็นว่าสมุดสวยอยากได้ 3 เล่ม นักเรียนจะแบ่งสมุดให้น้องกี่เล่ม

สำหรับการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนด
กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 3 การสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดนิยามศัพท์ปฏิบัติการความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละด้านให้ครอบคลุมเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาหลักการ และงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยพิจารณาความรู้พื้นฐาน ความสนใจ เพื่อที่จะจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสม และกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

1. การพูดความจริง	จำนวน 1 ชั่วโมง
2. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	จำนวน 1 ชั่วโมง
3. การไม่คดโกงผู้อื่น	จำนวน 1 ชั่วโมง
4. การไม่ทุจริตในการสอบ	จำนวน 1 ชั่วโมง
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	จำนวน 1 ชั่วโมง
6. สรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์ข้อ 1-5	จำนวน 1 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 สร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนิยามศัพท์ปฏิบัติการให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยนำเทคนิคมาใช้ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การเล่านิทาน เกม และการให้การเสริมแรง ประกอบด้วย

4.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การเล่านิทาน เกม และการให้การเสริมแรง ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

- 4.1.1 ชื่อเรื่อง
- 4.1.2 ชื่อกิจกรรม
- 4.1.3 เทคนิคที่นำมาใช้
- 4.1.4 เวลา
- 4.1.5 วัตถุประสงค์
- 4.1.6 สื่อการเรียนรู้
- 4.1.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
- 4.1.8 การประเมินผล

4.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้น

ที่ 2 โดยกำหนดโจทย์ และตัวเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ สาระสำคัญของการพัฒนาในแต่ละด้านที่จะพัฒนา เพื่อจะได้ทราบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใด แบบฝึกหัดทั้งหมดมีจำนวน 5 แบบฝึกหัด แต่ละแบบฝึกหัดมีจำนวน 5 ข้อ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ในแต่ละกิจกรรมโดยใช้ชุดเดียวกัน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดและไม่ตอบให้ 0 คะแนน แสดงในภาคผนวก ก

4.3 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความ

ซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดข้อความที่ต้องการทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ สาระสำคัญ การประเมินผล และสื่อการเรียนรู้ ในแต่ละกิจกรรมมีจำนวน 7 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
3 หมายถึง	นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้วยในระดับมาก
2 หมายถึง	นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้วยในระดับปานกลาง
1 หมายถึง	นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้วยในระดับน้อย

เกณฑ์การแปลผลแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
2.33 - 3.00 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมาก
1.67 - 2.32 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับปานกลาง
1.00 - 1.66 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อย

ขั้นตอนที่ 5 นำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้น หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบรายละเอียดคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 6 นำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 7 นำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้ตรวจสอบหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว นำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 57 คน

ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย

เทคนิคที่นำมาใช้ กรณีตัวอย่าง การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ กรณีตัวอย่างเรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และผลดีและผลเสียที่ตามมา ดังนี้

- 1) นักเรียนเคยสัญญากับใครหรือบอกใครว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้บ้าง และเมื่อสัญญาแล้วนักเรียนทำตามสัญญาหรือคำพูดหรือไม่อย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนหรือบอกว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้กับนักเรียนแล้วทำตาม นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนแล้วไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคกรณีตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง เรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย” แล้วแจกเอกสารกรณีตัวอย่างให้นักเรียนอ่าน เมื่อนักเรียนจบแล้ว ผู้วิจัยจึงทบทวนกรณีตัวอย่างให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างเรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย” โดยใช้คำถามดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า สามเณรธัมมุตตะ เป็นคนอย่างไร
- 2) นักเรียนคิดว่า การที่สามเณรธัมมุตตะไม่บอกที่อยู่ของพวกโจร ควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า การที่โจรไม่ทำร้ายบิดามารดาและพี่สาวของสามเณรธัมมุตตะตามที่ได้ตกลงกันไว้ไม่บอกที่อยู่ของพวกตน โจรเป็นคนอย่างไร
- 4) ถ้านักเรียนเป็นสามเณรธัมมุตตะ จะทำอย่างไร
- 5) ผลที่ตามมาของการรักษาคำพูดของสามเณรธัมมุตตะเป็นอย่างไร
- 6) ผลที่ตามมาถ้าสามเณรธัมมุตตะและโจรไม่รักษาคำพูดจะเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของกรณีตัวอย่างเรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย” จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ความประทับใจของตนเองที่ได้ให้สัญญากับใครไว้แล้วทำตามสัญญา และผลที่ตามมาเป็นอย่างไร เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก

6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ตัวอย่างแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของ
 นักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พอบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะอย่างไร.....
2. นักเรียนกับเพื่อนตกลงกันว่า วันนี้ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงให้คนที่วิ่งชนะ 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่วันนี้นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....
3. แม่บอกว่า วันนี้จะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละหนึ่งตัว นักเรียนจึงบอกแม่ว่า จะให้น้องเป็นคนเลือกเสื้อก่อน เมื่อแม่ซื้อเสื้อมาแล้วเดินออกไปข้างนอก น้องจึงหยิบเสื้อก่อน ซึ่งเป็นเสื้อตัวที่นักเรียนอยากได้ นักเรียนจะอย่างไร.....
4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้านนักเรียนจึงเปลี่ยนเสื้อผ้า และกำลังจะออกไปบ้านเพื่อนตามที่นัดกันไว้พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะอย่างไร.....
5. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกม โดยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่า ต้องเล่นเกมตามกฎที่ตั้งไว้ พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะ และไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร.....

**ตัวอย่างแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 : ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยนำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 16 มกราคม 2549 สิ้นสุดวันอังคารที่ 14 กุมภาพันธ์ 2549 ขั้นตอนในการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ มากน้อยเพียงใด
2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์
3. ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎ กติกา และวิธีปฏิบัติ
4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนสำหรับการพัฒนา โดยเน้นคุณค่าของความซื่อสัตย์
5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนา เพื่อให้ทราบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์หลังจากพัฒนามากน้อยเพียงใด
6. ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ และผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน

ตาราง 3 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

แผน	วัน / เดือน / ปี	เวลา	ความซื่อสัตย์	กิจกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4				
1	จ. 16 ม.ค. 49	08.30 – 09.30 น.	แบบวัดความซื่อสัตย์ (Pretest)	-
2	อ. 17 ม.ค. 49	08.30 – 09.30 น.	ปฐมนิเทศ	การปฐมนิเทศนักเรียน
3	ศ. 20 ม.ค. 49	08.30 – 09.30 น.	ความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์
4	อ. 24 ม.ค. 49	08.30 – 09.30 น.	การพูดความจริง	การพูดความจริง
5	ศ. 27 ม.ค. 49	08.30 – 09.30 น.	การไม่ลักขโมยของผู้อื่น	หนึ่งขโมยเงิน
6	อ. 31 ม.ค. 49	08.30 – 09.30 น.	การไม่คดโกงผู้อื่น	ชื้อกินไม่หมดคดกินไม่นาน
7	ศ. 3 ก.พ. 49	08.30 – 09.30 น.	การไม่ทุจริตในการสอบ	ผลของการทุจริตในการสอบ

ตาราง 3 (ต่อ)

แผน	วัน / เดือน / ปี	เวลา	ความซื่อสัตย์	กิจกรรม
8	อ. 7 ก.พ. 49	08.30 – 09.30 น.	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
9	ศ. 10 ก.พ. 49	08.30 – 09.30 น.	ปัจฉิมนิเทศ	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน
10	อ. 14 ก.พ. 49	08.30 – 09.30 น.	แบบวัดความซื่อสัตย์ (Posttest)	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5				
11	จ. 16 ม.ค. 49	09.30 – 10.30 น.	แบบวัดความซื่อสัตย์ (Pretest)	-
12	อ. 17 ม.ค. 49	09.30 – 10.30 น.	ปฐมนิเทศ	การปฐมนิเทศนักเรียน
13	ศ. 20 ม.ค. 49	09.30 – 10.30 น.	ความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์
14	อ. 24 ม.ค. 49	09.30 – 10.30 น.	การพูดความจริง	ความประทับใจ ความซื่อสัตย์ของบุคคล ที่พูดความจริง
15	ศ. 27 ม.ค. 49	09.30 – 10.30 น.	การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	ผลของการไม่ลักขโมย
16	อ. 31 ม.ค. 49	09.30 – 10.30 น.	การไม่คดโกงผู้อื่น	การคดโกงทางเลือก ที่ผิดพลาด
17	ศ. 3 ก.พ. 49	09.30 – 10.30 น.	การไม่ทุจริตในการ สอบ	ทุจริตในการสอบ
18	อ. 7 ก.พ. 49	09.30 – 10.30 น.	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	คำสัตย์แล เป็นวาจา ที่ไม่ตาย
19	ศ. 10 ก.พ. 49	09.30 – 10.30 น.	ปัจฉิมนิเทศ	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน
20	อ. 14 ก.พ. 49	09.30 – 10.30 น.	แบบวัดความซื่อสัตย์ (Posttest)	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
21	จ. 16 ม.ค. 49	10.30 – 11.30 น.	แบบวัดความซื่อสัตย์ (Pretest)	-
22	อ. 17 ม.ค. 49	10.30 – 11.30 น.	ปฐมนิเทศ	การปฐมนิเทศนักเรียน
23	ศ. 20 ม.ค. 49	10.30 – 11.30 น.	ความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์
24	อ. 24 ม.ค. 49	10.30 – 11.30 น.	การพูดความจริง	ผลชื่อ ผลสัตย์

ตาราง 3 (ต่อ)

แผน	วัน / เดือน / ปี	เวลา	ความซื่อสัตย์	กิจกรรม
25	ศ. 27 ม.ค. 49	10.30 – 11.30 น.	การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	เด็กน้อยขโมยส้ม คนข้างบ้าน
26	อ. 31 ม.ค. 49	10.30 – 11.30 น.	การไม่คดโกงผู้อื่น	เล่าสู่กันฟังเรื่อง การไม่คดโกงผู้อื่น
27	ศ. 3 ก.พ. 49	10.30 – 11.30 น.	การไม่ทุจริต ในการสอบ	การทำข้อสอบ
28	อ. 7 ก.พ. 49	10.30 – 11.30 น.	การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	ผู้รักษาสัจจะ
29	ศ. 10 ก.พ. 49	10.30 – 11.30 น.	ปัจฉิมนิเทศ	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน
30	อ. 14 ก.พ. 49	10.30 – 11.30 น.	แบบวัดความซื่อสัตย์ (Posttest)	-

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดหมายกำหนดวัน และเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1/E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละชั้นแยกแต่ละชุด และรวมทุกชุด โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละชั้น แยกแต่ละชุด และรวมทุกชุด โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยหาค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546: 35, 65)

5.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรดังนี้ (ณัฐพงษ์ เจริญทิพย์. 2542: 235)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้การหาวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) แบบ KR.-20 ใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 107-108)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\Sigma pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ n แทน จำนวนข้อของแบบวัด
 p แทน สัดส่วนของคนที่ทำถูกกับคนทั้งหมด
 q แทน สัดส่วนของคนที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ $1-p$
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

5.2.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยนำแบบวัดมาตรวจให้คะแนนและเรียงคะแนนจากมากไปน้อย ตัดกลุ่มคะแนนมาก $\frac{1}{3}$ จำนวนคนคะแนนน้อย $\frac{1}{3}$ จากสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 211)

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_U แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
 R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

5.2.4 หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2544: 81-82)

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\frac{\Sigma x}{n}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือ
คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนใช้คู่มือ
พัฒนา
 ΣX แทน คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างจากการทำ
แบบฝึกหัดก่อนใช้คู่มือ

A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือ
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma F}{n}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของคู่มือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือ
	ΣF	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือ
	B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือ
	n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมุติฐาน

5.3.1 เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ และที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 104) โดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum d^2}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	d	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum d$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
	$\sum d^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
	n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้แทนความหมาย ดังนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของความซื่อสัตย์ของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของความซื่อสัตย์ของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum d$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum d^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1/E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละชั้น ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4, 5 และ 6

ตาราง 4 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุด และรวมทุกชุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (n=18)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4							
1. การพูดความจริง (การพูดความจริง)	76	5	84.40	89	5	98.80	85.43
2. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (หนึ่งขโมยเงิน)	61	5	67.78	76	5	84.44	80.27
3. การไม่คดโกงผู้อื่น (ชื้อกินไม่หมดคดกินไม่นาน)	61	5	67.78	89	5	98.89	68.54
4. การไม่ทุจริตในการสอบ (ผลของการทุจริตในการสอบ)	82	5	91.11	87	5	96.67	94.25
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น (การรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น)	56	5	62.22	80	5	88.89	70.00
รวม	336	5	373.29	421	5	468	79.70

จากตาราง 4 พบว่า ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งชุดมีค่าเท่ากับ 79.70 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 1 เรื่องการพูดความจริง (การพูดความจริง) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.43 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 84.40 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 98.80

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 2 เรื่องการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (หนึ่งขโมยเงิน) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.27 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 67.78 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 84.44

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 3 เรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น (ซื้อกินไม่หมดคดกินไม่นาน) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 68.54 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 67.78 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 98.89

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 4 เรื่องการไม่ทุจริตในการสอบ (ผลของการทุจริตในการสอบ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 94.25 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 91.11 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 96.67

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 5 เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น (การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 70.00 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 62.22 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 88.89

ตาราง 5 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุด และรวมทุกชุดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n=21)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5							
1. การพูดความจริง (ความประทับใจความซื่อสัตย์ ของบุคคลที่พูดความจริง)	90	5	85.71	103	5	98.10	87.38
2. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ผลของการไม่ลักขโมย)	80	5	76.19	98	5	93.33	81.63
3. การไม่คดโกงผู้อื่น (การคดโกงทางเลือก ที่ผิดพลาด)	74	5	70.48	95	5	90.48	77.90
4. การไม่ทุจริตในการสอบ (ทุจริตในการสอบ)	75	5	71.43	88	5	83.81	85.23
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น (คำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย)	63	5	60.00	85	5	80.95	74.12
รวม	382	5	363.81	469	5	446.67	81.45

จากตาราง 5 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งชุดมีค่าเท่ากับ 81.45 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 6 เรื่องการพูดความจริง (ความประทับใจความซื่อสัตย์ของ
บุคคลที่พูดความจริง) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.38 โดยมี
ประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 85.71 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 98.10

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 7 เรื่องการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ผลของการ
ไม่ลักขโมย) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63 โดยมีประสิทธิภาพ
ของกระบวนการเท่ากับ 76.19 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 93.33

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 8 เรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น (การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด)
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.90 โดยมีประสิทธิภาพของ
กระบวนการเท่ากับ 70.48 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 90.48

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 9 เรื่องการไม่ทุจริตในการสอบ (ทุจริตในการสอบ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.23 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 71.43 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 83.81

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 10 เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น (คำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 74.12 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.00 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 80.95

ตาราง 6 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุด และรวมทุกชุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (n=18)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6							
1. การพูดความจริง (ผลชื่อผลสัตย์)	69	5	76.67	90	5	100	76.67
2. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน)	60	5	66.67	74	5	82.22	81.09
3. การไม่คดโกงผู้อื่น (เล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น)	45	5	50.00	75	5	83.33	60.00
4. การไม่ทุจริตในการสอบ (การทำข้อสอบ)	54	5	60.00	70	5	77.78	77.14
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น (ผู้รักษาสัจจะ)	53	5	58.89	67	5	74.44	79.11
รวม	281	5	312.23	361	5	417.77	74.80

จากตาราง 6 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งชุดมีค่าเท่ากับ 74.80 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 11 เรื่องการพูดความจริง (ผลชื่อผลสัตย์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.67 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 76.67 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 100

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 12 เรื่องการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.09 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 66.67 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 82.22

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 13 เรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น (เล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 60.00 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 50.00 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 83.33

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 14 เรื่องการไม่ทุจริตในการสอบ (การทำข้อสอบ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.14 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 60.00 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 77.78

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 15 เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น (ผู้รักษาสัจจะ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.11 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 58.89 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 74.41

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7, 8, 9 และ 10

ตาราง 7 คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์	จำนวนข้อ	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
				$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (n=18)							
ด้านการพูดความจริง	2	2	1	1.44	0.51	1.83	0.38
ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น	3	3	0	1.72	1.07	3.00	0.00
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น	2	2	0	1.06	0.73	1.83	0.38
ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ	5	5	1	3.17	0.86	4.33	0.59
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	2	2	0	1.28	0.75	1.72	0.58
				รวม	1.73	0.49	2.54
					0.24		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n=21)							
ด้านการพูดความจริง	2	2	0	1.24	0.70	2.00	0.00
ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น	3	3	1	2.52	0.68	2.90	0.30
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น	2	2	0	1.00	0.44	1.76	0.68
ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ	5	5	0	2.67	1.46	3.71	1.01
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	2	2	0	1.43	0.68	2.00	0.00
				รวม	1.77	0.64	2.48
					0.25		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (n=18)							
ด้านการพูดความจริง	2	2	0	1.44	0.78	1.67	0.49
ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น	3	3	1	1.94	0.80	2.94	0.24
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น	2	2	0	0.67	0.59	1.28	0.75

ตาราง 7 (ต่อ)

ความซื่อสัตย์	จำนวน ข้อ	คะแนน สูงสุด	คะแนน ต่ำสุด	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
				$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการไม่ทุจริต ในการสอบ	5	5	1	2.67	0.91	4.22	1.11
ด้านการรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	2	2	0	0.83	0.38	1.61	0.61
รวม				1.51	0.34	2.34	0.31

จากตาราง 7 พบว่า ภายหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีคะแนนความซื่อสัตย์เพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

ตาราง 8 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ (n=18)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
1. การพูดความจริง	ก่อนการทดลอง	1.44	0.51	26			
	หลังการทดลอง	1.83	0.38	33	7	11	2.36*
2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	1.72	1.07	31			
	หลังการทดลอง	3.00	0.00	54	23	49	5.05*
3. การไม่คดโกงผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	1.06	0.73	23			
	หลังการทดลอง	1.83	0.38	49	14	20	4.51*
4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	ก่อนการทดลอง	3.17	0.86	57			
	หลังการทดลอง	4.33	0.59	78	21	35	6.30*

ตาราง 8 (ต่อ)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	1.28	0.75	23			
	หลังการทดลอง	1.72	0.58	31	8	14	2.41*
รวม	ก่อนการทดลอง	1.73	0.50	156			
	หลังการทดลอง	2.54	0.25	229	73	26	7.13*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 8 พบว่า ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

ตาราง 9 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ (n=21)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
1. การพูดความจริง	ก่อนการทดลอง	1.24	0.70	26			
	หลังการทดลอง	2.00	0.00	42	16	22	4.98*
2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	2.52	0.68	53			
	หลังการทดลอง	2.90	0.30	61	8	16	2.17*
3. การไม่คดโกงผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	1.00	0.84	21			
	หลังการทดลอง	1.76	0.44	37	16	24	4.54*
4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	ก่อนการทดลอง	2.67	1.46	56			
	หลังการทดลอง	3.71	1.01	78	22	52	3.99*
5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	1.43	0.68	30			
	หลังการทดลอง	2.00	0.00	42	12	16	3.87*
รวม	ก่อนการทดลอง	1.77	0.64	186			
	หลังการทดลอง	2.48	0.25	260	74	34	5.80*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 พบว่า ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

ตาราง 10 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ (n=18)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
1. การพูดความจริง	ก่อนการทดลอง	1.44	0.78	26			
	หลังการทดลอง	1.67	0.49	30	4	20	0.89
2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	1.94	0.80	35			
	หลังการทดลอง	2.94	0.27	53	18	30	5.05*
3. การไม่คดโกงผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	0.67	0.59	12			
	หลังการทดลอง	1.28	0.75	23	11	19	3.05*
4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	ก่อนการทดลอง	2.67	0.91	48			
	หลังการทดลอง	4.22	1.11	76	28	70	5.29*
5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	0.83	0.38	15			
	หลังการทดลอง	1.61	0.61	29	14	18	5.10*
รวม	ก่อนการทดลอง	1.51	0.34	136			
	หลังการทดลอง	2.34	0.31	211	75	31.40	8.33*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 10 พบว่า ความซื่อสัตย์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านการพูดความจริง แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ส่วนด้านการพูดความจริงเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครู ผู้แนะแนว นักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการช่วยปลูกฝังและพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสร้างคู่มือด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 57 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน เป็นนักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 14 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

3. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

4. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 - 2.3 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1/E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละชั้น แยกแต่ละชุด และรวมทุกชุด โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent
3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent (ดูในภาคผนวก ข)
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยหาค่าเฉลี่ย (ดูในภาคผนวก ข)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการพัฒนา ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน โดยมีเทคนิคที่นำมาใช้ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การเล่นเกม และการให้การเสริมแรง สื่อการเรียนรู้ต่างๆ และแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นี้มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นสรุป ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา และขั้นประเมินผล

2. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณ ประสิทธิภาพ E_1/E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 74.80-81.45 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 79.70

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 81.45

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 74.80

3. เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent พบว่า ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่าการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

4. เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, และ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก ข)

5. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ทุกกิจกรรม กิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, และ 6 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก ข)

การอภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด เมื่อนำไปหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรการคำนวณ E_1/E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 พบว่า ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของช่วงชั้นที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 74.80-81.45 ซึ่งพบว่า กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 15 ชุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์มีความสอดคล้องกันของจุดประสงค์และเนื้อหา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยตนเอง ให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนจึงสามารถนำสิ่งที่ได้จากกิจกรรมไปพัฒนาตนเอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเหตุผลที่นักเรียนให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมพัฒนาครั้งนี้มาก เนื่องมาจากการพัฒนาควรมีความหลากหลายในการจัดกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้นำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคดังนี้ การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การเล่านิทาน เกม และการให้การเสริมแรง ทั้งนี้แนวทางการจัดกิจกรรมอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากกว่าการบรรยายโดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็นตลอดจนสรุปข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาพร้อมกับการดูแล ให้คำแนะนำ และสร้างบรรยากาศการพัฒนาโดยผู้ดำเนินกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความซื่อสัตย์ในแต่ละกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา ช่างขวัญยืน และคนอื่นๆ (2539: 127-132) ที่กล่าวถึงคู่มือครูและของนักเรียนว่า เป็นหนังสือที่ให้แนวทาง คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ แก่ครู และส่วนใหญ่จะใช้คู่กับตำราเรียน คู่มือผู้เรียน แบบฝึกหัดหนังสือใช้ควบคู่กับตำราเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย เนื้อหาสาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาคำถามที่ว่างสำหรับเขียนคำตอบและการทดสอบและสามารถใช้ควบคู่ไปกับหนังสืออื่นๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป วิกิพีเดีย เป็นต้น

2. ประสิทธิภาพคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชั้น โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีค่าเท่ากับ 79.70, 81.45 และ 74.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ และคู่มือกำหนดหัวข้อเรื่องโดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ และนำหัวข้อและกิจกรรมที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียนมาสร้างเป็นคู่มือ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง สิ่งที่ต้องปรับปรุง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมขึ้น

3. เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent พบว่า ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า (1) ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์มีความแตกต่างกัน (2) ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์มีความแตกต่างกัน และ (3) ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์มีความแตกต่างกัน แสดงว่า การใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากก่อนการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคู่มือ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ และศึกษากิจกรรมที่นำมาใช้พัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเมื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นตัววัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ว่ามีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นหรือไม่

4. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความซื่อสัตย์ ด้านการพูดความจริง การไม่ลักขโมยของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงว่า กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก ข) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละชุด มีลักษณะเป็นกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยมีเทคนิควิธีที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เทคนิค การอภิปรายกลุ่มย่อย เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การเล่านิทาน เกม และการให้การเสริมแรง โดยกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับอัจนริย์ ศรีไตรรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) การสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 48 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย แต่ละกิจกรรม และรวมทุกกิจกรรม พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ทุกกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก ข) แสดงว่า นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 เห็นด้วยกับการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาหลังจากได้ทำกิจกรรม กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนาความซื่อสัตย์ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและหลากหลาย เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความเหมาะสม การประเมินผลนักเรียนสามารถมีส่วนร่วมประเมินได้ด้วยตนเอง

จากการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนด้านการพูดความจริง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น การไม่คดโกงผู้อื่น การไม่ทุจริตในการสอบ และการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้ใช้ควรศึกษาคู่มือ วัตถุประสงค์การพัฒนา แนวทางในการทำกิจกรรม ข้อควรปฏิบัติในการทำกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนในการทำกิจกรรมต่างๆ แบบฝึกหัด แบบประเมินผล และเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการสอนทุกครั้ง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการติดตามผลนักเรียนหลังจากใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีความซื่อสัตย์เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด และควรมีการจัดคู่มือพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความเสียสละ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร. (ม.ป.ป.). ความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เพชรสยามการพิมพ์.
- กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา. รายงานการวิจัยทางการศึกษาระดับที่ 222/2542. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมฯ.
- กรมสามัญศึกษา. (2525). พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. รายงานการวิจัยลำดับที่ 7. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- (2529). หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- (2544). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กิริติ บุญเจือ. (2542). จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาติติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ. (2547). คุณธรรมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.).
- ศิรีบุญ จงวุฒิเวศย์; และ มาเรียม นิลพันธ์. (2542). การศึกษาและการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อสมศ.). รายงานการวิจัย. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจริญศรี บุญสว่าง. (2543). การศึกษาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการใช้นิทานพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็กในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณการ.

- ชัยณรงค์ ศรีสุข. (2545). *คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอบ่อทอง จังหวัดหนองคาย*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐพงษ์ เจริญทิพย์. (2542). *การวัดผลการเรียนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัย. (ฉบับที่ 21). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2538). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมณี. (2547). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). *ความเป็นครูไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์ (1996).
- นิรันดร์ ศรีวรกุล. (2540). *การใช้ชุดฝึกการคิดที่มุ่งเน้นคุณธรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2546). *เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.
- ประเทือง ภูมิภักทราคม. (2535). *การปรับปรุงพฤติกรรม: ทฤษฎีและการประยุกต์*. เพชรบุรี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2540). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2543). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ. (2539). *วัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). *การปรับปรุงพฤติกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พนม พงษ์ไพบูลย์. (2540). รายงานผลการสัมมนาในระดับผู้บริหารของสถาบันการศึกษาในภาคใต้ เรื่องยุทธศาสตร์และกิจกรรมเสนอแนะการสร้างจิตสำนึก “ความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษา”: การศึกษากับการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ปิยะวรรณ.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2546). พจนานุกรมฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 10.

กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์.

มาลินี จุฑะธพร (2539). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.

รังสรรค์ แสงสุข; และคนอื่นๆ. (2544). ความรู้คู่คุณธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

รุจิร ภูสาระ. (2541). แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). สถิติทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ลำไย บัวพิทักษ์. (2542). การใช้นิทานพื้นบ้านอีสานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่งและโรงเรียนบ้านโนนโพธิ์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

วรวรรณนี้ ราชสงฆ์. (2541). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศักดิ์ชัย มโนวงศ์. (2544). พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองเต่า จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมพร เทพสิทธา. (2542). คุณธรรมและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สมาคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สมพร สุทัศนีย์, ม.ร.ว. (2531). จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2539). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชา 20202: วิทยาการการสอน เล่มที่ 2 หน่วยที่ 8-15. ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- สุมาลี ภูผาลา. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี สุตจินดา. (2546). จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- (2546). 20 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม: การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- เสาวนิจ นิจอพันธ์ชัย. (2547, 19 กรกฎาคม). การปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชุมชนพุทธคริสต์และอิสลามในประเทศไทย. วารสารสังคมพัฒนา. 32(1-2/2547): 46.
- อนุวัฒน์ ตั้งสมบุรณ์. (2526). การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรีย์ ศรีไตรรัตน์. (2542). ผลของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- อำนวย เกาตระกูล. (2541). คู่มือการเขียนแผนการสอนเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพอาชีวศึกษา. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliff, N.J: Prentice Hall, Inc.
- Good, Carter.V. (1973). *Dictionary of Education*. pp.643. New York: McGraw-Hill Book Co.

Kohlberg, Lawrence. (1976). Moral Stage and Moralization the Cognitive Development Approach. *In Moral Development and Behavior*. pp.45. New York: Holt Rinehart and Winston.

Piaget, Jean. (1960). *The Moral Judgment of Child*. Illinois: The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
5 และ 6 ประกอบด้วย

1. ตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
3. กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
5. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ตาราง 2 ตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
ประถมศึกษา ปีที่ 4	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ที่จะได้รับของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 3. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองของนักเรียนกับ ผู้วิจัย	การปฐมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนาให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ชี้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนทราบ
	2	การให้ความรู้เรื่อง ความ ซื่อสัตย์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของ ความซื่อสัตย์	1. เพื่อให้ นักเรียนทราบ ความหมายประเภทของ ความซื่อสัตย์ และความ ไม่ซื่อสัตย์ และความ สำคัญของความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์	เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย และการให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	3. ขั้นดำเนินการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	3	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	1. การพูดความจริง	1. การเล่านิทาน การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ เน้นคุณค่าความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และ ต่อผู้อื่น ตลอดจน การนำความรู้ และ ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	4	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. หนึ่งขโมยเงิน	2. เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	5. ขั้นทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	5	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน	3. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	6. ชั้นประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์
	6	4. การไม่ทุจริตในการสอบ	4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	4. ผลของการทุจริต ในการสอบ	4. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	
	7	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูด หรือสัญญาที่ให้ไว้ กับผู้อื่น	5. การอภิปราย การ แสดงบทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการกล่าว คำชมเชย	

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	8	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน	เพื่อสรุป และทบทวน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา ความซื่อสัตย์	การปัจฉิมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	
ประถมศึกษา ปีที่ 5	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ที่จะได้รับของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 3. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองของนักเรียนกับ ผู้วิจัย	การปฐมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ชี้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	2	การให้ความรู้เรื่อง ความ ซื่อสัตย์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของ ความซื่อสัตย์	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมายประเภทของ ความซื่อสัตย์ และความ ไม่ซื่อสัตย์ และความ สำคัญของความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์	เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย และการให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	3. ชั้นดำเนินการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้
	3	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	1. ความประทับใจ ความซื่อสัตย์บุคคล ที่พูดความจริง	1. เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	4. ชั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การแลก เปลี่ยนประสบการณ์ เน้นคุณค่าความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และ ต่อผู้อื่น ตลอดจน การนำความรู้ และ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	4	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. ผลของการ ไม่ลักขโมย	2. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	5	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การคดโกง ทางเลือกที่ผิดพลาด	3. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ การกล่าวคำชมเชย	5. ขั้นตอนทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา
	6	4. การไม่ทุจริตในการสอบ	4. การไม่ทุจริต ในการสอบ	4. ทุจริตในการสอบ	4. การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	6. ขั้นตอนประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	7	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย	5. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม ย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย	
	8	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน	เพื่อสรุป และทบทวน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา ความซื่อสัตย์	การปัจฉิมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	
ประถมศึกษา ปีที่ 6	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของ การพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ประโยชน์ที่จะได้รับของ การพัฒนาความซื่อสัตย์	การปฐมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	2	การให้ความรู้เรื่อง ความ ซื่อสัตย์ ได้แก่ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของ ความซื่อสัตย์ การพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	3. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองของนักเรียนกับ ผู้วิจัย 1. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมายประเภทของ ความซื่อสัตย์ และความ ไม่ซื่อสัตย์ และความ สำคัญของความซื่อสัตย์ เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1. การพูดความจริง	ความซื่อสัตย์ 1. ผลซื่อผลสัตย์	เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย และการให้ข้อมูล ย้อนกลับ และการ กล่าวคำชมเชย 1. กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม กลุ่มย่อย การให้	กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ และ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบ 3. ขั้นตอนการ พัฒนาผู้วิจัยซื่อสัตย์ กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้ 4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การแลก เปลี่ยนประสบการณ์

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	4	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2. เด็กน้อยขโมยสัม คนข้างบ้าน	ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย 2. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	เน้นคุณค่าความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และ ต่อผู้อื่น ตลอดจน การนำความรู้ และ ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	5	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. การไม่คดโกงผู้อื่น	3. เล่าสู่กันฟังเรื่อง การไม่คดโกงผู้อื่น	3. เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวัน การ อภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูล ย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	5. ขั้นตอนทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา 6. ขั้นตอนประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา
	6	4. การไม่ทุจริตในการสอบ	4. การไม่ทุจริตในการ สอบ	4. การทำข้อสอบ	4. กรณีตัวอย่าง การอภิปราย	

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	7	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	5. ผู้รักษาสัจจะ	กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย 5. การแสดงบทบาท สมมติ การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และ การกล่าวคำชมเชย	ความซื่อสัตย์
	8	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน	เพื่อสรุป และทบทวน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา ความซื่อสัตย์	การปัจฉิมนิเทศ นักเรียน	เกม การอภิปราย กลุ่มย่อย การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	

8. วันนี้นักเรียนตั้งใจว่า จะสอบให้ได้คะแนนดี เมื่อถึงเวลาสอบคุณครูคุมสอบนั่งอ่านหนังสือไม่สนใจนักเรียนที่กำลังสอบ เพื่อนจึงส่งกระดาษคำตอบให้นักเรียน นักเรียนจะอย่างไรกับกระดาษคำตอบที่เพื่อนส่งมาให้.....

9. ขณะที่ทำข้อสอบวิชาภาษาไทย นักเรียนทำข้อสอบนั้นไม่ได้ พอดีคุณครูคุมสอบเดินออกไปนอกห้อง นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่ทำไม่ได้.....

10. แม่บอกนักเรียนว่า “จะไปซื้อสมุดเล่มใหม่มาให้กับน้อง 5 เล่ม” นักเรียนจึงบอกแม่ว่า “จะแบ่งให้น้อง 3 เล่ม” เมื่อแม่ซื้อสมุดเล่มใหม่มาให้แล้ว นักเรียนเห็นว่าสมุดสวยอยากได้ 3 เล่ม นักเรียนจะแบ่งสมุดให้น้องกี่เล่ม.....

11. แม่ซื้อของเล่นให้พี่กับนักเรียนคนละหนึ่งชิ้น พี่ขอยืมของเล่นของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ พี่จึงแย่งของเล่นของนักเรียนจนทำให้ของเล่นพัง และพี่ก็ขู่นักเรียนว่า “ถ้าบอกแม่พี่จะแกล้งทุกวัน” เมื่อแม่ถามนักเรียนว่า “ทำไมของเล่นพัง” นักเรียนจะตอบแม่ว่าอย่างไร.....

12. พรุ่งนี้เป็นวันไหว้ครู นักเรียนกำลังหาดอกเข็มเพื่อไปไหว้ครูแต่ยังหาไม่ได้ ขณะที่เดินไปหลังบ้านเห็นดอกเข็มของเพื่อนข้างบ้านยื่นเข้ามาในรั้วบ้านของนักเรียน ถ้านักเรียนต้องการดอกเข็มดอกนั้น นักเรียนจะอย่างไร.....

13. เมื่อทำการบ้านเสร็จแล้ว คุณครูให้นักเรียนตรวจการบ้านด้วยตนเองตามที่คุณครูเฉลย การบ้านมี 6 ข้อ นักเรียนตอบถูก 2 ข้อ ยังขาดอีก 1 ข้อ รวมเป็น 3 ข้อ จึงจะผ่าน ถ้านักเรียนต้องการทำการบ้านให้ผ่าน นักเรียนจะอย่างไร.....

14. นักเรียนตั้งใจทำข้อสอบด้วยตนเองจนใกล้หมดเวลาสอบ แต่นักเรียนยังไม่ได้ทำข้อสอบอีก 2 ข้อ ขณะที่เพื่อนเดินออกไปส่งข้อสอบให้คุณครู นักเรียนเห็นคำตอบที่เพื่อนทำ 2 ข้อ นั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนการตอบคำถามแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. การพูดความจริง 1. นักเรียนอยากได้ของเล่นชิ้นใหม่ที่วางขายในตลาด จึงคิดที่จะขอเงินแม่ไปซื้อของเล่นชิ้นนั้น นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 1)	- แม่ขอเงิน - แม่ขอเงินไปซื้อของเล่น	- นักเรียนขอเงินแม่ไปซื้อของอย่างอื่นที่ไม่ใช่ของเล่น เช่น สมุดปากกา
2. แม่ซื้อของเล่นให้พี่กับนักเรียนคนละหนึ่งชิ้น พี่ขอยืมของเล่นของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ พี่จึงแย่งของเล่นของนักเรียนจนทำให้ของเล่นพัง และพี่ก็ขู่ นักเรียนว่า “ถ้าบอกแม่พี่จะแกล้งทุกวัน” เมื่อแม่ถามนักเรียนว่า “ทำไมของเล่นพัง” นักเรียนจะตอบแม่ว่าอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 11)	- พี่ทำพัง	- นักเรียนทำพัง - เพื่อนทำพัง - น้องทำพัง
2. การไม่ลักขโมยของผู้อื่น 1. นักเรียนอ่านหนังสือนิทานอีสปในห้องสมุด แต่อ่านยังไม่จบต้องกลับเข้าห้องเรียนต่อ นักเรียนต้องการนำหนังสือนิทานอีสปกลับไปอ่านที่บ้านให้จบ นักเรียนจะอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 2)	- ขอยืมเจ้าหน้าที่ - ขอยืมคุณครู - พรุ่งนี้ค่อยมาอ่านใหม่ - ไม่อ่าน	- หยิบเลย - เอามาเลย
2. เพื่อนนำกล้องดินสอใหม่มาอวดที่โรงเรียน นักเรียนขอดูแต่เพื่อนไม่ให้ดู ตอนพักกลางวัน นักเรียนอยู่ในห้องคนเดียว ถ้านักเรียนต้องการกล้องดินสอใหม่ของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 7)	- รอเพื่อนกลับมา ก่อนแล้วขอยืม - ไม่ดู - ให้แม่ซื้อให้ใหม่	- หยิบมาดู - หยิบมาดูก่อน แล้วเพื่อนมาค่อยขอยืมเพื่อน
3. พรุ่งนี้เป็นวันไหว้ครู นักเรียนกำลังหาดอกเข็มเพื่อไปไหว้ครูแต่ยังหาไม่ได้ ขณะที่เดินไปหลังบ้าน เห็นดอกเข็มของเพื่อนข้างบ้านยื่นเข้ามาในรั้วบ้านของนักเรียน ถ้านักเรียนต้องการดอกเข็มดอกนั้น นักเรียนจะอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 12)	- ขอเจ้าของ - ขอเพื่อน - ให้แม่ไปขอให้ - ไม่เอา	- เด็ด - เด็ดมาก่อนค่อยขอที่หลัง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
3. การไม่คดโกงผู้อื่น 1. คุณครูแจกแก้วน้ำดื่มให้นักเรียนคนละหนึ่งใบ เพื่อนที่นั่งคู่กับนักเรียนไม่มาเรียน คุณครูจึงฝากแก้วน้ำของเพื่อนไว้กับนักเรียน นักเรียนเห็นแก้วน้ำของเพื่อนสวยกว่าจึงอยากได้ นักเรียนจะอย่างไรกับแก้วน้ำของเพื่อน (แบบวัดข้อที่ 3)	- รอเพื่อนมาแล้วขอแลก - ขอแก้วน้ำใบใหม่กับคุณครู - ให้แม่ซื้อให้ใหม่ - วางแก้วน้ำของเพื่อนไว้โต๊ะเพื่อน - ไม่แลก	- แลกกับเพื่อน - เปลี่ยนกับเพื่อน
2. เมื่อทำการบ้านเสร็จแล้ว คุณครูให้นักเรียนตรวจการบ้านด้วยตนเองตามที่คุณครูเฉลย การบ้านมี 6 ข้อ นักเรียนตอบถูก 2 ข้อ ยังขาดอีก 1 ข้อ รวมเป็น 3 ข้อ จึงจะผ่าน ถ้านักเรียนต้องการทำการบ้านให้ผ่าน นักเรียนจะอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 13)	- ไม่แก้การบ้าน - ส่งการบ้านคุณครูเลย - ไม่ทำอะไรทั้งนั้น	- แก้การบ้าน
4. การไม่ทุจริตในการสอบ 1. ก่อนเข้าห้องสอบ เพื่อนบอกนักเรียนว่า “ขอลอกข้อสอบบ้าง” ขณะที่นักเรียนกำลังทำข้อสอบอยู่นั้น เพื่อนก็สะกิดนักเรียนให้ส่งคำตอบให้ดู นักเรียนจะอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 4)	- ไม่ให้เพื่อนลอก - บอกเพื่อนให้ทำเอง - ไม่สนใจเพื่อน - บอกคุณครูว่าเพื่อนขอลอก	- ให้เพื่อนลอก - ให้เพื่อนลอกบางข้อ
2. คุณครูให้นักเรียนแลกกันตรวจข้อสอบ นักเรียนแลกกับเพื่อนที่นั่งด้วยกัน เมื่อตรวจเสร็จแล้ว นักเรียนกับเพื่อนยังขาดอีกคนละ 1 คะแนน จึงจะสอบผ่าน เพื่อนบอกให้นักเรียนแก้ข้อสอบให้เพื่อจะได้สอบผ่าน และเพื่อนก็จะแก้ข้อสอบให้นักเรียนเพื่อสอบผ่านเช่นกัน นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบ (แบบวัดข้อที่ 5)	- ไม่แก้ - ส่งคุณครูเลย - คราวหน้าแก้ตัวใหม่ - บอกคุณครู	- แก้ข้อสอบให้

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
3. การไม่คัดลอกผู้อื่น 3. วันนี้นักเรียนตั้งใจว่าจะสอบให้ได้คะแนนดี เมื่อถึงเวลาสอบคุณครูคุมสอบนั่งอ่านหนังสือไม่สนใจนักเรียนที่กำลังสอบ เพื่อนจึงส่งกระดาษคำตอบให้นักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไรกับกระดาษคำตอบที่เพื่อนส่งมาให้ (แบบวัดข้อที่ 8)	- คัดลอกกระดาษให้เพื่อน - ไม่ลอก - ทำเอง - คิดเอง - บอกคุณครู	- ดูคำตอบ - ลอก - เปิดหนังสือดู - ถามเพื่อน - ถามเพื่อนให้อธิบายให้ฟัง - ถามคุณครู
4. ขณะที่ทำข้อสอบวิชาภาษาไทย นักเรียนทำข้อสอบนั้นไม่ได้ พอดีคุณครูคุมสอบเดินออกไปนอกห้อง นักเรียนจะทำอย่างไรกับข้อสอบที่ทำไม่ได้ (แบบวัดข้อที่ 9)	- คิดเอง - ทำเอง - ทำข้ออื่นก่อนแล้วกลับมาทำทีหลัง - ไม่ลอก	- เปิดหนังสือดู - ถามเพื่อนให้อธิบายให้ฟัง - ลอกเพื่อน
5. นักเรียนตั้งใจทำข้อสอบด้วยตนเองจนใกล้หมดเวลาสอบ แต่นักเรียนยังไม่ได้ทำข้อสอบอีก 2 ข้อ ขณะที่เพื่อนเดินออกไปส่งข้อสอบให้คุณครู นักเรียนเห็นคำตอบที่เพื่อนทำ 2 ข้อนั้นพอดี นักเรียนจะทำอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 14)	- ส่งไปอย่างนั้น - ไม่ลอก - รีบทำให้เสร็จ	- รีบลอกเพื่อน - ทำตามเพื่อน - ลอก
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น 1. นักเรียนบอกแม่ว่า “หลังเลิกเรียนจะรีบกลับบ้านมาช่วยแม่ทำความสะอาดบ้าน” พอดีเพื่อนชวนนักเรียนไปดูการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นทีมที่นักเรียนชอบ นักเรียนจะทำอย่างไร (แบบวัดข้อที่ 6)	- กลับไปช่วยแม่ - กลับไปช่วยแม่ก่อนแล้วค่อยไปดูฟุตบอล - ไม่ไปดูฟุตบอล	- ไปดูฟุตบอล - กลับไปขอแม่ดูฟุตบอล
2. แม่บอกนักเรียนว่า “จะไปซื้อสมุดเล่มใหม่มาให้” นักเรียนกับน้อง 5 เล่ม” นักเรียนจึงบอกแม่ว่า “จะแบ่งให้น้อง 3 เล่ม” เมื่อแม่ซื้อสมุดเล่มใหม่มาให้แล้ว นักเรียนเห็นว่าสมุดสวยอยากได้ 3 เล่ม นักเรียนจะแบ่งสมุดให้น้องกี่เล่ม (แบบวัดข้อที่ 10)	- 3 เล่ม - 4 เล่ม - 5 เล่ม - ให้แม่ซื้อให้ใหม่	- 1 เล่ม - 2 เล่ม - ไม่ให้เลย - ให้น้องน้อย เพราะนักเรียนใช้มากกว่า

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	การปฐมนิเทศนักเรียน
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์ วัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการพัฒนา 3. เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคย และความเป็นกันเองของนักเรียนกับผู้วิจัย
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 30 แผ่น (ตามจำนวนนักเรียน) 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 30 ด้าม (ตามจำนวนนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และให้นักเรียนแนะนำตนเองทีละคน
2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทราบ จากนั้นจึงแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับตารางการพัฒนา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคย และความเป็นกันเองของนักเรียนกับผู้วิจัย โดยร้องเพลงพร้อมประกอบท่าเต้นเพลง “หัว เอว ไหล่” ซึ่งผู้วิจัยสอนให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงได้ทุกคนแล้วจึงสาธิตท่าเต้นประกอบเพลง แล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมประมาณ 3-4 ครั้ง
4. ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ของฉันที่เพื่อนรู้จัก” ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ และอภิปรายให้นักเรียนฟังตามขั้นตอนดังนี้
 - 4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนำกระดาษของตนเองส่งให้เพื่อนคนถัดไป ให้นักเรียนเขียนความซื่อสัตย์ของเพื่อนที่เป็นเจ้าของกระดาษลงในหน้าที่มีคำว่า “ความซื่อสัตย์” เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วส่งต่อไปให้เพื่อนคนถัดไปจนครบทุกคน คนสุดท้ายส่งกระดาษคืนให้เจ้าของ
 - 4.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านความซื่อสัตย์ของตนเองที่เพื่อนๆ เขียนให้หน้าชั้นเรียน จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ที่นักเรียนรู้จักหรือเคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน มีอะไรบ้าง พร้อมแนวทางแก้ไขอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

เพลงที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการเพลง “ห้ว เอว ไหล่”

ห้ว เอว ไหล่ จับกันใหม่ จับไหล่ เอว ห้ว (ร้องซ้ำ 2 รอบ) จับใหม่จับให้ทั้งตัว (ร้องซ้ำ 2 รอบ) จับไหล่ เอว ห้ว จับห้ว เอว ไหล่

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง	ความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	ความซื่อสัตย์
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของความซื่อสัตย์
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 30 แผ่น (ตามจำนวนนักเรียน) 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 30 ด้าม (ตามจำนวนนักเรียน) 3. แผ่นพับเอกสารความซื่อสัตย์ จำนวน 30 ชุด (ตามจำนวนนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยทบทวนวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์จากครั้งที่ 1 โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ และพลิกกระดาษไปหน้าตรงกันข้ามแล้วเขียนคำว่า “ความไม่ซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” จากนั้นผู้วิจัยอภิปรายให้นักเรียนฟังตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนความซื่อสัตย์ลงในหน้ากระดาษที่เขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” และให้นักเรียนเขียนความไม่ซื่อสัตย์ลงในกระดาษที่เขียนคำว่า “ความไม่ซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” ให้ได้ไม่ต่ำกว่าอย่างละ 5 ข้อ

4.2 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียน 5 คน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้นักเรียนที่ไม่ได้ออกมานำเสนอช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4.3 ผู้วิจัยสรุปความซื่อสัตย์ และความไม่ซื่อสัตย์ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยแจกเอกสารความซื่อสัตย์ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วอธิบายความหมายของความซื่อสัตย์ ประเภทของความซื่อสัตย์ และความไม่ซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นพร้อมเสนอแนวทางแก้ไขกับพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ และการนำความซื่อสัตย์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับการจัดกิจกรรมในครั้งนี้

การประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

แผนพับเอกสาร “ความซื่อสัตย์”

ความซื่อสัตย์¹ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ และไม่หลอกลวง
ประเภทของความซื่อสัตย์²

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียด และ
 เกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

- 1) ไม่สับปลับกลับกลอก
- 2) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 4) ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 5) ประพฤติตรงตามที่พูด และคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

- 1) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
- 2) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3 ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน
 ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

- 1) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- 2) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
- 4) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยา หรือกลั่นแกล้ง

4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมที่แสดงออกคือ

- 1) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนหรือเอาดีเข้าตน
- 3) ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม
 หรือหมู่คณะ

พฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

- 1) ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน
- 2) มาทำงานช้าเลิกก่อนเวลาที่กำหนด
- 3) ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
- 4) ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
- 5) ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ
- 6) ชื่อของสตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
- 7) เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
- 8) ไม่ชำระหนี้

- 9) ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
 - 10) ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
 - 11) กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
 - 12) ไม่ตรงต่อเวลา
-

¹ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. หน้า 282.

²หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2525). รายงานการวิจัยลำดับที่ 7 พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. หน้า 129-131.

ครั้งที่ 3 ความซื่อสัตย์: การพูดความจริง

ชื่อเรื่อง การพูดความจริง

ชื่อกิจกรรม การพูดความจริง

เทคนิคที่นำมาใช้ การเล่านิทาน การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดจริง
- สื่อการเรียนรู้ นิทานเรื่อง “การพูดความจริง”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยพูดความจริงบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดความจริง ถ้ามีคนมาพูดความจริงกับนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการพูดความจริงที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดพูดโกหกบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดโกหก ถ้ามีคนอื่นมาพูดโกหกกับนักเรียนบ้างนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร และผลของการพูดโกหกที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทาน การอภิปราย มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง เรื่อง “การพูดความจริง” และขออาสาสมัครนักเรียน 1 คน เพื่อเล่านิทานที่เตรียมไว้ จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า ช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลักมีพฤติกรรมอย่างไร และนักเรียนคิดอย่างไรกับพฤติกรรมของแต่ละคน
- 2) ถ้านักเรียนเป็นช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลัก นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) ระหว่าง ช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลัก นักเรียนอยากเป็นใคร เพราะเหตุใด
- 4) ระหว่าง ช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลัก ใครที่มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง และผลที่ตามมาของการพูดความจริงเป็นอย่างไร
- 5) ระหว่าง ช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลัก ใครที่ไม่มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง และผลที่ตามมาของการไม่พูดความจริงเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “การพูดความจริง” และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์สู่กันฟังในเรื่องการพูดความจริงว่าเป็นสิ่งที่ดีอย่างไรบ้างทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

เอกสารนิทานเรื่อง “การพูดความจริง”

มหาเศรษฐีคนหนึ่งกำลังมีความทุกข์เนื่องจากบุตรสาวคนเดียวของตนได้แต่ร้องไห้เพราะอยากได้กำไลข้อมือหินลายมังกรเพื่อที่จะใส่ไปงานแต่งงาน มหาเศรษฐีจึงประกาศให้คนในเมืองทราบโดยทั่วกันว่า “ใครที่สามารถทำกำไลข้อมือหินลายมังกรได้ ตนจะให้รางวัลอย่างงาม”

ช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลัก เป็นเพื่อนอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ทั้งสามคนได้ยินประกาศนั้นจึงลงมือทำกำไลข้อมือหินลายมังกร ช่างเป่าแก้วและช่างปั้นหม้อไม่มีความสามารถในการแกะสลักหินแต่มีความสามารถในการทำลายมังกรได้อย่างสวยงาม ช่างแกะสลักมีความสามารถในการแกะสลักเฉพาะวัตถุที่เป็นไม้ แต่ไม่มีความสามารถในการแกะสลักหิน

ช่างเป่าแก้ว นำทรายมาทำเป็นแก้วแล้วเป่าให้เป็นรูปกำไลข้อมือลายมังกร จากนั้นตกแต่งให้มีลักษณะคล้ายหินให้มากที่สุด ช่างปั้นหม้อนำดินมาปั้นให้เป็นรูปกำไลข้อมือลายมังกร และตกแต่งให้มีลักษณะคล้ายหินให้มากที่สุดเช่นกัน แต่ช่างแกะสลักไม่ได้แกะสลักไม้ เขานำหินก้อนใหญ่มาแกะสลักเป็นรูปกำไลข้อมือลายมังกร

เมืองงานของทุกคนเรียบร้อยแล้วจึงนำไปให้มหาเศรษฐี บุตรสาวของมหาเศรษฐีต้องการกำไลข้อมือหินลายมังกรเพียงอันเดียวจึงต้องเลือก บุตรสาวมหาเศรษฐีจึงหยิบของช่างเป่าแก้วแล้วบอกว่า “กำไลข้อมือลายมังกรนี้ไม่ได้ทำมาจากหิน” มหาเศรษฐีถามช่างเป่าแก้วว่า “จริงรึ” ช่างเป่าแก้วยังคิดว่างานของตนทำมาเหมือนจริงมากที่สุดแล้วคงดูไม่รู้ว่าทำมาจากทรายไม่ใช่หิน ดังนั้นจึงยืนยันว่า “กำไลข้อมือลายมังกรนี้ทำจากหินจริง” บุตรสาวของมหาเศรษฐีจึงหยิบของช่างปั้นหม้อให้กำไลหล่นลงพื้นแตกกระจาย มหาเศรษฐีเห็นแล้วโกรธมากพูดว่า “เจ้าพูดโกหก” แล้วมหาเศรษฐีจึงให้ลูกน้องจับช่างเป่าแก้วไปขังไว้

ช่างปั้นหม้อ เห็นแล้วไม่เกรงกลัวเพราะคิดว่างานของตนมีฝีมือและแนบเนียนที่สุด เมื่อบุตรสาวมหาเศรษฐีหยิบมาดูแล้วบอกว่า “กำไลข้อมือลายมังกรนี้ไม่ได้ทำมาจากหิน” มหาเศรษฐีถามช่างปั้นหม้อว่า “จริงรึที่เจ้าพูดโกหกเรอีกคนเหมือนช่างเป่าแก้ว” ช่างปั้นหม้อปฏิเสธและยืนยันว่า “กำไลข้อมือลายมังกรนี้ทำจากหินจริง” บุตรสาวของมหาเศรษฐีจึงหยิบของช่างเป่าแก้วให้กำไลหล่นลงพื้นแตกกระจาย มหาเศรษฐีเห็นแล้วโกรธมากพูดว่า “เจ้าพูดโกหกเรอีกคนรึ” แล้วมหาเศรษฐีก็บอกให้ลูกน้องจับช่างปั้นหม้อไปขังรวมกับช่างเป่าแก้ว

มหาเศรษฐีมองไปที่กำไลข้อมือหินลายมังกรของช่างแกะสลักและถามว่า “เจ้าแกะสลักมาจากหินจริงรึ” ช่างแกะสลักตอบว่า “ตนทำมาจากหินจริง” บุตรสาวของมหาเศรษฐีจึงหยิบของช่างเป่าแก้วให้กำไลหล่นลงพื้นไม่แตกและยังอยู่ในสภาพเดิม บุตรสาวของมหาเศรษฐีดีใจมากแล้วบอกว่า “ฉันได้กำไลข้อมือหินลายมังกรที่สวยงามที่สุดแล้ว” มหาเศรษฐีเห็นบุตรสาวดีใจตนก็มีความสุขไปด้วยจึงมอบรางวัลให้กับช่างแกะสลักอย่างที่ได้ประกาศไว้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “คนที่พูดความจริงย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดีเสมอ”

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการพูดความจริง

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเจอนาฬิกาในห้องน้ำ แต่ก็หยิบมาใส่เล่น พอกลับเข้ามาในห้องเรียน เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนเห็นนาฬิกาที่นักเรียนใส่ ชมว่าสวย และถามว่าซื้อมาจากไหน นักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร.....

2. หลังเลิกเรียนวันนี้ นักเรียนตั้งใจกลับไปดูโทรทัศน์รายการโปรดตอนจบที่บ้าน พอถึงบ้าน แม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด แต่นักเรียนต้องการดูโทรทัศน์มากกว่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร.....

3. ในช่วงเวลาว่างเรียนศิลปศึกษา คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสี แต่นักเรียนลืมนำสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้ออกให้เพื่อนรู้ คุณครูเห็นพอดีจึงถามนักเรียนว่า สีของใครนักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร.....

4. คุณครูสอนว่า การเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดีถ้าตำรวจจับได้ต้องติดคุก วันหนึ่ง นักเรียนเห็นผู้ชายเล่นการพนันวงหนึ่งตำรวจเข้าบ้าน ตำรวจถามนักเรียนว่าเห็นหรือเปล่า นักเรียนจะตอบตำรวจว่าอย่างไร.....

5. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปใส่โดยไม่ได้ออกอนุญาต นักเรียนขอเสื้อคืน แต่น้องไม่ให้และผลักนักเรียนล้ม นักเรียนจึงผลักน้องบ้างทำให้น้องล้มหัวเข้าแตก เมื่อพ่อถามนักเรียนว่า ทำไมหัวเขาน้องจึงแตก นักเรียนจะตอบพ่อว่าอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการพูดความจริง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. นักเรียนเจนาพิกาในห้องน้ำแต่ก็หยิบมาใส่เล่น พอกลับเข้ามาในห้องเรียน เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนเห็นนาฬิกาที่นักเรียนใส่ ชมว่าสวย และถามว่าซื้อมาจากไหน นักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร	1. ไม่ได้ซื้อมาเจอในห้องน้ำ 2. เห็นในห้องน้ำจึงหยิบมาใส่ 3. หยิบมาจากห้องน้ำ 4. ไม่ได้ซื้อหยิบมาประกาศ	1. ไม่ได้ซื้อเจอในห้องน้ำและไม่รู้ว่า เป็นของใคร 2. เป็นของใคร ไม่รู้เจอในห้องน้ำ หาเจ้าของไม่เจอ
2. หลังเลิกเรียนวันนี้ นักเรียนตั้งใจกลับไปดูโทรทัศน์รายการโปรดตอนจบที่บ้าน พอถึงบ้าน แม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด แต่นักเรียนต้องการดูโทรทัศน์มากกว่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร	1. บอกแม่ต้องการดูโทรทัศน์ 2. ขอแม่ดูโทรทัศน์ก่อน แล้วค่อยไปซื้อ 3. ไม่อยากไปตลาด 4. วันนี้มีรายการโปรด	1. ไม่สบาย หรือป่วย 2. ไม่ว่าง ต้องทำการบ้านให้เสร็จเดี๋ยวไปซื้อให้
3. ในช่วงโมงเรียนศิลปะศึกษา คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสี แต่นักเรียนลืมนำสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้ออกให้เพื่อนรู้ คุณครูเห็นพอดีจึงถามนักเรียนว่าสีของใคร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร	1. สีของเพื่อน 2. หนูลืมเอาสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้ก่อน	1. ของหนูเอง
4. คุณครูสอนว่า การเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดี ถ้าตำรวจจับได้ต้องติดคุก วันหนึ่งนักเรียนเห็นผู้ชายเล่นการพนันซึ่งเห็นตำรวจเข้าบ้าน ตำรวจถามนักเรียนว่าเห็นหรือเปล่า นักเรียนจะตอบตำรวจว่าอย่างไร	1. เห็นวิ่งเข้าบ้าน	1. ไม่เห็น 2. วิ่งไปไหนไม่รู้
5. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปใส่โดยไม่ได้ออกอนุญาต นักเรียนขอเสื้อคืน แต่น้องไม่ให้และผลักนักเรียนล้ม นักเรียนจึงผลักน้องบ้างทำให้น้องล้มหัวเข่าแตก เมื่อพ่อถามนักเรียนว่า ทำไมหัวเข่าน้องจึงแตก นักเรียนจะตอบพ่อว่าอย่างไร	1. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปไม่คืน น้องผลักนักเรียนก่อน นักเรียนจึงผลักน้อง 2. น้องไม่คืนเสื้อจึงผลัก	1. ตอบพ่อเรื่องอื่นที่ไม่ได้ถาม 2. น้องล้มเอง 3. ไม่รู้ว่าใครทำ

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการพูดความจริง**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			

ครั้งที่ 4 ความซื่อสัตย์: การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม หนึ่งขโมยเงิน

เทคนิคที่นำมาใช้ เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านลักขโมยของของผู้อื่น
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันเรื่อง “หนึ่งขโมยเงิน”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และการลักขโมยของของผู้อื่น รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยลักขโมยของคนอื่นบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร หากมีคนมาลักขโมยของนักเรียนบ้างรู้สึกอย่างไร และผลของการขโมยที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดไม่เคยลักขโมยของคนอื่นบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ลักขโมยของคนอื่น หากมีคนอื่นอยากได้ของนักเรียนมาเป็นของเขา แต่ไม่ลักขโมยนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการไม่ลักขโมยที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่นและความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของของผู้อื่นมาเล่าให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเหตุการณ์ดังกล่าว

3.2 ผู้วิจัยแจกเอกสารเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันเตรียมไว้ล่วงหน้า ให้นักเรียนอ่าน จากนั้นจึงซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การที่หนึ่งขโมยเงินจากร้านค้า นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร เพราะเหตุใดหนึ่งจึงทำเช่นนั้น และนักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่หนึ่งทำเช่นนั้น
- 2) ถ้านักเรียนเป็นหนึ่งในนักเรียนจะทำเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) ถ้านักเรียนเป็นหนึ่งในนักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด
- 4) การขโมยเงิน ผลเสียที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 5) ถ้าไม่ขโมยเงิน ผลดีที่ตามมานักเรียนคิดว่าเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของของผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันเตรียมไว้ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของของผู้อื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งสรุปผลดีและผลเสียที่ตามมา และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของของผู้อื่น

1. “คนขับรถแท็กซี่ผู้ซื่อสัตย์”

คนขับรถแท็กซี่พาผู้โดยสารไปที่สนามบินดอนเมือง หลังจากผู้โดยสารลงจากรถนั้น ก็กลับรถเพื่อเดินทางกลับบ้าน พอถึงคนขับรถแท็กซี่เห็นกระเป๋าเงินของผู้โดยสารหล่นอยู่ที่เบาะด้านหลังตรงที่ผู้โดยสารนั่งมา คนขับรถแท็กซี่เปิดกระเป๋าตังค์ดูมีเงินจำนวน 20,000 บาท คนขับรถแท็กซี่จึงรีบกลับรถขับไปยังสนามบินดอนเมืองจุดที่ไปส่งผู้โดยสาร และเดินไปยังจุดประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ช่วยประกาศหาผู้โดยสารคนนั้น

คนขับรถแท็กซี่รอผู้โดยสารคนนั้นประมาณ 2 ชั่วโมง จนแน่ใจว่าผู้โดยสารคงขึ้นเครื่องบินไปแล้ว ตนจึงคิดไปแจ้งความที่สถานีตำรวจให้ทราบและช่วยตามหาเพื่อนำเงินคืน แต่ขณะที่กำลังเดินกลับมายังรถแท็กซี่ ผู้โดยสารก็มาหาคนขับรถแท็กซี่พอดี คนขับรถแท็กซี่จึงนำเงินคืนให้ผู้โดยสาร ผู้โดยสารดีใจมากที่คนขับรถแท็กซี่นำกระเป๋าเงินมาคืน เมื่อได้รับกระเป๋าตังค์คืน ผู้โดยสารก็มอบเงินให้คนขับแท็กซี่ 5,000 บาท ตอบแทนในความซื่อสัตย์ที่ไม่ขโมยกระเป๋าตังค์ไปเป็นของตนเอง

2. “ครูแจ้งจับเด็ก ป.5 ขโมยของ 1 พันบาท”

นางจุฬาลักษณ์ ประกอบอาชีพรับราชการเป็นครู ได้แจ้งจับเด็กชายโรจน์อายุ 11 ขวบ ข้อหาลักทรัพย์ นายภักดิ์ผู้เป็นพ่อของเด็กชายโรจน์ได้สอบถามเด็กชายโรจน์และรู้ความจริงว่า

เด็กชายโรจน์ ได้เข้าไปขโมยของที่บ้านพักครูจุฬาลักษณ์จริง และได้หยิบปืนของเล่นพลาสติก 1 กระบอก เงินในกระปุกออมสิน 280 บาท และซาวด์อะเบาท์ 1 เครื่อง ราคา 800 บาท รวมราคาทั้งหมด 1,080 บาท ซึ่งครูจุฬาลักษณ์เข้ามาเห็นจึงจะจับตัวส่งสถานีตำรวจแต่จับไม่ได้ เพราะวิ่งหนีออกมาก่อนและหลบปิ่นขึ้นไปอยู่บนต้นมะขามจนพ่อมาพบ แต่ครูจุฬาลักษณ์ได้เข้าไปแจ้งความที่สถานีตำรวจเรียบร้อยแล้ว

พ่อของเด็กชายโรจน์ได้ไปเจรจากับครูจุฬาลักษณ์ที่แจ้งความให้จับเด็กชายโรจน์เข้าคุก ซึ่งครูจุฬาลักษณ์ให้นำเงินมาชดเชยค่าเสียหายจำนวน 10,000 บาท แต่พ่อไม่มีเงินจึงไปขอกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยร้อยละ 10 บาท มาให้ครูจุฬาลักษณ์ ทำให้พ่อของเด็กชายโรจน์ต้องเป็นหนี้สินโดยมาจากสาเหตุของการลักขโมย

เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับ “หนึ่งขโมยเงิน”

อรรถพล เป็นพ่อค้าขายของชำรายใหญ่ในตัวเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี ขายของด้วยความซื่อสัตย์ต่อลูกค้ามาตลอด หนึ่ง มีฐานะยากจนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาศัยอยู่กับแม่ที่เป็นคนพิการ นอกจากความพิการแล้วแม่ยังเป็นคนที่ไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อยครั้ง

อรรถพล เปิดรับสมัครลูกจ้างเข้ามาช่วยขายของที่ร้าน ซึ่งหนึ่งได้มาสมัครเป็นลูกจ้างทำงานด้วยความขยันขันแข็งจนเป็นที่ไว้วางใจของอรรถพล เย็นวันหนึ่งแม่ของหนึ่งป่วยหนักต้องเข้าโรงพยาบาล ซึ่งหมอบอกว่าต้องใช้เงินรักษาจำนวนมาก และถ้าไม่มีเงินจ่ายหมอก็ไม่รักษาให้ หนึ่งจึงคิดที่จะขโมยเงินจากร้านค้าของอรรถพลมารักษาแม่ในวันที่อรรถพลไม่อยู่ร้าน

วันรุ่งขึ้น อรรถพลต้องไปดูสินค้าตัวใหม่ จึงให้หนึ่งอยู่เฝ้าร้านแทน ในวันนี้เองที่หนึ่งขโมยเงินของนายอรรถพล เมื่ออรรถพลกลับมาเห็นเงินถูกขโมยจึงไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ และจับหนึ่งมาดำเนินคดีข้อหาลักทรัพย์ ขณะนั้นหนึ่งได้นำเงินไปให้หมอเพื่อรักษาแม่ ส่วนหนึ่งเองก็ต้องติดคุกไม่ได้ไปเฝ้าแม่ที่โรงพยาบาล

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนทำปากกาหายในห้องเรียน และต้องทำการบ้านส่งครูในชั่วโมงนั้น เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนลุกออกไปห้องน้ำ นักเรียนเห็นปากกาวางอยู่บนโต๊ะหลายด้าม ถ้านักเรียนต้องการใช้ปากกาด้ามนั้น นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

2. นักเรียนกับเพื่อนขออนุญาตคุณครูเข้าห้องน้ำ ขณะล้างมือเพื่อนลืมสร้อยข้อมือไว้ที่อ่างล้างมือแล้วเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนต้องการสร้อยข้อมือของเพื่อน นักเรียนจะทำ
 อ ย า ง ไ ร

.....

3. เพื่อนนำของเล่นชิ้นใหม่มาที่โรงเรียน และนักเรียนต้องการเล่นบ้าง แต่ไม่กล้ายืมเพื่อน ขณะที่เพื่อนเดินออกไปนอกห้องได้วางของเล่นไว้ที่โต๊ะ ถ้านักเรียนต้องการเล่นของเล่นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

4. คุณครูให้นักเรียนตัดผักที่ปลูกไว้มาส่งตอนเย็น เพื่อให้คะแนน นักเรียนปลูกผักไม่งามกลัวได้คะแนนน้อย แต่แปลงผักของเพื่อนที่อยู่ตรงข้ามปลูกงาม ตอนเย็นนักเรียนไปตัดผักเป็นคนสุดท้าย เพื่อนกลับบ้านกันหมดแล้ว ถ้านักเรียนต้องการไปตัดผักของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

5. เพื่อนซื้อขนมเค้กมากินในห้องเรียน นักเรียนต้องการกินขนมเค้กบ้าง พอดีเพื่อนทำขนมเค้กหล่นเปื้อนเสื้อจึงลุกออกไปเข้าห้องน้ำ ถ้านักเรียนต้องการกินขนมเค้กของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. นักเรียนทำปากกาหายในห้องเรียน และต้องทำการบ้านส่งครูในชั่วโมงนั้น เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียน ลุกออกไปห้องน้ำ นักเรียนเห็นปากกาวางอยู่บนโต๊ะหลายด้าม ถ้านักเรียนต้องการใช้ปากกาด้ามนั้น นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอบากกาเพื่อนใช้ 2. ขอบากกาครูใช้ 3. รอเพื่อนกลับมาในห้องแล้วค่อยยืม 4. ขอยืมเพื่อนข้างๆ 5. หาปากกาของตนเองให้เจอถ้าไม่เจอจึงขอยืม 6. บอกครูว่าปากกาหายขอยืมเพื่อน	1. หยิบมาใช้ 2. หยิบมาใช้ก่อนเพื่อนกลับมาแล้วบอกทีหลัง
2. นักเรียนกับเพื่อนขออนุญาตคุณครูเข้าห้องน้ำ ขณะล้างมือ เพื่อนลืมสร้อยข้อมือไว้ที่อ่างล้างมือแล้วเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนต้องการสร้อยข้อมือของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอสร้อยข้อมือเพื่อน 2. เก็บไว้แล้วก็ไปประกาศหาเจ้าของ 3. เอาไปคืนเพื่อนก่อนแล้วค่อยขอยืมใส่ 4. ใส่ดูตอนอยู่ในห้องน้ำแล้วถอดออกมาคืน 5. เก็บเงินไปซื้อเอง 6. บอกให้แม่ซื้อให้	1. หยิบมาใส่เล่นโดยไม่บอกเพื่อน 2. ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ 3. หยิบมาใส่เล่นก่อนแล้วขอยืมเพื่อนภายหลัง
3. เพื่อนนำของเล่นชิ้นใหม่มาที่โรงเรียน และนักเรียนต้องการเล่นบ้าง แต่ไม่กล้ายืมเพื่อน ขณะที่เพื่อนเดินออกไปนอกห้องได้วางของเล่นไว้ที่โต๊ะ ถ้านักเรียนต้องการเล่นของเล่นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ยืมของเล่นเพื่อน 2. ให้เพื่อนคนอื่นยืมให้ 3. ซื้อของเล่นเอง 4. ไม่กล้ายืมก็ไม่ต้องเล่น	1. หยิบมาเล่น 2. หยิบมาเล่นก่อน แล้วบอกเพื่อนให้รู้ภายหลัง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
4. คุณครูให้นักเรียนตัดผักที่ปลูกไว้มาส่งตอนเย็น เพื่อให้คะแนน นักเรียนปลูกผักไม่งามกลัวได้คะแนนน้อย แต่แปลงผักของเพื่อนที่อยู่ตรงข้ามปลูกงาม ตอนเย็นนักเรียนไปตัดผักเป็นคนสุดท้าย เพื่อนกลับบ้านกันหมดแล้ว ถ้านักเรียนต้องการไปตัดผักของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอผักเพื่อน 2. รอพรุ่งนี้แล้วขอเพื่อน 3. ขอซื้อผักของเพื่อน	1. แอบตัดผักของเพื่อน 2. ตัดผักของเพื่อนแล้วค่อยมาบอกเพื่อนภายหลัง 3. ตัดผักของเพื่อนมาผสมกับของตนเอง
5. เพื่อนซื้อขนมเค้กมากินในห้องเรียน นักเรียนต้องการกินขนมเค้กบ้าง พอดีเพื่อนทำขนมเค้กหล่นเปื้อนเสื้อจึงลุกออกไปเข้าห้องน้ำ ถ้านักเรียนต้องการกินขนมเค้กของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอขนมเค้กกับเพื่อน 2. เก็บเงินไว้ไปซื้อขนมเค้กเอง 3. รอเพื่อนกลับมาก่อนแล้วค่อยขอขนมเค้ก 4. ขอซื้อต่อเพื่อน 5. ไม่หยิบมากิน	1. แอบหยิบขนมเค้กเพื่อนมากิน

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			

ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์: การไม่คดโกงผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การไม่คดโกงผู้อื่น
ชื่อกิจกรรม	ช็อกกินไม่หมด คดกินไม่นาน
เทคนิคที่นำมาใช้	การแสดงบทบาทสมมติแบบมีบท การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ ด้านการคดโกงผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น
สื่อการเรียนรู้	เอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “ช็อกกินไม่หมด คดกินไม่นาน”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น และการคดโกงของผู้อื่น รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยคดโกงผู้อื่นบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร หากมีคนมาคดโกงนักเรียนบ้างรู้สึกอย่างไร และผลของการคดโกงผู้อื่นที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดไม่เคยคดโกงผู้อื่นบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้คดโกงผู้อื่น หากมีคนไม่คดโกงนักเรียนบ้างนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการไม่คดโกงผู้อื่นที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องการแสดงบทบาทสมมติแบบมีบท จากนั้นขออาสาสมัครนักเรียนที่จะออกมาแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติให้เป็นผู้สังเกตการณ์

3.2 ผู้วิจัยแจกบทบาทสมมติให้นักเรียนแล้วอ่านบทบาทสมมติให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนอ่านบทบาทของตนเองอีกครั้งและซักซ้อมเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เมื่อนักเรียนพร้อมผู้วิจัยจึงให้นักเรียนเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ได้รับ

3.3 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติจบ ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสมมติของแต่ละคนทั้งนักเรียนผู้แสดงบทบาทสมมติและนักเรียนผู้สังเกตการณ์ โดยมีคำถามดังต่อไปนี้

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไร กับพฤติกรรมที่ได้รับแล้วแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา
- 2) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมาควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในบทบาทสมมติ นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างไร
- 4) ผลที่ตามมาจากการทำพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการคดโกงผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทบาทสมมติเรื่อง “ชื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างที่ประสบการณ์ที่เคยพบเห็นเกี่ยวกับคนที่คดโกงและคนที่ไม่คดโกงว่าผลที่ตามมาเป็นอย่างไร แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

เอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “ช็อกกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

กุลธิดา เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนๆ ชอบกุลธิดา เพราะกุลธิดาเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งและมีความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง จนได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนๆ และครูনারี ซึ่งเป็นครูประจำชั้น ภายในห้องเรียนของกุลธิดามีแต่เพื่อนๆ ที่มีฐานะค่อนข้างดี ยกเว้นกุลธิดาที่เป็นเด็กนักเรียนที่มีฐานะทางบ้านไม่ค่อยดี เธอจึงไม่มีเสื้อผ้าชุดใหม่ๆ ไม่มีอุปกรณ์เครื่องเรียนที่สวยงามอย่างที่เพื่อนๆ มีกัน

วันหนึ่ง ทางโรงเรียนได้ร่วมมือกับวัดเพื่อจัดงานทอดผ้ากฐิน จึงได้นำของมาฝากนักเรียนไปให้ผู้ปกครองที่บ้านเพื่อร่วมทำบุญ ครูประจำชั้นเห็นว่า กุลธิดาเป็นนักเรียนผู้มีความซื่อสัตย์จึงมอบหมายให้กุลธิดาเป็นผู้รวบรวมซองของเพื่อนๆ ที่ผู้ปกครองได้นำเงินใส่ซองทำบุญมาเรียบร้อยแล้วรวบรวมนำส่งครูনারีพร้อมเขียนจำนวนเงินไว้หน้าซองด้วย ให้ส่งในสัปดาห์หน้า

วันต่อมา แม่ของกุลธิดาไม่สบายต้องไปหาหมอซึ่งเสียค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่ง แต่ฐานะทางบ้านของเธอไม่ค่อยมีเงิน แต่กุลธิดาสงสารแม่จึงนำเงินทำบุญที่รวบรวมได้บางส่วนจากที่เพื่อนนำมาส่งให้กุลธิดาเพื่อส่งครูประจำชั้นไปรักษาแม่ที่โรงพยาบาล

เมื่อถึงกำหนดนำซองทำบุญส่งครูনারี กุลธิดาจึงรวบรวมแล้วส่งครู มนัสซึ่งเป็นเพื่อนร่วมห้องคนหนึ่งของกุลธิดาบอกครูประจำชั้นว่า แม่ให้นำเงินมาใส่ซองเพิ่มอีก 200 บาท จากเดิมที่นำใส่ซองไปแล้ว 300 บาท ครูনারีจึงหาซองทำบุญของแม่มนัสแล้วเปิดซอง ปรากฏว่า หน้าซองมีรอยลบจำนวนเงินที่ทำบุญแล้วเขียนใหม่ ซึ่งมีเงินอยู่ในซองเพียง 100 บาท ไม่ตรงตามจำนวนที่มนัสบอก ดังนั้นครูจึงเปิดทุกซองแล้วถามนักเรียนว่าผู้ปกครองทำบุญมาเท่าไร ปรากฏว่า มีเงินจำนวนหนึ่งหายไป

ครูনারีจึงเรียกกุลธิดามาพบที่ห้องพักครูแล้วสอบถามรายละเอียด กุลธิดาจึงสารภาพว่าตนเป็นคนนำเงินในซองทำบุญทุกซองบางส่วนออกมา จากนั้นลบจำนวนเงินที่บริจาคหน้าซองออกแล้วแก้ไขใหม่ให้ตรงกับเงินที่อยู่ในซอง ครูনারีจึงสอนว่าพฤติกรรมการคดโกงเงินของคนอื่นไม่ดีทำให้ไม่มีคนไว้วางใจ

ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นบุคคลต่อไปนี้

1. บทบาทของกุลธิดา

ฉันชื่อกุลธิดา เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉันเรียนหนังสือเก่งและมีความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง วันหนึ่งครูประจำชั้นมอบหมายให้เป็นผู้รวบรวมซองทอดกฐินของโรงเรียนจากผู้ปกครองของเพื่อนๆ ใส่มาทำบุญ แล้วให้นำส่งครูประจำชั้น แต่วันหนึ่งแม่ฉันไม่สบายต้องใช้เงินรักษา ฉันจึงนำเงินในซองทำบุญบางส่วนออกมาเป็นค่ารักษาให้แม่ แล้วลบจำนวนตัวเลขหน้าซองแก้ไขใหม่ให้ตรงกับจำนวนเงินที่อยู่ในซอง ครูประจำชั้นจะได้ไม่รู้ว่าเงินหายไป

2. บทบาทของครูนารี

ฉันชื่อ นารี เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉันมีความชื่นชมกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนคนหนึ่งชื่อ กุลธิดา จนไฉวันหนึ่งทางโรงเรียนได้ร่วมมือกับวัดจัดทอดกฐินและให้นำของบริจาคไปแจกให้นักเรียนส่งให้ผู้ปกครองร่วมกันทำบุญ ฉันจึงให้กุลธิดาเป็นคนรวบรวมของทำบุญที่บริจาคแล้วมาจากเพื่อนๆ แล้วนำมาส่งพร้อมเขียนจำนวนเงินให้เรียบร้อย เมื่อถึงวันกำหนดส่ง มนัสซึ่งเป็นนักเรียนในห้องขอใส่เงินทำบุญเพิ่มจึงทำให้ฉันรู้ว่าเงินหายไป แล้วพอสำรวจทุกซอกก็ปรากฏเช่นเดียวกัน ฉันจึงเรียกกุลธิดามาคุยเพื่อให้ทราบรายละเอียดและสอนว่าพฤติกรรม การคดโกงที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้เพื่อนๆ ทุกคนในห้องไม่มีใครไว้วางใจกุลธิดาอีกต่อไป

3. บทบาทของมนัส

ฉันชื่อ มนัส เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเพื่อนร่วมห้องกับกุลธิดา วันหนึ่งครูให้ของ ฉันมาให้ผู้ปกครองเพื่อร่วมทำบุญทอดกฐิน ฉันนำของที่แม่ใส่เงินให้แล้ว 300 บาท ส่งให้กุลธิดา เพราะครูนารีให้กุลธิดาเป็นคนรวบรวม แต่พอถึงกำหนดส่งครู แม่ให้เงินฉันมาทำบุญใส่ซองอีก 200 บาท รวมเป็น 500 บาท ฉันจึงบอกครูนารีให้ใส่ซองเพิ่ม แต่พอครูนารีหาของทำบุญของแม่ฉันเจอ ปรากฏว่า เงินหายไปจำนวนหนึ่ง

4. บทบาทของเพื่อน

พวกฉัน เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเพื่อนร่วมห้องเดียวกับกุลธิดา

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูไปทำบุญที่วัด 60 บาท แต่นักเรียนต้องการเงินไปซื้อขนมกิน 10 บาท นักเรียนจะนำเงินไปให้คุณครูทำบุญกี่บาท.....

2. คุณครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อจับคู่เล่นเกม นักเรียนจับได้เบอร์ 6 คู่กับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ แต่ถ้าอ่านกลับหัวจะกลายเป็นเบอร์ 9 ซึ่งทำให้นักเรียนได้คู่กับเพื่อนที่นักเรียนชอบ เมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้สลากเบอร์อะไร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร.....

3. คุณครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องโดยนับคะแนนจากการยกมือ และให้ยกมือได้เพียงครั้งเดียว นักเรียนยกมือให้เพื่อนไปแล้วหนึ่งคน แต่อีกคนนักเรียนก็อยากให้คะแนนด้วย เมื่อครูบอกให้ยกมือให้คะแนนกับเพื่อนคนที่ 2 นี้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. แม่ให้เงินนักเรียน 30 บาท ไปซื้อผักที่ตลาด 1 กิโลกรัม ผักราคากิโลกรัมละ 30 บาทพอดี แต่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้และคิดเงินเพียง 10 บาท นักเรียนจึงมีเงินเหลือ 20 บาท ซึ่งแม่ไม่รู้ว่าวันนี้แม่ค้าลดราคาให้ นักเรียนจะอย่างไรกับเงิน 20 บาท

5. คุณครูให้นักเรียนเข้าแถวมารับขนมลอดช่องแดงไทยน้ำกะทิคนละหนึ่งถ้วย นักเรียนเข้าแถวมารับและกินหมดแล้ว แต่ไม่อิ่มอยากกินอีก นักเรียนจะอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูไปทำบุญที่วัด 60 บาท แต่นักเรียนต้องการเงินไปซื้อขนมกิน 10 บาท นักเรียนจะนำเงินไปให้คุณครูทำบุญกี่บาท	1. 60 บาท 2. ขอเพิ่ม 10 บาท ให้ครู 60 บาท	1. ให้ 50 บาท เก็บไว้ 10 บาท 2. ให้น้อยกว่า 60 บาท
2. คุณครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อจับคู่เล่นเกม นักเรียนจับได้เบอร์ 6 คู่กับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ แต่ถ้าอ่านกลับหัวจะกลายเป็นเบอร์ 9 ซึ่งทำให้นักเรียนได้คู่กับเพื่อนที่นักเรียนชอบ เมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้สลากเบอร์อะไร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร	1. เบอร์ 6 2. บอกเบอร์ 6 และขอครูจับใหม่ 3. ได้เบอร์อะไรก็เหมือนกันถึงไม่ชอบก็เพื่อนเรา 4. นำไปให้ครูแล้วถามว่าเบอร์ 6 หรือเบอร์ 9	1. เบอร์ 9 2. ขอแลกกับคนอื่น โดยไม่ได้บอกครู 3. นำเบอร์ 6 ไปแลกกับเพื่อนที่ได้เบอร์ 9
3. คุณครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องโดยนับคะแนนจากการยกมือ และให้ยกมือได้เพียงครั้งเดียว นักเรียนยกมือให้เพื่อนไปแล้วหนึ่งคน แต่อีกคนนักเรียนก็อยากให้คะแนนด้วย เมื่อครูบอกให้ยกมือให้คะแนนกับเพื่อนคนที่ 2 นี้ นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ไม่ยกมือคนที่ 2 2. บอกครูว่าหนูขอเปลี่ยนการยกมือจากคนที่หนึ่งมาเป็นคนที่ 2 3. บอกให้เพื่อนคนอื่นยกมือให้แต่ตัวเองไม่ยก	1. ยกมือให้ทั้งสองคน
4. แม่ให้เงินนักเรียน 30 บาท ไปซื้อผักที่ตลาด 1 กิโลกรัม ผักราคา กิโลกรัมละ 30 บาทพอดี แต่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้และคิดเงินเพียง 10 บาท นักเรียนจึงมีเงินเหลือ 20 บาท ซึ่งแม่ไม่รู้ว่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้ นักเรียนจะทำอย่างไรกับเงิน 20 บาท	1. คืนแม่ 20 บาท 2. คืนแม่ก่อนแล้วขอเงินภายหลัง	1. เก็บเงินไว้เอง 2. เก็บไว้ 10 บาท คืนแม่ 10 บาท
5. คุณครูให้นักเรียนเข้าแถวมารับขนมลดช่องแต่งไทยหน้ากะทิละถ้วย นักเรียนเข้าแถวมารับและกินหมดแล้ว แต่ไม่อิ่มอยากกินอีก นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ถามครูขออีกได้ไหม 2. ไม่ทำอะไร 3. ขอแบ่งกับเพื่อนกิน 4. กลับบ้านให้แม่ทำให้อิ่ม	1. เข้าแถวต่ออีก 2. บอกเพื่อนให้ไปเอาให้

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			

ครั้งที่ 6 ความซื่อสัตย์: การไม่ทุจริตในการสอบ

ชื่อเรื่อง	การไม่ทุจริตในการสอบ
ชื่อกิจกรรม	ผลของการทุจริตในการสอบ
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

สื่อการเรียนรู้ กรณีตัวอย่างเรื่อง “ผลของการทุจริตในการสอบ”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ และผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) ก่อนที่จะมีสอบ นักเรียนเตรียมตัวอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น
- 2) นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีคนมาขอคำตอบในข้อสอบของนักเรียน และนักเรียนคิดว่าคนที่มาขอคำตอบในข้อสอบนั้นเป็นคนอย่างไร
- 3) นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีคนจดเรื่องที่เรียนลงกระดาษแล้วนำไปในห้องสอบ เมื่อทำไม่ได้ก็หยิบกระดาษนั้นเปิดออกมาดู และนักเรียนคิดว่าคนที่ทำอย่างนั้นเป็นคนอย่างไร
- 4) นักเรียนคนใดเคยทุจริตในการสอบบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร และรู้สึกอย่างไรที่ได้ทุจริตในการสอบ และผลของการทุจริตในการสอบที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 5) นักเรียนคนใดไม่เคยทุจริตในการสอบบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ทุจริตในการสอบ และผลของการไม่ทุจริตในการสอบที่ได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคกรณีตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนาเรื่อง “ผลของการทุจริตในการสอบ” ที่เตรียมไว้ล่วงหน้าแจกให้นักเรียนคนละ 1 ชุด

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างในเอกสารที่แจกให้ เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วจึงใช้เทคนิคการอภิปรายโดยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในกรณีตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้คำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า สบโชคเป็นคนอย่างไร เพราะเหตุใด
- 2) นักเรียนคิดว่า สาเหตุที่ทำให้สบโชคแสดงพฤติกรรมอย่างนั้น เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า การที่สบโชคแสดงพฤติกรรมอย่างนั้น ทำให้มีผลที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ กับปิตีที่ไม่ให้สบโชคดูคำตอบ เพราะเหตุใด
- 5) นักเรียนคิดว่า มานะเป็นคนอย่างไร เพราะเหตุใด
- 6) นักเรียนคิดว่า การที่มานะแสดงพฤติกรรมอย่างนั้นผลที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 7) ถ้านักเรียนเป็นสบโชค นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด
- 8) ถ้านักเรียนเป็นปิตี นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด
- 9) ถ้านักเรียนเป็นมานะ นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “ผลของการทุจริตในการสอบ” จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การสอบให้เพื่อนแต่ละคนฟังว่าเคยเจอเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการทุจริตในการสอบหรือไม่อย่างไร ถ้าเคยเจอนักเรียนมีข้อเสนอแนะให้กับเพื่อนได้อย่างไรบ้างเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ชั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

เอกสารกรณีตัวอย่าง “ผลของการทุจริตในการสอบ”

สัปดาห์แรกของเดือนเป็นช่วงที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาจะสอบไล่วิชาคณิตศาสตร์ ทำให้นักเรียนทุกคนตั้งใจอ่านหนังสือและหัดแก้โจทย์คณิตศาสตร์อย่างขะมักเขม้นเพื่อเตรียมตัวสอบ ยกเว้นสไบซ์ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจอ่านหนังสือสอบ เพราะสไบซ์คิดว่าการสอบไม่มีความสำคัญ ถ้าถึงเวลาสอบแล้วทำไม่ได้ก็ค่อยขอลอกข้อสอบจากปิติก็ได้ และปิติก็ให้สไบซ์ลอกข้อสอบมาทุกครั้ง ฐานะเป็นนักเรียนห้องเดียวกับสไบซ์ เขาเป็นคนที่เรียนไม่ค่อยเก่งจึงตั้งใจอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ ตรงไหนที่อ่านแล้วไม่เข้าใจจะไปถามครู หรือเพื่อนๆ เพื่อให้ช่วยอธิบายให้ฟังจนเข้าใจ สไบซ์บอกมาว่าเป็นคนโง่มาตั้งแต่อ่านหนังสือสอบให้เสียเวลา ถ้าทำไม่ได้ก็ขอลอกเพื่อนเอาใครๆ ก็ทำกันทั้งนั้น ไม่เห็นครูจะจับได้เลย แต่มาวันนี้ไม่เคยลอกข้อสอบของใคร

เมื่อถึงวันสอบ ก่อนเข้าห้องสอบสไบซ์บอกปิติว่าขอลอกข้อสอบเหมือนเดิม แล้วพอนักเรียนทุกคนที่นั่งเรียบร้อยแล้ว ครูนิคผู้คุมสอบบอกนักเรียนว่า นักเรียนต้องทำข้อสอบด้วยตนเอง ห้ามลอกข้อสอบของเพื่อนหรือเอาข้อสอบตนให้เพื่อนลอก ถ้าครูจับได้จะไม่ให้นักเรียนสอบต่อและปรับให้ตกวิชานั้น ปิติได้ยินที่ครูนิคบอกอย่างนั้นจึงไม่ให้สไบซ์ลอกข้อสอบเพราะกลัวครูนิคเห็นทำให้ตนถูกปรับตกวิชานี้ สไบซ์ทำข้อสอบได้สักพักแล้วทำไม่ได้สะกิดปิติให้ส่งคำตอบให้ตนลอกบ้าง แต่ปิติไม่ส่งให้ สไบซ์จึงนำกระดาษที่ซ่อนไว้ในเสื้อออกมาดู ครูนิคเดินมาเห็นพอดีจึงหยิบกระดาษใบนั้นและรู้ว่า สไบซ์ทุจริตในการสอบ ครูนิคจึงเก็บข้อสอบของสไบซ์ไม่ให้ทำอีกแล้วให้ออกไปนอกห้องสอบ ส่วนมาจะเห็นข้อสอบแล้วทำได้บ้างไม่ได้บ้างแต่มาวันนี้พยายามทำด้วยตนเองไม่ลอกข้อสอบของเพื่อนจนเสร็จทุกข้อ

วันประกาศผลสอบ ปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสอบผ่านวิชาคณิตศาสตร์ ได้คะแนนมากบ้างน้อยบ้าง ยกเว้นสไบซ์ที่ถูกปรับให้สอบตกในวิชานี้เนื่องจากสไบซ์ทุจริตในการสอบ

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
การไม่ทุจริตในการสอบ

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. คุณครูให้นักเรียนส่งกระดาษข้อสอบวางไว้บนโต๊ะของคุณครู จากนั้นคุณครูเดินออกไปยืนนอกห้อง มีข้อสอบที่เป็นตัวเล็บบางข้อ ที่นักเรียนไม่ได้ทำ ขณะนักเรียนเดินผ่านเพื่อน เห็นคำตอบข้อสอบข้อนั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร.....

2. ขณะที่ทำข้อสอบ เพื่อนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอกคำตอบของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ลอก เพื่อนจึงบอกว่า จะไม่คบนักเรียนเป็นเพื่อนอีก นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่เพื่อนขอลอก.....

3. นักเรียนสอบได้ที่หนึ่งของห้องมาตลอด ก่อนสอบปีนี้ นักเรียนเป็นไข้หวัดทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือสอบ เมื่อถึงเวลาสอบนักเรียนทำข้อสอบบางข้อไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. ขณะที่คุณครูไม่อยู่ในห้อง นักเรียนเห็นเพื่อนกำลังลอกข้อสอบกัน และเพื่อนก็บอกให้นักเรียนลอกบ้างจะได้สอบผ่าน นักเรียนจะอย่างไร.....

5. นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน และไม่เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบของนักเรียน แต่วันนี้มีสอบวิชาสังคม เพื่อนสนิทของนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอก นักเรียนจะอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. คุณครูบอกให้นักเรียนส่งกระดาษข้อสอบวางไว้บนโต๊ะคุณครู จากนั้นคุณครูเดินออกไปยืนนอกห้อง มีข้อสอบที่เป็นตัวเลือกบางข้อที่นักเรียนไม่ได้ทำ พอนักเรียนเดินผ่านเพื่อนเห็นคำตอบข้อสอบข้อนั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร	1. ทำข้อสอบด้วยตนเอง 2. บอกเพื่อนให้ส่ง 3. ไม่ลอกเพื่อน	1. กลับไปที่โต๊ะอ่านคำถามแล้วตอบ 2. ลอกบางข้อ 3. ชวนเพื่อนไปหยิบข้อสอบของครูมาดูคำตอบ 4. ขอให้เพื่อนไปลอกให้
2. ขณะที่ทำข้อสอบ เพื่อนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอกคำตอบของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ลอกเพื่อนจึงบอกว่าจะไม่คบนักเรียนเป็นเพื่อนอีก นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่เพื่อนขอลอก	1. ไม่ให้เพื่อนลอก 2. บอกให้เพื่อนทำเอง 3. บอกคุณครูให้รู้	1. บอกบางข้อ 2. สอนเพื่อนให้ทำ
3. นักเรียนสอบได้ทีหนึ่งของห้องมาตลอด ก่อนสอบปีนี้ นักเรียนเป็นไข้หวัดทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือสอบ เมื่อถึงเวลาสอบนักเรียนทำข้อสอบบางข้อไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร	1. พยายามคิดเอง 2. ทำเองด้วยการเดา 3. บอกคุณครูขอทำข้อสอบวันอื่น	1. เปิดหนังสือดู 2. ถามเพื่อน 3. ถามคุณครู 4. ให้เพื่อนสอน
4. ขณะที่คุณครูไม่อยู่ในห้อง นักเรียนเห็นเพื่อนลอกข้อสอบกัน และเพื่อนก็บอกให้นักเรียนลอกบ้างจะได้สอบผ่าน นักเรียนจะอย่างไร	1. บอกเพื่อนให้ทำเอง 2. ไม่ให้เพื่อนลอก 3. บอกคุณครูว่าเพื่อนลอกข้อสอบ	1. ลอกเพื่อนบ้างเป็นบางข้อ 2. ลอก
5. นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน และไม่เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบของนักเรียน แต่วันนี้มีสอบวิชาสังคม เพื่อนสนิทของนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ และขอลอก นักเรียนจะอย่างไร	1. บอกเพื่อนทำเอง 2. ไม่ให้เพื่อนลอก 3. บอกคุณครูให้รู้	1. ให้ลอกบางข้อ 2. สอนเพื่อน

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านไม่ทุจริตในการสอบ**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
ชื่อกิจกรรม	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
เทคนิคที่นำมาใช้	การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 10 แผ่น 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 10 ด้าม 3. สลากเขียนเลข 1-5 จำนวน 25 อัน (ตามจำนวนของนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และผลดีและผลเสียที่ตามมา ดังนี้

- 1) นักเรียนเคยสัญญากับใครหรือบอกใครว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้บ้าง และเมื่อสัญญาแล้วนักเรียนทำตามสัญญาหรือคำพูดหรือไม่อย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนหรือบอกว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้กับนักเรียนแล้วทำตาม นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนแล้วไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนจับสลากแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 4-5 คน มีดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- กลุ่มที่ 2 ความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- กลุ่มที่ 3 ข้อดีของการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- กลุ่มที่ 4 ข้อเสียของการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- กลุ่มที่ 5 การนำความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่นไปใช้ชีวิตประจำวัน

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มที่จับสลากได้ จากนั้นจึงแจกกระดาษและดินสอให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด

3.3 ผู้วิจัยนำเทคนิคการอภิปรายมาใช้ในการพัฒนาโดยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหัวข้อต่างๆ ร่วมกัน จากนั้นผู้วิจัยจึงอธิบายขั้นตอนในการทำงานกลุ่มให้นักเรียนทราบดังนี้

1) ให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม เมื่อเลือกเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนเขียนชื่อสมาชิกกลุ่มทั้งหมดพร้อมตั้งชื่อกลุ่มของตน จากนั้นผู้วิจัยอธิบายบทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม สมาชิกในกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ให้นักเรียนทราบ

2) ผู้วิจัยอธิบายเรื่องการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้

3) ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดและอภิปรายตามหัวข้อที่ได้รับ จากนั้นเขียนลงกระดาษ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มเลือกหัวข้อที่มีอยู่ทั้งหมดมาเพียง 1 ข้อ เพื่อนำมาแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทให้เพื่อนกลุ่มอื่นดู โดยให้นักเรียนกลุ่มอื่นช่วยกันทายว่า บทบาทสมมติที่ออกมาแสดงคืออะไร ซึ่งผู้วิจัยให้นักเรียนซักซ้อมก่อนออกมาแสดง

4) ลำดับของการแสดงบทบาทสมมติ ผู้วิจัยขออาสาสมัครกลุ่มที่พร้อมออกมา ก่อนจนครบทุกคน เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติจบทีละกลุ่ม ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายกับบทบาทที่แสดง หรือเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นจึงสรุปอีกครั้ง

3.4 เมื่อผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบจนเกิดเข้าใจตรงกันแล้ว จึงดำเนินการตามขั้นตอนตามข้อ 3.3

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ประทับใจของตนเองที่ได้ให้สัญญากับใครไว้แล้วทำตามสัญญา หรือบุคคลที่ให้คำสัญญากับนักเรียนแล้วทำตามสัญญา และผลที่ตามมาเป็นอย่างไร เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นตอนประเมินผล

6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม
การแสดงออก

6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พ่อบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะอย่างไร.....

2. นักเรียนกับเพื่อนตกลงกันว่า วันนี้ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงให้คนที่วิ่งชนะ 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่วันนี้นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

3. แม่บอกว่า วันนี้จะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละหนึ่งตัว นักเรียนจึงบอกแม่ว่า จะให้น้องเป็นคนเลือกเสื้อก่อน เมื่อแม่ซื้อเสื้อมาแล้วเดินออกไปข้างนอก น้องจึงหยิบเสื้อก่อน ซึ่งเป็นเสื้อตัวที่นักเรียนอยากได้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้านนักเรียนจึงเปลี่ยนเสื้อผ้า และกำลังจะออกไปบ้านเพื่อนตามที่นัดกันไว้พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะอย่างไร.....

5. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกม โดยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่า ต้องเล่นเกมตามกฎที่ตั้งไว้ พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะ และไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พอบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร	1. บอกพ่อว่าไม่ว่าง นัดเพื่อนไว้แล้ว 2. บอกเพื่อนให้มาที่บ้านนักเรียนแทน	1. ขอโทษเพื่อนไปสอนการบ้านไม่ได้ 2. บอกเพื่อนว่าพ่อให้เฝ้าบ้าน 3. บอกเพื่อนว่าจะไปสอนวันอื่นแทน
2. นักเรียนวิ่งแข่งกับเพื่อนโดยตกลงกันว่า ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนม นักเรียนจะทําอย่างไร	1. ยืมเงินเพื่อนคนอื่นมาซื้อให้ก่อน 2. ขอเงินแม่ 20 บาท มาซื้อขนมให้เพื่อน	1. บอกเพื่อนขอเป็นวันอื่นแทน 2. บอกเพื่อนว่าไม่มีเงิน 3. ไม่ซื้อขนมให้เพื่อน
3. แม่บอกว่าจะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละตัว นักเรียนให้น้องเป็นคนเลือกก่อน แต่นักเรียนอยากได้เสื้อตัวที่น้องเลือก นักเรียนจะทําอย่างไร	1. ให้น้อง 2. บอกน้องขอยืมใส่บ้าง 3. บอกแม่ซื้อเสื้อตัวนั้นให้ใหม่อีกตัว	1. ขอแลกกับน้อง 2. บอกแม่ว่าขอเลือกเสื้อก่อนน้อง 3. บอกน้องว่าตัวนี้พี่จองแล้ว
4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้าน นักเรียนเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วเตรียมจะออกไปตามนัด พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะทําอย่างไร	1. ไปซื้อของให้แม่ก่อนเสร็จแล้วจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วง 2. บอกแม่ไปซื้อของตัวเอง	1. บอกเพื่อนว่าไปช่วยเก็บมะม่วงไม่ได้ 2. บอกเพื่อนว่าจะไปช่วยวันอื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
5. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกมและให้ทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่าต้องทำตามกฎที่ตั้งไว้ พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะและไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร	1. ทำตามกฎ	1. เล่นผิดกฎ

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			

ครั้งที่ 8 ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่อง	ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของความซื่อสัตย์
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 12 แผ่น 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 8 ด้าม 3. สลากเขียนเลข 1-4 จำนวน 4 อัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ โดยร้องเพลงพร้อมประกอบท่าเต้นเพลง “มือไช้ใหม่” ซึ่งผู้วิจัยสอนให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงได้ทุกคนแล้วจึงสาธิต ท่าเต้นประกอบเพลงแล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมประมาณ 3-4 ครั้ง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มด้วยความสมัครใจจำนวน 4 กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยจึงแจก กระดาษและดินสอให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และเสนอ รายชื่อสมาชิกในกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และเป็นเลขานุการกลุ่ม

3. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของ หัวหน้ากลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ให้นักเรียนทราบ เพื่อสามารถปฏิบัติงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากหัวข้อสำหรับการปฏิบัติงานหน้า ชั้นเรียนกลุ่มหนึ่งหัวข้อ ซึ่งผู้วิจัยเตรียมไว้ทั้งหมด 4 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง และมีผลดีอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ อย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

หัวข้อที่ 2 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง มีผลดีและผลเสียอย่างไร พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

หัวข้อที่ 3 จากที่นักเรียนได้ทราบว่า ความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์เป็นอย่างไร นักเรียนคิดว่า ความสำคัญของความซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ 3 ตัวอย่าง

หัวข้อที่ 4 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมการพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่าสามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

5. เมื่อนักเรียนจับสลากหัวข้อครบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อที่จับฉลากได้ให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยทบทวนบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้นักเรียนฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติงานได้

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม จากนั้นทำสรุปลงในกระดาษที่แจกให้ โดยผู้วิจัยจะให้คำปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ผู้วิจัยขอตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

7. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมหลังจากที่นักเรียนรายงานเสร็จแล้วที่ละกลุ่ม และให้นักเรียนที่ฟังช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์ และกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

เพลงที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการเพลง “มือใช้ใหม่”

นี่ก็ (มือ/เอว/ปาก/...) ใช้ใหม่ นี่ก็ (มือ/เอว/ปาก/...) ใช้ใหม่ ไม่ใช่ของใครเป็นของเราเอง
กระทบกันให้มันครั่นเครง กระทบกันให้มันครั่นเครง เสร็จแล้วบรรเลงเป็นเพลงสุขใจ เสร็จแล้ว
บรรเลงเป็นเพลงสุขใจ

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	การปฐมนิเทศนักเรียน
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์ วัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการพัฒนา 3. เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคย และความเป็นกันเองของนักเรียนกับผู้วิจัย
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 30 แผ่น (ตามจำนวนนักเรียน) 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 30 ด้าม (ตามจำนวนนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และให้นักเรียนแนะนำตนเองทีละคน
2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทราบ จากนั้นจึงแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับตารางพัฒนา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคย และความเป็นกันเองของนักเรียนกับผู้วิจัย โดยร้องเพลงพร้อมประกอบท่าเต้นเพลง “หัว เอว ไหล่” ซึ่งผู้วิจัยสอนให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงได้ทุกคนแล้วจึงสาธิตท่าเต้นประกอบเพลง แล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมประมาณ 3-4 ครั้ง
4. ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ของฉันที่เพื่อนรู้จัก” ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ และอภิปรายให้นักเรียนฟังตามขั้นตอนดังนี้
 - 4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนำกระดาษของตนเองส่งให้เพื่อนคนถัดไป ให้นักเรียนเขียนความซื่อสัตย์ของเพื่อนที่เป็นเจ้าของกระดาษลงในหน้าที่มีคำว่า “ความซื่อสัตย์” เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วส่งต่อไปให้เพื่อนคนถัดไปจนครบทุกคน คนสุดท้ายส่งกระดาษคืนให้เจ้าของ
 - 4.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านความซื่อสัตย์ของตนเองที่เพื่อนๆ เขียนให้หน้าชั้นเรียน จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ที่นักเรียนรู้จักหรือเคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน มีอะไรบ้าง พร้อมแนวทางแก้ไขอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที

การประเมินผล

3. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
4. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

เพลงที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการเพลง “ห้ว เอว ไหล่”

ห้ว เอว ไหล่ จับกันใหม่ จับไหล่ เอว ห้ว (ร้องซ้ำ 2 รอบ) จับใหม่จับให้ทั้งตัว (ร้องซ้ำ 2 รอบ) จับไหล่ เอว ห้ว จับห้ว เอว ไหล่

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง	ความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	ความซื่อสัตย์
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของความซื่อสัตย์
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 30 แผ่น (ตามจำนวนนักเรียน) 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 30 ด้าม (ตามจำนวนนักเรียน) 3. แผ่นพับเอกสารความซื่อสัตย์ จำนวน 30 ชุด (ตามจำนวนนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยทบทวนวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์จากครั้งที่ 1 โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ และพลิกกระดาษไปหน้าตรงกันข้ามแล้วเขียนคำว่า “ความไม่ซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” จากนั้นผู้วิจัยอภิปรายให้นักเรียนฟังตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนความซื่อสัตย์ลงในหน้ากระดาษที่เขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” และให้นักเรียนเขียนความไม่ซื่อสัตย์ลงในกระดาษที่เขียนคำว่า “ความไม่ซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” ให้ได้ไม่ต่ำกว่าอย่างละ 5 ข้อ

4.2 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียน 5 คน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้นักเรียนที่ไม่ได้ออกมานำเสนอช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4.3 ผู้วิจัยสรุปความซื่อสัตย์ และความไม่ซื่อสัตย์ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยแจกเอกสารความซื่อสัตย์ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วอธิบายความหมายของความซื่อสัตย์ ประเภทของความซื่อสัตย์ และความไม่ซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นพร้อมเสนอแนวทางแก้ไขกับพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ และการนำความซื่อสัตย์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับการจัดกิจกรรมในครั้งนี้

การประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

แผนพับเอกสาร “ความซื่อสัตย์”

ความซื่อสัตย์¹ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ และไม่หลอกลวง
ประเภทของความซื่อสัตย์²

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียด และ
 เกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

- 1) ไม่สับปลับกลับกลอก
- 2) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 4) ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 5) ประพฤติตรงตามที่พูด และคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

- 1) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
- 2) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3 ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน
 ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

- 1) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- 2) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
- 4) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยา หรือกลั่นแกล้ง

4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมที่แสดงออกคือ

- 1) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนหรือเอาดีเข้าตน
- 3) ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม
 หรือหมู่คณะ

พฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

- 1) ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน
- 2) มาทำงานช้าเลิกก่อนเวลาที่กำหนด
- 3) ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
- 4) ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
- 5) ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ
- 6) ชื่อของสตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
- 7) เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
- 8) ไม่ชำระหนี้

- 9) ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
 - 10) ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
 - 11) กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
 - 12) ไม่ตรงต่อเวลา
-

¹ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. หน้า 282.

²หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2525). รายงานการวิจัยลำดับที่ 7 พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. หน้า 129-131.

ครั้งที่ 3 ความซื่อสัตย์: การพูดความจริง

ชื่อเรื่อง	การพูดความจริง
ชื่อกิจกรรม	ความประทับใจความซื่อสัตย์บุคคลที่พูดความจริง
เทคนิคที่นำมาใช้	เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดจริง

สื่อการเรียนรู้ -

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยพูดความจริงบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดความจริง ถ้ามีคนมาพูดความจริงกับนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการพูดความจริงที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดพูดโกหกบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดโกหก ถ้ามีคนอื่นมาพูดโกหกกับนักเรียนบ้างนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร และผลของการพูดโกหกที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงและความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริงมาเล่าให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาพูดถึงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองหรือบุคคลที่นักเรียนประทับใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง เมื่อนักเรียนพูดจบผู้วิจัยจึงซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมของบุคคลในเหตุการณ์ดังกล่าว
- 2) ถ้านักเรียนเป็นบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น นักเรียนจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด และนักเรียนจะอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่า ผลเสียของการไม่พูดความจริงที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่า ผลดีของการพูดความจริงที่ตามมาเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันเรื่อง “ความประทับใจความซื่อสัตย์บุคคลที่พูดความจริง” และให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้างทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก

6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการพูดความจริง

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเจอนาฬิกาในห้องน้ำ แต่ก็หยิบมาใส่เล่น พอกลับเข้ามาในห้องเรียน เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนเห็นนาฬิกาที่นักเรียนใส่ ชมว่าสวย และถามว่าซื้อมาจากไหน นักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร.....

2. หลังเลิกเรียนวันนี้ นักเรียนตั้งใจกลับไปดูโทรทัศน์รายการโปรดตอนจบที่บ้าน พอถึงบ้าน แม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด แต่นักเรียนต้องการดูโทรทัศน์มากกว่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร.....

3. ในช่วงโมงเรียนศิลปศึกษา คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสี แต่นักเรียนลืมนำสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้ออกให้เพื่อนรู้ คุณครูเห็นพอดีจึงถามนักเรียนว่า สีของใครนักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร.....

4. คุณครูสอนว่า การเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดีถ้าตำรวจจับได้ต้องติดคุก วันหนึ่ง นักเรียนเห็นผู้ชายเล่นการพนันวงหนึ่งตำรวจเข้าบ้าน ตำรวจถามนักเรียนว่าเห็นหรือเปล่า นักเรียนจะตอบตำรวจว่าอย่างไร.....

5. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปใส่โดยไม่ได้ออกอนุญาต นักเรียนขอเสื้อคืน แต่น้องไม่ให้และผลักนักเรียนล้ม นักเรียนจึงผลักน้องบ้างทำให้น้องล้มหัวเข้าแตก เมื่อพ่อกถามนักเรียนว่า ทำไมหัวเขาน้องจึงแตก นักเรียนจะตอบพ่อว่าอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการพูดความจริง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. นักเรียนเจนาพิกาในห้องน้ำแต่ก็หยิบมาใส่เล่น พอกลับเข้ามาในห้องเรียน เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนเห็นนาฬิกาที่นักเรียนใส่ ชมว่าสวย และถามว่าซื้อมาจากไหน นักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร	1. ไม่ได้ซื้อมาเจอในห้องน้ำ 2. เห็นในห้องน้ำจึงหยิบมาใส่ 3. หยิบมาจากห้องน้ำ 4. ไม่ได้ซื้อหยิบมาประกาศ	1. ไม่ได้ซื้อเจอในห้องน้ำและไม่รู้ว่า เป็นของใคร 2. เป็นของใคร ไม่รู้เจอในห้องน้ำ หาเจ้าของไม่เจอ
2. หลังเลิกเรียนวันนี้ นักเรียนตั้งใจกลับไปดูโทรทัศน์รายการโปรดตอนจบที่บ้าน พอถึงบ้าน แม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด แต่นักเรียนต้องการดูโทรทัศน์มากกว่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร	1. บอกแม่ต้องการดูโทรทัศน์ 2. ขอแม่ดูโทรทัศน์ก่อน แล้วค่อยไปซื้อ 3. ไม่อยากไปตลาด 4. วันนี้มีรายการโปรด	1. ไม่สบาย หรือป่วย 2. ไม่ว่าง ต้องทำการบ้านให้เสร็จเดี๋ยวไปซื้อให้
3. ในช่วงโมงเรียนศิลปะศึกษา คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสี แต่นักเรียนลืมนำสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้ออกให้เพื่อนรู้ คุณครูเห็นพอดีจึงถามนักเรียนว่าสีของใคร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร	1. สีของเพื่อน 2. หนูลืมเอาสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้ก่อน	1. ของหนูเอง
4. คุณครูสอนว่า การเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดี ถ้าตำรวจจับได้ต้องติดคุก วันหนึ่งนักเรียนเห็นผู้ชายเล่นการพนันซึ่งเห็นตำรวจเข้าบ้าน ตำรวจถามนักเรียนว่าเห็นหรือเปล่า นักเรียนจะตอบตำรวจว่าอย่างไร	1. เห็นวิ่งเข้าบ้าน	1. ไม่เห็น 2. วิ่งไปไหนไม่รู้
5. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปใส่โดยไม่ได้ขออนุญาต นักเรียนขอเสื้อคืน แต่น้องไม่ให้และผลักนักเรียนล้ม นักเรียนจึงผลักน้องบ้างทำให้น้องล้มหัวเข่าแตก เมื่อพ่อถามนักเรียนว่า ทำไมหัวเข่าน้องจึงแตก นักเรียนจะตอบพ่อว่าอย่างไร	1. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปไม่คืน น้องผลักนักเรียนก่อน นักเรียนจึงผลักน้อง 2. น้องไม่คืนเสื้อจึงผลัก	1. ตอบพ่อเรื่องอื่นที่ไม่ได้ถาม 2. น้องล้มเอง 3. ไม่รู้ว่าใครทำ

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการพูดความจริง**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			

ครั้งที่ 4 ความซื่อสัตย์: การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม ผลของการไม่ลักขโมย

เทคนิคที่นำมาใช้ การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท การอภิปรายกลุ่มย่อย
การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์
ด้านลักขโมยของของผู้อื่น
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ เอกสารบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ผลของการไม่ลักขโมย”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และการลักขโมยของผู้อื่น รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยลักขโมยของคนอื่นบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร หากมีคนมาลักขโมยของนักเรียนบ้างรู้สึกอย่างไร และผลของการขโมยที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดไม่เคยลักขโมยของคนอื่นบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ลักขโมยของคนอื่น หากมีคนอื่นอยากได้ของนักเรียนมาเป็นของเขาแต่ไม่ลักขโมยนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการไม่ลักขโมยที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท เรื่อง “ผลของการไม่ลักขโมย” และการอภิปราย โดยให้นักเรียนเป็นผู้คิดบทบาทการแสดงด้วยตนเอง

3.1 ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนฟังเรื่องการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้

3.2 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนเพื่อออกมาแสดง (แสดงเป็น ฝน หน้อย เกด ตา คุณครู และเพื่อนร่วมห้องอีก 2 คน) ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้เป็นผู้สังเกตการณ์ แล้วจึงแจกเอกสารบทบาทสมมติให้นักเรียนที่อาสาสมัคร

3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อาสาสมัครออกมาแสดงบทบาทสมมตินั่งรวมกลุ่มเพื่อซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนพร้อมจึงให้เริ่มแสดงได้

3.4 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ผลของการไม่ลักขโมย” โดยให้นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเป็นผู้ตอบข้อซักถามก่อน จากนั้นจึงให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์ช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามนั้น ดังต่อไปนี้

คำถามสำหรับนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบททีละคน

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้แสดงเป็น ฝน หน้อย เกด และตา
- 2) ทำไมนักเรียนจึงเลือกแสดงพฤติกรรมของ ฝน หน้อย เกด และตา ออกมาอย่างนั้น เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 4) ถ้านักเรียนเป็นฝน หน้อย เกด และตา นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร
- 5) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาจากการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนผู้สังเกตการณ์

- 1) นักเรียนคิดว่า ฝน หน้อย เกด ตา เป็นคนอย่างไร เพราะเหตุใด
- 2) ถ้านักเรียนเป็น ฝน หน้อย เกด ตา นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นควรทำหรือไม่ควรทำ เพราะเหตุใด
- 4) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาของการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนทุกคน

- 1) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมควรทำอย่างไร
- 2) พฤติกรรมที่เหมาะสมที่นักเรียนตอบในข้อ 1) นั้น สามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าว คำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่ง บอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่แสดงบทบาทสมมติแล้วให้นักเรียน ช่วยกันเล่าประสบการณ์ที่เคยพบเจอด้วยตนเอง หรือเหตุการณ์ที่ประทับใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของผู้อื่นว่า นักเรียนรู้สึก อย่างไร ผลดีและผลเสียที่ตามมาเป็นอย่างไร โดยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของ ผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของ ผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

เอกสารบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ผลของการไม่ลักขโมย”

ในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขณะที่นักเรียนทุกคนกำลังรอคุณครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ ฝนไม่รู้ว่าจะทำอะไรจึงหยิบหนังสือแบบฝึกหัดที่จะต้องใช้นี้ขึ้นมาลองหัดทำก่อนล่วงหน้าที่คุณครูจะสอน และหยิบเครื่องคิดเลขมาช่วยในการคำนวณหาคำตอบด้วย ขณะที่กำลังใช้เครื่องคิดเลขอยู่นั้น หน้อยที่นั่งอยู่ใกล้ๆ เห็นพอดีจึงอยากใช้บ้างเพราะช่วยคำนวณหาคำตอบได้อย่างถูกต้อง ถ้าคุณครูสั่งการบ้านก็จะทำได้ถูกทุกข้อ เมื่อคุณครูเข้ามาสอนแล้วสั่งการบ้าน ตอนกลางวันหน้อยจึงขอยืมเครื่องคิดเลขของฝน ฝนก็ให้ยืมและบอกหน้อยว่าถ้าใช้เสร็จแล้วให้นำมาคืนด้วยเพราะตนต้องนำไปใช้ที่บ้าน ตอนเย็นหน้อยใช้เครื่องคิดเลขเสร็จแล้วจึงนำมาคืนฝน

ได้เห็นหน้อยใช้เครื่องคิดเลขของฝนจึงคิดอยากขอยืมใช้บ้างแต่ไม่กล้ายืม เพราะรู้ว่าฝนไม่ชอบเกิดเนื่องจากเมื่อวานฝนขอลอกการบ้านแต่เกิดไม่ไห้ฝนลอกและบอกไห้ฝนทำเอง ฝนไม่พอใจที่เกิดไม่ไห้ลอกและบอกว่าเกิดหยิ่ง เกิดจึงคิดว่าถ้าขอยืมเครื่องคิดเลขคงไม่ให้ยืมแน่นอน วันต่อมาคุณครูสั่งการบ้านวิชาคณิตศาสตร์อีก เกิดจึงขอให้ตาเพื่อนที่นั่งด้วยกันไปขอยืมฝนไห้แต่ฝนรู้ว่าตาจะยืมไปไห้เกิดจึงไม่ให้ตายืม ตอนเย็นหลังเลิกเรียนทุกคนเก็บของรีบกลับบ้าน เกิด ตา และหน้อย ต้องอยู่ทำความสะอาดห้อง ขณะกวาดห้องอยู่นั้นเห็นเครื่องคิดเลขของฝนอยู่ที่พื้น

(ถ้านักเรียนเป็นฝน หน้อย เกิด และตา นักเรียนจะทำอย่างไร)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนทำปากกาหายในห้องเรียน และต้องทำการบ้านส่งครูในชั่วโมงนั้น เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนลุกออกไปห้องน้ำ นักเรียนเห็นปากกาวางอยู่บนโต๊ะหลายด้าม ถ้านักเรียนต้องการใช้ปากกาด้ามนั้น นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

2. นักเรียนกับเพื่อนขออนุญาตคุณครูเข้าห้องน้ำ ขณะล้างมือเพื่อนลืมสร้อยข้อมือไว้ที่อ่างล้างมือแล้วเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนต้องการสร้อยข้อมือของเพื่อน นักเรียนจะทำ
 อ ย า ง ไ ร

.....

3. เพื่อนนำของเล่นชิ้นใหม่มาที่โรงเรียน และนักเรียนต้องการเล่นบ้าง แต่ไม่กล้ายืมเพื่อน ขณะที่เพื่อนเดินออกไปนอกห้องได้วางของเล่นไว้ที่โต๊ะ ถ้านักเรียนต้องการเล่นของเล่นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

4. คุณครูให้นักเรียนตัดผักที่ปลูกไว้มาส่งตอนเย็น เพื่อให้คะแนน นักเรียนปลูกผักไม่มากก็ได้คะแนนน้อย แต่แปลงผักของเพื่อนที่อยู่ตรงข้ามปลูกงาม ตอนเย็นนักเรียนไปตัดผักเป็นคนสุดท้าย เพื่อนกลับบ้านกันหมดแล้ว ถ้านักเรียนต้องการไปตัดผักของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

5. เพื่อนซื้ขนมเค้กมากินในห้องเรียน นักเรียนต้องการกินขนมเค้กบ้าง พอดีเพื่อนทำขนมเค้กหล่นเปื้อนเสื้อจึงลุกออกไปเข้าห้องน้ำ ถ้านักเรียนต้องการกินขนมเค้กของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. นักเรียนทำปากกาหายในห้องเรียน และต้องทำการบ้านส่งครูในชั่วโมงนั้น เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียน ลุกออกไปห้องน้ำ นักเรียนเห็นปากกาวางอยู่บนโต๊ะหลายด้าม ถ้านักเรียนต้องการใช้ปากกาด้ามนั้น นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอบากกาเพื่อนใช้ 2. ขอบากกาครูใช้ 3. รอเพื่อนกลับมาในห้องแล้วค่อยยืม 4. ขอยืมเพื่อนข้างๆ 5. หาปากกาของตนเองให้เจอถ้าไม่เจอจึงขอยืม 6. บอกครูว่าปากกาหายขอยืมเพื่อน	1. หยิบมาใช้ 2. หยิบมาใช้ก่อนเพื่อนกลับมาแล้วบอกทีหลัง
2. นักเรียนกับเพื่อนขออนุญาตคุณครูเข้าห้องน้ำ ขณะล้างมือ เพื่อนลืมสร้อยข้อมือไว้ที่อ่างล้างมือแล้วเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนต้องการสร้อยข้อมือของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอสร้อยข้อมือเพื่อน 2. เก็บไว้แล้วก็ไปประกาศหาเจ้าของ 3. เอาไปคืนเพื่อนก่อนแล้วค่อยขอยืมใส่ 4. ใส่ดูตอนอยู่ในห้องน้ำแล้วถอดออกมาคืน 5. เก็บเงินไปซื้อเอง 6. บอกให้แม่ซื้อให้	1. หยิบมาใส่เล่นโดยไม่บอกเพื่อน 2. ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ 3. หยิบมาใส่เล่นก่อนแล้วขอยืมเพื่อนภายหลัง
3. เพื่อนนำของเล่นชิ้นใหม่มาที่โรงเรียน และนักเรียนต้องการเล่นบ้าง แต่ไม่กล้ายืมเพื่อน ขณะที่เพื่อนเดินออกไปนอกห้องได้วางของเล่นไว้ที่โต๊ะ ถ้านักเรียนต้องการเล่นของเล่นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ยืมของเล่นเพื่อน 2. ให้เพื่อนคนอื่นยืมให้ 3. ซื้อของเล่นเอง 4. ไม่กล้ายืมก็ไม่ต้องเล่น	1. หยิบมาเล่น 2. หยิบมาเล่นก่อน แล้วบอกเพื่อนให้รู้ภายหลัง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
4. คุณครูให้นักเรียนตัดผักที่ปลูกไว้มาส่งตอนเย็น เพื่อให้คะแนน นักเรียนปลูกผักไม่งามกลัวได้คะแนนน้อย แต่แปลงผักของเพื่อนที่อยู่ตรงข้ามปลูกงาม ตอนเย็นนักเรียนไปตัดผักเป็นคนสุดท้าย เพื่อนกลับบ้านกันหมดแล้ว ถ้านักเรียนต้องการไปตัดผักของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอผักเพื่อน 2. รอพรุ่งนี้แล้วขอเพื่อน 3. ขอซื้อผักของเพื่อน	1. แอบตัดผักของเพื่อน 2. ตัดผักของเพื่อนแล้วค่อยมาบอกเพื่อนภายหลัง 3. ตัดผักของเพื่อนมาผสมกับของตนเอง
5. เพื่อนซื้อขนมเค้กมากินในห้องเรียน นักเรียนต้องการกินขนมเค้กบ้าง พอดีเพื่อนทำขนมเค้กหล่นเปื้อนเสื้อจึงลุกออกไปเข้าห้องน้ำ ถ้านักเรียนต้องการกินขนมเค้กของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอขนมเค้กกับเพื่อน 2. เก็บเงินไว้ไปซื้อขนมเค้กเอง 3. รอเพื่อนกลับมาก่อนแล้วค่อยขอขนมเค้ก 4. ขอซื้อต่อเพื่อน 5. ไม่หยิบมากิน	1. แอบหยิบขนมเค้กเพื่อนมากิน

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			

ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์: การไม่คดโกงผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การไม่คดโกงผู้อื่น
ชื่อกิจกรรม	การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการคดโกงผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น
สื่อการเรียนรู้	กรณีตัวอย่างเรื่อง “การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น และการคดโกงของผู้อื่น รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยคดโกงผู้อื่นบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร หากมีคนมาคดโกงนักเรียนบ้างรู้สึกอย่างไร และผลของการคดโกงผู้อื่นที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดไม่เคยคดโกงผู้อื่นบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้คดโกงผู้อื่น หากมีคนไม่คดโกงนักเรียนบ้างนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการไม่คดโกงผู้อื่นที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคกรณีตัวอย่างเรื่อง “การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด” จากนั้นผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างให้นักเรียนและขออาสาสมัครนักเรียน 1 คน เพื่อออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างในเอกสารที่แจกให้ เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในกรณีตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้คำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า เล็ก เอก และนพ เป็นคนอย่างไร เพราะเหตุใด
- 2) นักเรียนคิดว่า เล็กและเอก แตกต่างกันอย่างใดในการทำงาน เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า สาเหตุที่ทำให้เอกต้องคดโกงโดยรับเงินสินบน เพราะเหตุใด
- 4) นักเรียนคิดว่า การที่เอกทำอย่างนั้นทำให้มีผลที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 5) ถ้านักเรียนเป็นเอกและนพมาคุยให้เงิน 500 บาทเหมือนในกรณีตัวอย่างนี้ นักเรียนจะอย่างไร เพราะเหตุใด

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการคดโกงผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกรณีตัวอย่างเรื่อง “การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด” จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างที่ประสบการณ์ที่เคยพบเห็นเกี่ยวกับคนที่คดโกง และคนที่ไม่คดโกงว่าผลที่ตามมาเป็นอย่างไร แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

การประเมิน

4. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
5. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
6. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด”

เล็ก กับ เอก มีอาชีพเป็นนักรักษาความปลอดภัยของโรงงานทอผ้าแห่งหนึ่ง ทุกคืนเล็กกับเอกจะสลับกันเดินตรวจดูรอบๆ โรงงาน โดยไม่เคยแอบนอนหลับเลยสักครั้ง ทำให้โรงงานทอผ้าปลอดภัยจากการลักขโมยหรือเหตุร้ายต่างๆ ทำให้เจ้าของโรงงานทอผ้าเอ่ยคำชมเล็กกับเอกเสมอ

พอถึงสิ้นปี โรงงานทอผ้าจะมีโบนัสให้กับพนักงานทุกคน ซึ่งเล็กกับเอกก็ได้รับโบนัสเช่นกัน คืนหนึ่ง เล็กถามเอกเรื่องโบนัสว่าปีนี้ได้เท่าไร เล็กได้ 3,000 บาท เอกตอบเล็กว่าได้ 2,800 บาท เอกรู้สึกน้อยใจที่ตนก็ทุ่มเทให้กับการทำงานและทำด้วยความซื่อสัตย์มาตลอดแต่กลับได้โบนัสน้อยกว่าเล็กแทนที่จะได้เท่ากันหรือมากกว่าด้วย

ส่วนวันปีใหม่ เจ้าของโรงงานทอผ้าจัดทำบุญทอดกฐินโดยให้พนักงานทุกคนเข้าร่วมตามความสมัครใจ เล็กไม่สามารถเข้าร่วมได้จึงนำเงินใส่ซองทำบุญแล้วฝากเอกไปส่งให้ป่อง เอกเมื่อได้รับเงินทำบุญมาจากเล็ก แต่ไม่เห็นเล็กเขียนหน้าซองว่าใส่เงินทำบุญมาเท่าไร เอกจึงเปิดซองดูพบว่าเงิน 600 บาท ส่วนเงินทำบุญของเอกมี 400 บาท เอกจึงหยิบเงินในซองของเล็กมา 100 บาท ใส่ซองของตนเอง ทำให้มีเงินทำบุญ 500 บาท ส่วนเล็กก็จะเหลือเงินทำบุญ 500 บาท เช่นกัน จากนั้นเอกก็นำเงินไปให้ป่องผู้จัดบัญชีเงินทำบุญ

วันต่อมา เล็กเจอป่องจึงถามว่าได้รับเงินทำบุญหรือเปล่าซึ่งตนได้ฝากเอกไปให้ ป่องตอบได้รับแล้ว 500 บาท เล็กแปลกใจว่าทำไมไม่ได้รับเงินทำบุญเพียง 500 บาท เพราะตนใส่ซองฝากเอกไปทำบุญด้วย 600 บาท เล็กจึงไปหาเอกแล้วถามความจริงจึงรู้ว่า เอกคดโกงเงินทำบุญของตนไปใส่ซองของตัวเอง

หลังจากนั้น เล็กก็ไม่คุยกับเอกอีกเลยเพราะไม่ชอบในความไม่ซื่อสัตย์ที่คดโกงคนอื่นนี่เอง

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูไปทำบุญที่วัด 60 บาท แต่นักเรียนต้องการเงินไปซื้อขนมกิน 10 บาท นักเรียนจะนำเงินไปให้คุณครูทำบุญกี่บาท.....

2. คุณครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อจับคู่เล่นเกม นักเรียนจับได้เบอร์ 6 คู่กับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ แต่ถ้าอ่านกลับหัวจะกลายเป็นเบอร์ 9 ซึ่งทำให้นักเรียนได้คู่กับเพื่อนที่นักเรียนชอบ เมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้สลากเบอร์อะไร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร.....

3. คุณครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องโดยนับคะแนนจากการยกมือ และให้ยกมือได้เพียงครั้งเดียว นักเรียนยกมือให้เพื่อนไปแล้วหนึ่งคน แต่อีกคนนักเรียนก็อยากให้คะแนนด้วย เมื่อครูบอกให้ยกมือให้คะแนนกับเพื่อนคนที่ 2 นี้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. แม่ให้เงินนักเรียน 30 บาท ไปซื้อผักที่ตลาด 1 กิโลกรัม ผักราคากิโลกรัมละ 30 บาทพอดี แต่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้และคิดเงินเพียง 10 บาท นักเรียนจึงมีเงินเหลือ 20 บาท ซึ่งแม่ไม่รู้ว่าวันนี้แม่ค้าลดราคาให้ นักเรียนจะอย่างไรกับเงิน 20 บาท

5. คุณครูให้นักเรียนเข้าแถวมารับขนมลอดช่องแดงไทยน้ำกะทิคนละหนึ่งถ้วย นักเรียนเข้าแถวมารับและกินหมดแล้ว แต่ไม่อิ่มอยากกินอีก นักเรียนจะอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูไปทำบุญที่วัด 60 บาท แต่นักเรียนต้องการเงินไปซื้อขนมกิน 10 บาท นักเรียนจะนำเงินไปให้คุณครูทำบุญกี่บาท	1. 60 บาท 2. ขอเพิ่ม 10 บาท ให้ครู 60 บาท	1. ให้ 50 บาท เก็บไว้ 10 บาท 2. ให้น้อยกว่า 60 บาท
2. คุณครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อจับคู่เล่นเกม นักเรียนจับได้เบอร์ 6 คู่กับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ แต่ถ้าอ่านกลับหัวจะกลายเป็นเบอร์ 9 ซึ่งทำให้นักเรียนได้คู่กับเพื่อนที่นักเรียนชอบ เมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้สลากเบอร์อะไร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร	1. เบอร์ 6 2. บอกเบอร์ 6 และขอครูจับใหม่ 3. ได้เบอร์อะไรก็เหมือนกันถึงไม่ชอบก็เพื่อนเรา 4. นำไปให้ครูแล้วถามว่าเบอร์ 6 หรือเบอร์ 9	1. เบอร์ 9 2. ขอแลกกับคนอื่น โดยไม่ได้บอกครู 3. นำเบอร์ 6 ไปแลกกับเพื่อนที่ได้เบอร์ 9
3. คุณครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องโดยนับคะแนนจากการยกมือ และให้ยกมือได้เพียงครั้งเดียว นักเรียนยกมือให้เพื่อนไปแล้วหนึ่งคน แต่อีกคนนักเรียนก็อยากให้คะแนนด้วย เมื่อครูบอกให้ยกมือให้คะแนนกับเพื่อนคนที่ 2 นี้ นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ไม่ยกมือคนที่ 2 2. บอกครูว่าหนูขอเปลี่ยนการยกมือจากคนที่หนึ่งมาเป็นคนที่ 2 3. บอกให้เพื่อนคนอื่นยกมือให้แต่ตัวเองไม่ยก	1. ยกมือให้ทั้งสองคน
4. แม่ให้เงินนักเรียน 30 บาท ไปซื้อผักที่ตลาด 1 กิโลกรัม ผักราคา กิโลกรัมละ 30 บาทพอดี แต่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้และคิดเงินเพียง 10 บาท นักเรียนจึงมีเงินเหลือ 20 บาท ซึ่งแม่ไม่รู้ว่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้ นักเรียนจะทำอย่างไรกับเงิน 20 บาท	1. คินแม่ 20 บาท 2. คินแม่ก่อนแล้วขอเงินภายหลัง	1. เก็บเงินไว้เอง 2. เก็บไว้ 10 บาท คินแม่ 10 บาท
5. คุณครูให้นักเรียนเข้าแถวมารับขนมลอดช่อง แต่งไทยน้ากะทิคนละถ้วย นักเรียนเข้าแถวมารับและกินหมดแล้ว แต่ไม่อิ่มอยากกินอีก นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ถามครูขออีกได้ไหม 2. ไม่ทำอะไร 3. ขอแบ่งกับเพื่อนกิน 4. กลับบ้านให้แม่ทำให้อิ่ม	1. เข้าแถวต่ออีก 2. บอกเพื่อนให้ไปเอาให้

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			

ครั้งที่ 6 ความซื่อสัตย์: การไม่ทุจริตในการสอบ

ชื่อเรื่อง	การไม่ทุจริตในการสอบ
ชื่อกิจกรรม	ทุจริตในการสอบ
เทคนิคที่นำมาใช้	การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ
สื่อการเรียนรู้	1. เอกสารสำหรับการอภิปราย 2. โจทย์คำถาม จำนวน 4 แผ่น 3. กระดาษ A-4 จำนวน 4 แผ่น 4. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 4 ด้าม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ และผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) ก่อนที่จะมีสอบ นักเรียนเตรียมตัวอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น
- 2) นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีคนมาขอดูคำตอบในข้อสอบของนักเรียน และนักเรียนคิดว่าคนที่มาขอดูคำตอบในข้อสอบนั้นเป็นคนอย่างไร
- 3) นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีคนจดเรื่องที่เรียนลงกระดาษแล้วนำเข้าไปในห้องสอบ เมื่อทำไม่ได้ก็หยิบกระดาษนั้นเปิดออกมาดู และนักเรียนคิดว่าคนที่ทำอย่างนั้นเป็นคนอย่างไร
- 4) นักเรียนคนใดเคยทุจริตในการสอบบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร และรู้สึกอย่างไรที่ได้ทุจริตในการสอบ และผลของการทุจริตในการสอบที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

5) นักเรียนคนใดไม่เคยทุจริตในการสอบบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ทุจริตในการสอบ และผลของการไม่ทุจริตในการสอบที่ได้รับเป็นอย่างไร
จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคการอภิปรายมาใช้ในการพัฒนาเรื่อง “ทุจริตในการสอบ” จากนั้นผู้วิจัยแจกเอกสารสำหรับการอภิปรายให้นักเรียนแล้วขออาสาสมัครนักเรียน 1 คน เพื่อออกมาอ่านหน้าชั้นเรียน

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มย่อย เพื่อช่วยกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยผู้วิจัยแจกกระดาษที่มีโจทย์คำถามให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น คำถามมีดังนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “ทุจริตในการสอบ” อย่างไร
- 2) นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับ การสอบผ่านโดยการทุจริตในการสอบ
กับการสอบตกโดยไม่ทุจริตในการสอบ อย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาของการทุจริตในการสอบ กับการไม่ทุจริต
ในการสอบเป็นอย่างไร

3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอาสาสมัครออกมานำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่มจนครบ จากนั้น ผู้วิจัยถามคำถามอีกหนึ่งคำถามกับนักเรียนทีละคน โดยใช้คำถามว่า “ถ้านักเรียนทำข้อสอบไม่ได้และต้องสอบวิชานั้นให้ผ่านจึงจะจบ นักเรียนจะเลือกทุจริตในการสอบ หรือ เลือกที่จะทำข้อสอบเองทั้งๆ ที่ทำข้อสอบไม่ได้ เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น”

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอภิปรายเรื่อง “ทุจริตในการสอบ” จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การสอบให้เพื่อนแต่ละคนฟังว่าเคยเจอเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการทุจริตในการสอบหรือไม่อย่างไร ถ้าเคยเจอนักเรียนมีข้อเสนอแนะ หรือแนวทางแก้ไขให้เพื่อนอย่างไรบ้างเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นตอนประเมินผล

6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก

6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

เอกสารสำหรับการอภิปรายเรื่อง “ทุจริตในการสอบ”

ทุจริตในการสอบ ไม่ใช่การโกงอาจารย์ ไม่ใช่การโกงโรงเรียน แต่เป็นการโกงเพื่อน! เพื่อนบางคนอาจจะเรียนซ้ำชั้นมาหลายครั้ง ครั้งนี้อาจจะเป็นโอกาสสุดท้ายที่เขาจะได้เลื่อนชั้นหรือเรียนจบซะที

เขาอาจจะไม่ใช่คนเรียนเก่ง เขาอาจจะไม่ใช่คนเรียนดี เขาอาจจะไม่ใช่เด็กหน้าห้อง แต่เขาก็พยายามและตั้งใจที่จะใช้โอกาสสุดท้ายของเขาให้ดีที่สุด **อย่างซื่อสัตย์**

แต่ก็มีคนที่เขาคิดว่าเป็นเพื่อนบางคน ดึงคะแนนของคนทั้งชั้นให้สูงขึ้นด้วยการทุจริตในการสอบ ทำให้เขาตกและได้เกรดไม่พอที่จะเลื่อนชั้นหรือเรียนจบได้ในที่สุด

นี่หรือ คือรางวัลที่เขาควรจะได้รับแด่คนที่ตั้งใจทำหน้าที่ของตัวเองอย่างสุจริตในการสอบ

ทุจริตในการสอบ ไม่ใช่การโกงอาจารย์ เพราะอาจารย์ไม่เดือดร้อน ไม่ใช่การโกงโรงเรียน เพราะโรงเรียนไม่เดือดร้อน แต่เป็นการโกงเพื่อนของตัวเอง

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
การไม่ทุจริตในการสอบ

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. คุณครูให้นักเรียนส่งกระดาษข้อสอบวางไว้บนโต๊ะของคุณครู จากนั้นคุณครูเดินออกไปยืนนอกห้อง มีข้อสอบที่เป็นตัวเล็บบางข้อ ที่นักเรียนไม่ได้ทำ ขณะนักเรียนเดินผ่านเพื่อน เห็นคำตอบข้อสอบข้อนั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร.....

2. ขณะที่ทำข้อสอบ เพื่อนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอกคำตอบของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ลอก เพื่อนจึงบอกว่า จะไม่คบนักเรียนเป็นเพื่อนอีก นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่เพื่อนขอลอก.....

3. นักเรียนสอบได้ที่หนึ่งของห้องมาตลอด ก่อนสอบปีนี้ นักเรียนเป็นไข้หวัดทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือสอบ เมื่อถึงเวลาสอบนักเรียนทำข้อสอบบางข้อไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. ขณะที่คุณครูไม่อยู่ในห้อง นักเรียนเห็นเพื่อนกำลังลอกข้อสอบกัน และเพื่อนก็บอกให้นักเรียนลอกบ้างจะได้สอบผ่าน นักเรียนจะอย่างไร.....

5. นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน และไม่เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบของนักเรียน แต่วันนี้มีสอบวิชาสังคม เพื่อนสนิทของนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอก นักเรียนจะอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. คุณครูบอกให้นักเรียนส่งกระดาษข้อสอบวางไว้บนโต๊ะคุณครู จากนั้นคุณครูเดินออกไปยืนนอกห้อง มีข้อสอบที่เป็นตัวเล็บบางข้อที่นักเรียนไม่ได้ทำ พอนักเรียนเดินผ่านเพื่อนเห็นคำตอบข้อสอบข้อนั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร	1. ทำข้อสอบด้วยตนเอง 2. บอกเพื่อนให้ส่ง 3. ไม่ลอกเพื่อน	1. กลับไปที่โต๊ะอ่านคำถามแล้วตอบ 2. ลอกบางข้อ 3. ชวนเพื่อนไปหยิบข้อสอบของคุณครูมาดูคำตอบ 4. ขอให้เพื่อนไปลอกให้
2. ขณะที่ทำข้อสอบ เพื่อนทำข้อสอบไม่ได้ และขอลอกคำตอบของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ลอกเพื่อนจึงบอกว่าจะไม่คบบนักเรียนเป็นเพื่อนอีก นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่เพื่อนขอลอก	1. ไม่ให้เพื่อนลอก 2. บอกให้เพื่อนทำเอง 3. บอกคุณครูให้รู้	1. บอกบางข้อ 2. สอนเพื่อนให้ทำ
3. นักเรียนสอบได้ที่หนึ่งของห้องมาตลอด ก่อนสอบปีนี้ นักเรียนเป็นไข้หวัดทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือสอบ เมื่อถึงเวลาสอบนักเรียนทำข้อสอบบางข้อไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร	1. พยายามคิดเอง 2. ทำเองด้วยการเดา 3. บอกคุณครูขอทำข้อสอบวันอื่น	1. เปิดหนังสือดู 2. ถามเพื่อน 3. ถามคุณครู 4. ให้เพื่อนสอน
4. ขณะที่คุณครูไม่อยู่ในห้อง นักเรียนเห็นเพื่อนลอกข้อสอบกัน และเพื่อนก็บอกให้นักเรียนลอกบ้างจะได้สอบผ่าน นักเรียนจะอย่างไร	1. บอกเพื่อนให้ทำเอง 2. ไม่ให้เพื่อนลอก 3. บอกคุณครูว่าเพื่อนลอกข้อสอบ	1. ลอกเพื่อนบ้างเป็นบางข้อ 2. ลอก
5. นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน และไม่เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบของนักเรียน แต่วันนี้มีสอบวิชาสังคม เพื่อนสนิทของนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ และขอลอก นักเรียนจะอย่างไร	1. บอกเพื่อนทำเอง 2. ไม่ให้เพื่อนลอก 3. บอกคุณครูให้รู้	1. ให้ลอกบางข้อ 2. สอนเพื่อน

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านไม่ทุจริตในการสอบ**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย

เทคนิคที่นำมาใช้ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ กรณีตัวอย่างเรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และผลดีและผลเสียที่ตามมา ดังนี้

- 1) นักเรียนเคยสัญญากับใครหรือบอกใครว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้บ้าง และเมื่อสัญญาแล้วนักเรียนทำตามสัญญาหรือคำพูดหรือไม่อย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนหรือบอกว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้กับนักเรียนแล้วทำตาม นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนแล้วไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคกรณีตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง เรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย” แล้วแจกเอกสารกรณีตัวอย่างให้นักเรียนอ่าน เมื่อนักเรียนจบแล้ว ผู้วิจัยจึงทบทวนกรณีตัวอย่างให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง เรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย” โดยใช้คำถามดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า สามเณรอธิมุตกะ เป็นคนอย่างไร
- 2) นักเรียนคิดว่า การที่สามเณรอธิมุตกะไม่บอกที่อยู่ของพวกโจร ควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า การที่โจรไม่ทำร้ายบิดามารดาและพี่สาวของสามเณรอธิมุตกะตามที่ได้ตกลงกันไว้ไม่บอกที่อยู่ของพวกตน โจรเป็นคนอย่างไร
- 4) ถ้านักเรียนเป็นสามเณรอธิมุตกะ จะทำอย่างไร
- 5) ผลที่ตามมาของการรักษาคำพูดของสามเณรอธิมุตกะเป็นอย่างไร
- 6) ผลที่ตามมาถ้าสามเณรอธิมุตกะและโจรไม่รักษาคำพูดจะเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่า เป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของกรณีตัวอย่างเรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย” จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ความประทับใจของตนเองที่ได้ให้สัญญากับใครไว้แล้ว ทำตามสัญญา และผลที่ตามมาเป็นอย่างไร เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก

6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย”¹

ในครั้งพุทธกาล มีสามเณรรูปหนึ่งนามว่า “อริมุตกะ” เป็นศิษย์ของพระสารีบุตร วันหนึ่งจะเดินทางเข้าไปในเมือง บังเอิญไปพบที่อยู่ของพวกโจรกลุ่มหนึ่งจึงถูกจับตัวไว้ พวกโจรมีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ควรฆ่าเสียเพราะถ้าปล่อยไปจะทำให้คนทั้งหลายรู้ที่อยู่ของพวกตน แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรปล่อยตัวไปเพราะเป็นนักบวชผู้ทรงศีล และเป็นเพียงสามเณรตัวเล็กๆ คงไม่มีอันตราย

สามเณรอริมุตกะได้ยื่นพวกโจรปรึกษากันดังนี้ จึงบอกกับพวกโจรว่า เราเดินทางผ่านมา เพราะมีภารกิจสำคัญที่ต้องเข้าไปทำในเมือง ถ้าเราหายตัวไปทุกคนจะต้องพากันสงสัยและออกเที่ยวตามหา ความพินาศก็จะมาถึงพวกท่าน ถ้าท่านปล่อยเราไป เราจะไม่แพร่พรายเรื่องที่อยู่ของท่านแก่ผู้ใด พวกโจรเห็นสามเณรยืนยันหนักแน่นเช่นนั้นจึงยอมปล่อยตัวไป

ระหว่างเดินทางนั่นเอง สามเณรได้พบกับบิดามารดาและพี่สาวของตนโดยบังเอิญ แต่มิได้บอกว่ามีพวกโจรพักอาศัยอยู่ข้างหน้าจึงถูกจับได้ พวกโจรสงสัยจึงถามว่า ได้พบสามเณรระหว่างทางหรือไม่ ทั้ง 3 คน เล่าความจริงให้ฟังว่า ได้พบแต่สามเณรมิได้บอกให้รู้จริงๆ ที่เป็นบิดามารดาและพี่สาว

พวกโจรได้ฟัง เกิดศรัทธาในความสัตย์ซื่อของสามเณรจึงปล่อยตัวคนทั้งสามไป แล้วพากันไปหาสามเณรเพื่อขอบวชในสำนักของสามเณรนั้น ทั้งนี้เพราะความสัตย์ซื่อของสามเณรจึงช่วยชีวิตบิดามารดาและพี่สาวไว้ได้ รวมทั้งทำให้พวกโจรกลับมาเป็นคนดีอีกด้วย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “คำสัตย์หรือความจริงนั้นทำให้พ้นภัยในหมู่มัจจุลาและคนทั้งหลาย ดังพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า สจฺจํ เว อมตา วาจา แปลว่า คำสัตย์แล เป็นวาจาที่ไม่ตาย

¹บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2547). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. หน้า 63-64.

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พ่อบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะอย่างไร.....

2. นักเรียนกับเพื่อนตกลงกันว่า วันนี้ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงให้คนที่วิ่งชนะ 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่วันนี้นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

3. แม่บอกว่า วันนี้จะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละหนึ่งตัว นักเรียนจึงบอกแม่ว่า จะให้น้องเป็นคนเลือกเสื้อก่อน เมื่อแม่ซื้อเสื้อมาแล้วเดินออกไปข้างนอก น้องจึงหยิบเสื้อก่อน ซึ่งเป็นเสื้อตัวที่นักเรียนอยากได้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้านนักเรียนจึงเปลี่ยนเสื้อผ้า และกำลังจะออกไปบ้านเพื่อนตามที่นัดกันไว้พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะอย่างไร.....

5. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกม โดยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่า ต้องเล่นเกมตามกฎที่ตั้งไว้ พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะ และไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พอบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร	1. บอกพ่อว่าไม่ว่าง นัดเพื่อนไว้แล้ว 2. บอกเพื่อนให้มาที่บ้านนักเรียนแทน	1. ขอโทษเพื่อนไปสอนการบ้านไม่ได้ 2. บอกเพื่อนว่าพ่อให้เฝ้าบ้าน 3. บอกเพื่อนว่าจะไปสอนวันอื่นแทน
2. นักเรียนวิ่งแข่งกับเพื่อนโดยตกลงกันว่า ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนม นักเรียนจะทําอย่างไร	1. ยืมเงินเพื่อนคนอื่นมาซื้อให้ก่อน 2. ขอเงินแม่ 20 บาท มาซื้อขนมให้เพื่อน	1. บอกเพื่อนขอเป็นวันอื่นแทน 2. บอกเพื่อนว่าไม่มีเงิน 3. ไม่ซื้อขนมให้เพื่อน
3. แม่บอกว่าจะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละตัว นักเรียนให้น้องเป็นคนเลือกก่อน แต่นักเรียนอยากได้เสื้อตัวที่น้องเลือก นักเรียนจะทําอย่างไร	1. ให้น้อง 2. บอกน้องขอยืมใส่บ้าง 3. บอกแม่ซื้อเสื้อตัวนั้นให้ใหม่อีกตัว	1. ขอแลกกับน้อง 2. บอกแม่ว่าขอเลือกเสื้อก่อนน้อง 3. บอกน้องว่าตัวนี้พี่จองแล้ว
4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้าน นักเรียนเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วเตรียมจะออกไปตามนัด พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะทําอย่างไร	1. ไปซื้อของให้แม่ก่อนเสร็จแล้วจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วง 2. บอกแม่ไปซื้อของตัวเอง	1. บอกเพื่อนว่าไปช่วยเก็บมะม่วงไม่ได้ 2. บอกเพื่อนว่าจะไปช่วยวันอื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
5. ในช่วงเวลาพักกลางวัน คุณครูให้นักเรียนเล่นเกมและให้ทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่าต้องทำตามกฎที่ตั้งไว้ พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะและไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร	1. ทำตามกฎ	1. เล่นผิดกฎ

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			

ครั้งที่ 8 ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่อง	ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	การปัจฉิมนิเทศนักเรียน
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของความซื่อสัตย์
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 12 แผ่น 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 8 ด้าม 3. สลากเขียนเลข 1-4 จำนวน 4 อัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ โดยร้องเพลงพร้อมประกอบท่าเต้นเพลง “มือไช้ใหม่” ซึ่งผู้วิจัยสอนให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงได้ทุกคนแล้วจึงสาธิต ท่าเต้นประกอบเพลงแล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมประมาณ 3-4 ครั้ง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มด้วยความสมัครใจจำนวน 4 กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยจึงแจก กระดาษและดินสอให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และเสนอ รายชื่อสมาชิกในกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และเป็นเลขานุการกลุ่ม

3. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของ หัวหน้ากลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ให้นักเรียนทราบ เพื่อสามารถปฏิบัติงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลากหัวข้อสำหรับการปฏิบัติงานหน้า ชั้นเรียนกลุ่มละหนึ่งหัวข้อ ซึ่งผู้วิจัยเตรียมไว้ทั้งหมด 4 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง และมีผลดีอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ อย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

หัวข้อที่ 2 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง มีผลดีและผลเสียอย่างไร พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

หัวข้อที่ 3 จากที่นักเรียนได้ทราบว่า ความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์เป็นอย่างไร นักเรียนคิดว่า ความสำคัญของความซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ 3 ตัวอย่าง

หัวข้อที่ 4 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมการพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่าสามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

5. เมื่อนักเรียนจับสลากหัวข้อครบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อที่จับฉลากได้ให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยทบทวนบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้นักเรียนฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติงานได้

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม จากนั้นทำสรุปลงในกระดาษที่แจกให้ โดยผู้วิจัยจะให้คำปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ผู้วิจัยขอตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

7. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมหลังจากที่นักเรียนรายงานเสร็จแล้วที่ละกลุ่ม และให้นักเรียนที่ฟังช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์ และกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การประเมินผล

3. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
4. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

เพลงที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการเพลง “มือใช้ใหม่”

นี่ก็ (มือ/เอว/ปาก/...) ใช้ใหม่ นี่ก็ (มือ/เอว/ปาก/...) ใช้ใหม่ ไม่ใช่ของใครเป็นของเราเอง
กระทบกันให้มันครั่นเครง กระทบกันให้มันครั่นเครง เสร็จแล้วบรรเลงเป็นเพลงสุขใจ เสร็จแล้ว
บรรเลงเป็นเพลงสุขใจ

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	การปฐมนิเทศนักเรียน
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์ วัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการพัฒนา 3. เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคย และความเป็นกันเองของนักเรียนกับผู้วิจัย
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 30 แผ่น (ตามจำนวนนักเรียน) 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 30 ด้าม (ตามจำนวนนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และให้นักเรียนแนะนำตนเองทีละคน
2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทราบ จากนั้นจึงแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับตารางการพัฒนา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่ใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคย และความเป็นกันเองของนักเรียนกับผู้วิจัย โดยร้องเพลงพร้อมประกอบท่าเต้นเพลง “หัว เอว ไหล่” ซึ่งผู้วิจัยสอนให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงได้ทุกคนแล้วจึงสาธิตท่าเต้นประกอบเพลง แล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมประมาณ 3-4 ครั้ง
4. ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ของฉันที่เพื่อนรู้จัก” ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ และอภิปรายให้นักเรียนฟังตามขั้นตอนดังนี้
 - 4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนำกระดาษของตนเองส่งให้เพื่อนคนถัดไป ให้นักเรียนเขียนความซื่อสัตย์ของเพื่อนที่เป็นเจ้าของกระดาษลงในหน้าที่มีคำว่า “ความซื่อสัตย์” เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วส่งต่อให้เพื่อนคนถัดไปจนครบทุกคน คนสุดท้ายส่งกระดาษคืนให้เจ้าของ
 - 4.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านความซื่อสัตย์ของตนเองที่เพื่อนๆ เขียนให้หน้าชั้นเรียน จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ที่นักเรียนรู้จักหรือเคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน มีอะไรบ้าง พร้อมแนวทางแก้ไขอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรม
ความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที

การประเมินผล

5. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
6. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

เพลงที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการเพลง “ห้ว เอว ไหล่”

ห้ว เอว ไหล่ จับกันใหม่ จับไหล่ เอว ห้ว (ร้องซ้ำ 2 รอบ) จับใหม่จับให้ทั้งตัว (ร้องซ้ำ 2 รอบ) จับไหล่ เอว ห้ว จับห้ว เอว ไหล่

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง	ความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	ความซื่อสัตย์
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของความซื่อสัตย์
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 30 แผ่น (ตามจำนวนนักเรียน) 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 30 ด้าม (ตามจำนวนนักเรียน) 3. แผ่นพับเอกสารความซื่อสัตย์ จำนวน 30 ชุด (ตามจำนวนนักเรียน)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยทบทวนวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์จากครั้งที่ 1 โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ และพลิกกระดาษไปหน้าตรงกันข้ามแล้วเขียนคำว่า “ความไม่ซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” จากนั้นผู้วิจัยอภิปรายให้นักเรียนฟังตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนความซื่อสัตย์ลงในหน้ากระดาษที่เขียนคำว่า “ความซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” และให้นักเรียนเขียนความไม่ซื่อสัตย์ลงในกระดาษที่เขียนคำว่า “ความไม่ซื่อสัตย์ที่ฉันรู้จัก” ให้ได้ไม่ต่ำกว่าอย่างละ 5 ข้อ

4.2 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียน 5 คน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้นักเรียนที่ไม่ได้ออกมานำเสนอช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4.3 ผู้วิจัยสรุปความซื่อสัตย์ และความไม่ซื่อสัตย์ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยแจกเอกสารความซื่อสัตย์ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด แล้วอธิบายความหมายของความซื่อสัตย์ ประเภทของความซื่อสัตย์ และความไม่ซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นพร้อมเสนอแนวทางแก้ไขกับพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ และการนำความซื่อสัตย์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับการจัดกิจกรรมในครั้งนี้

การประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

แผนพับเอกสาร “ความซื่อสัตย์”

ความซื่อสัตย์¹ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ และไม่หลอกลวง
ประเภทของความซื่อสัตย์²

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียด และ
 เกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

- 1) ไม่สับปลับกลับกลอก
- 2) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 4) ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 5) ประพฤติตรงตามที่พูด และคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

- 1) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
- 2) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3 ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน
 ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

- 1) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- 2) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
- 4) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยา หรือกลั่นแกล้ง

4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมที่แสดงออกคือ

- 1) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนหรือเอาดีเข้าตน
- 3) ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม
 หรือหมู่คณะ

พฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

- 1) ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน
- 2) มาทำงานช้าเลิกก่อนเวลาที่กำหนด
- 3) ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
- 4) ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
- 5) ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ
- 6) ชื่อของสตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
- 7) เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
- 8) ไม่ชำระหนี้

- 9) ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
 - 10) ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
 - 11) กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
 - 12) ไม่ตรงต่อเวลา
-

¹ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. หน้า 282.

²หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2525). รายงานการวิจัยลำดับที่ 7 พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. หน้า 129-131.

ครั้งที่ 3 ความซื่อสัตย์: การพูดความจริง

ชื่อเรื่อง การพูดความจริง

ชื่อกิจกรรม ผลชื่อ ผลสัตย์

เทคนิคที่นำมาใช้ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดจริง

สื่อการเรียนรู้ กรณีตัวอย่างเรื่อง “ผลชื่อ ผลสัตย์”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่พูดความจริง รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยพูดความจริงบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดความจริง ถ้ามีคนมาพูดความจริงกับนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการพูดความจริงที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดพูดโกหกบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดโกหก ถ้ามีคนอื่นมาพูดโกหกกับนักเรียนบ้างนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร และผลของการพูดโกหกที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคกรณีตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง เรื่อง “ผลชื่อ ผลสัตย์” แล้วแจกเอกสารกรณีตัวอย่างให้นักเรียนอ่าน เมื่อนักเรียนจบแล้ว ผู้วิจัยจึงทบทวนกรณีตัวอย่างให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3.2 ผู้วิจัยนำเทคนิคการอภิปรายโดยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างเรื่อง “ผลซื้อ ผลสัต์ย์” โดยใช้คำถามดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า คนขายรองเท้าร้านแรกเป็นคนอย่างไร
- 2) ถ้านักเรียนเป็นคนขายรองเท้าร้านแรก นักเรียนจะพูดว่าอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่า คนขายรองเท้าร้านที่สองเป็นคนอย่างไร
- 4) ถ้านักเรียนเป็นคนขายรองเท้าร้านที่สอง นักเรียนจะพูดอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 5) ระหว่างคนขายรองเท้าร้านแรก กับคนขายรองเท้าร้านที่สอง นักเรียนชอบใครมากกว่ากัน เพราะเหตุใด
- 6) ผลที่ตามมาของคนที่ไม่พูดความจริงของคนขายรองเท้าร้านที่สองเป็นอย่างไร
- 7) ผลที่ตามมาของคนที่ไม่พูดความจริงของคนขายร้านที่แรกเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกรณีตัวอย่างเรื่อง “ผลซื้อ ผลสัต์ย์” และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองด้านการพูดความจริงว่าเป็นสิ่งที่ดีอย่างไรบ้างทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “ผลซื้อ ผลสัต์ย์”¹

ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้องใช้รองเท้าหุ้มส้นผู้สัต์น้ำตาล เพื่อใช้กับเครื่องแบบตรวจการ ได้เข้าไปดูที่ร้านรองเท้ามีชื่อแห่งหนึ่งพบรองเท้าสัต์น้ำตาลผูก แต่เป็นแบบสปอร์ต จึงถามคนขายว่ารองเท้าแบบนี้ใช้กับเครื่องแบบตรวจการได้หรือไม่ เขาบอกว่า “ใช้ได้” ข้าพเจ้าไม่ทันได้อ่านระเบียบชัดเจน ก็นึกว่า คงจะใช้ได้ แต่ใจหนึ่งคิดว่าไปอ่านระเบียบเสียใหม่ให้แน่นอนก่อนจะได้ไม่เสียเวลาและเสียเงินเปล่า

จากนั้น จึงได้ไปดูที่ร้านรองเท้าอีกแห่งหนึ่ง ก็พบรองเท้าสัต์น้ำตาลแบบเดียวกันนั้นเข้าอีก แต่คนขายพูดคนละอย่างว่า “รองเท้าสัต์น้ำตาลแบบสปอร์ตนี้ ถ้าจะว่ากันตามระเบียบจริงๆ แล้ว ก็ใช้แต่งกับเครื่องแบบตรวจการไม่ได้ ต้องใช้แบบเรียบๆ รองเท้าแบบตรวจการเคยมีจำหน่ายที่นี่ แต่บัดนี้ หหมดเสียแล้ว”

ข้าพเจ้านึกชมคนขายนั้นที่พูดความจริง ก็เลยซื้อรองเท้าคู่นั้น ไม่ใช่เพื่อจะเอามาใช้กับเครื่องแบบตรวจการ แต่ซื้อเพื่อเป็นรางวัลความสุจริตของผู้ขายคนนั้น

มีคนเป็นอันมากที่ยอมพูดเท็จ เพื่อหากำไรเพียงเล็กน้อย แต่ต้องสูญเสียกำไรมากมาย ที่จะได้ภายหลัง คนขายของที่หลอกหลวงผู้ซื้อนั้นมักตั้งร้านไม่รอด หรือไปรอดก็หาทางเจริญไม่ได้

การที่คนยอมพูดเท็จนั้น ก็โดยเหตุสองอย่างคือ โลกหนึ่งและเห็นแก่ตนเองหนึ่ง ความโลภและความเห็นแก่ตัวทำให้คนนั้นขาดความสัต์ย์สุจริต ถ้าอยู่กับคณะก็ทำให้คณะต้องเสียชื่อเสียง อยู่ในสังคมก็ทำให้สังคมต้องเดือดร้อน ถ้ามีคนอย่างนี้ในชาติมากๆ ก็ทำให้ชาติวุ่นวาย แตกแยก หาสามัคคีมิได้

เบนจามิน แฟรงกลิน ปราษฎ์คนสำคัญของอเมริกาให้คำเตือนใจที่มีชื่อเสียงมากไว้คำหนึ่งว่า “ความซื่อสัต์ย์สุจริต เป็นนโยบายที่ดีที่สุด (Honesty is the best policy)”

มิตรควรยึดเป็นทางปฏิบัติในการดำรงชีวิต จะเห็นว่าได้ผลดีเกินคาด

¹บุรชัย ศิริมหาสาร. (2547). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. หน้า 66.

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการพูดความจริง

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเจอนาฬิกาในห้องน้ำ แต่ก็หยิบมาใส่เล่น พอกลับเข้ามาในห้องเรียน เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนเห็นนาฬิกาที่นักเรียนใส่ ชมว่าสวย และถามว่าซื้อมาจากไหน นักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร.....

2. หลังเลิกเรียนวันนี้ นักเรียนตั้งใจกลับไปดูโทรทัศน์รายการโปรดตอนจบที่บ้าน พอถึงบ้าน แม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด แต่นักเรียนต้องการดูโทรทัศน์มากกว่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร.....

3. ในช่วงเวลาว่างเรียนศิลปศึกษา คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสี แต่นักเรียนลืมนำสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้ออกให้เพื่อนรู้ คุณครูเห็นพอดีจึงถามนักเรียนว่า สีของใครนักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร.....

4. คุณครูสอนว่า การเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดีถ้าตำรวจจับได้ต้องติดคุก วันหนึ่ง นักเรียนเห็นผู้ชายเล่นการพนันวงหนึ่งตำรวจเข้าบ้าน ตำรวจถามนักเรียนว่าเห็นหรือเปล่า นักเรียนจะตอบตำรวจว่าอย่างไร.....

5. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปใส่โดยไม่ได้ออกอนุญาต นักเรียนขอเสื้อคืน แต่น้องไม่ให้และผลักนักเรียนล้ม นักเรียนจึงผลักน้องบ้างทำให้น้องล้มหัวเข้าแตก เมื่อพ่อถามนักเรียนว่า ทำไมหัวเขาน้องจึงแตก นักเรียนจะตอบพ่อว่าอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการพูดความจริง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. นักเรียนเจนาพิกาในห้องน้ำแต่ก็หยิบมาใส่เล่น พอกลับเข้ามาในห้องเรียน เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนเห็นนาฬิกาที่นักเรียนใส่ ชมว่าสวย และถามว่าซื้อมาจากไหน นักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร	1. ไม่ได้ซื้อมาเจอในห้องน้ำ 2. เห็นในห้องน้ำจึงหยิบมาใส่ 3. หยิบมาจากห้องน้ำ 4. ไม่ได้ซื้อหยิบมาประกาศ	1. ไม่ได้ซื้อเจอในห้องน้ำและไม่รู้ว่า เป็นของใคร 2. เป็นของใคร ไม่รู้เจอในห้องน้ำหาเจ้าของไม่เจอ
2. หลังเลิกเรียนวันนี้ นักเรียนตั้งใจกลับไปดูโทรทัศน์รายการโปรดตอนจบที่บ้าน พอถึงบ้านแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด แต่นักเรียนต้องการดูโทรทัศน์มากกว่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร	1. บอกแม่ต้องการดูโทรทัศน์ 2. ขอแม่ดูโทรทัศน์ก่อนแล้วค่อยไปซื้อ 3. ไม่อยากไปตลาด 4. วันนี้มีรายการโปรด	1. ไม่สบาย หรือป่วย 2. ไม่ว่าง ต้องทำการบ้านให้เสร็จเดี๋ยวไปซื้อให้
3. ในช่วงเวลาเรียนศิลปะ คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสี แต่นักเรียนลืมนำสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้บอกให้เพื่อนรู้ คุณครูเห็นพอดีจึงถามนักเรียนว่าสีของใคร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร	1. สีของเพื่อน 2. หนูลืมเอาสีมาจึงหยิบของเพื่อนมาใช้ก่อน	1. ของหนูเอง
4. คุณครูสอนว่า การเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดี ถ้าตำรวจจับได้ต้องติดคุก วันหนึ่งนักเรียนเห็นผู้ชายเล่นการพนันซึ่งเห็นตำรวจเข้าบ้าน ตำรวจถามนักเรียนว่าเห็นหรือเปล่า นักเรียนจะตอบตำรวจว่าอย่างไร	1. เห็นวิ่งเข้าบ้าน	1. ไม่เห็น 2. วิ่งไปไหนไม่รู้
5. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปใส่โดยไม่ได้ขออนุญาต นักเรียนขอเสื้อคืน แต่น้องไม่ให้และผลักนักเรียนล้ม นักเรียนจึงผลักน้องบ้างทำให้น้องล้มหัวเข่าแตก เมื่อพ่อถามนักเรียนว่า ทำไมหัวเข่าน้องจึงแตก นักเรียนจะตอบพ่อว่าอย่างไร	1. น้องหยิบเสื้อของนักเรียนไปไม่คืน น้องผลักนักเรียนก่อนนักเรียนจึงผลักน้อง 2. น้องไม่คืนเสื้อจึงผลัก	1. ตอบพ่อเรื่องอื่นที่ไม่ได้ถาม 2. น้องล้มเอง 3. ไม่รู้ว่าใครทำ

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการพูดความจริง**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			

ครั้งที่ 4 ความซื่อสัตย์: การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
ชื่อกิจกรรม	เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน
เทคนิคที่นำมาใช้	การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ ด้านลักขโมยของของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และการลักขโมยของผู้อื่น รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยลักขโมยของคนอื่นบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร หากมีคนมาลักขโมยของนักเรียนบ้างรู้สึกอย่างไร และผลของการขโมยที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดไม่เคยลักขโมยของคนอื่นบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ลักขโมยของคนอื่น หากมีคนอื่นอยากได้ของนักเรียนมาเป็นของเขาแต่ไม่ลักขโมยนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการไม่ลักขโมยที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทมาใช้พัฒนาเรื่อง “เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน” โดยให้นักเรียนเป็นผู้คิดบทบาทการแสดงด้วยตนเอง

3.1 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนที่จะออกมาแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 3 คน เมื่อได้แล้วก็ให้นั่งรวมกันเป็นกลุ่มเฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยแจกเอกสารให้เพื่อซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนพร้อมจึงให้เริ่มแสดงได้ตามที่นักเรียนเข้าใจ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้เป็นผู้สังเกตการณ์

3.2 เมื่อนักเรียนแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในบทบาทสมมติเรื่อง “เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน” โดยให้นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงเป็นผู้ตอบข้อซักถามก่อน จากนั้นจึงให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์ช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามนั้น ดังต่อไปนี้

คำถามสำหรับนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติทีละคน

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้แสดงเป็นเด็กน้อย และคนข้างบ้าน
- 2) ทำไมนักเรียนจึงเลือกแสดงพฤติกรรมของเด็กน้อย หรือคนข้างบ้านออกมาอย่างนั้น เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 4) ถ้านักเรียนเป็นเด็กน้อย หรือคนข้างบ้าน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร
- 5) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาจากการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนผู้สังเกตการณ์

- 1) นักเรียนคิดว่า เด็กน้อยเป็นคนอย่างไร เพราะเหตุใด
- 2) ถ้านักเรียนเป็นเด็กน้อย นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร เพราะเหตุใด
- 5) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กน้อยควรทำหรือไม่ควรทำ เพราะเหตุใด
- 6) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาของการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนทุกคน

- 1) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมควรทำอย่างไร
- 2) พฤติกรรมที่เหมาะสมที่นักเรียนตอบในข้อ 1) นั้น สามารถนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่แสดงบทบาทสมมติ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการลักขโมยของผู้อื่น และนักเรียนรู้สึก

อย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งสรุปผลดีและผลเสียที่ตามมา และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นตอนประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

เอกสารบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน”

เด็กน้อยเป็นคนที่นิสัยปัญญาเฉลียวฉลาด วันหนึ่งหลังจากที่เด็กน้อยกลับจากการไปเล่นกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียน ขณะเดินทางกลับบ้านเห็นต้นส้มออกผลดกเต็มต้น และมองไปรอบๆ ในบ้านไม่เห็นมีคนอยู่จึงคิดอยากเก็บส้มไปเยี่ยมแม่ที่นอนพักอยู่ที่โรงพยาบาล เด็กน้อยจึงหยิบปืนรื้อเพื่อขึ้นไปเก็บส้มมากินแล้วรสชาติอร่อยจึงขึ้นไปเก็บอีก 5 ผล ขณะเดียวกันเจ้าของส้มก็เดินมาเห็นเด็กน้อยพอดี (ถ้านักเรียนเป็นเด็กน้อย เจ้าของส้ม และแม่ของเด็กน้อย จะทำอย่างไร)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนทำปากกาหายในห้องเรียน และต้องทำการบ้านส่งครูในชั่วโมงนั้น เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียนลุกออกไปห้องน้ำ นักเรียนเห็นปากกาวางอยู่บนโต๊ะหลายด้าม ถ้านักเรียนต้องการใช้ปากกาด้ามนั้น นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

2. นักเรียนกับเพื่อนขออนุญาตคุณครูเข้าห้องน้ำ ขณะล้างมือเพื่อนลืมนำสบู่ข้อมือไว้ที่อ่างล้างมือแล้วเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนต้องการสบู่ข้อมือของเพื่อน นักเรียนจะทำอย่างไร.....

.....

3. เพื่อนนำของเล่นชิ้นใหม่มาที่โรงเรียน และนักเรียนต้องการเล่นบ้าง แต่ไม่กล้ายืมเพื่อน ขณะที่เพื่อนเดินออกไปนอกห้องได้วางของเล่นไว้ที่โต๊ะ ถ้านักเรียนต้องการเล่นของเล่นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

4. คุณครูให้นักเรียนตัดผักที่ปลูกไว้มาส่งตอนเย็น เพื่อให้คะแนน นักเรียนปลูกผักไม่มากก็ได้คะแนนน้อย แต่แปลงผักของเพื่อนที่อยู่ตรงข้ามปลูกงาม ตอนเย็นนักเรียนไปตัดผักเป็นคนสุดท้าย เพื่อนกลับบ้านกันหมดแล้ว ถ้านักเรียนต้องการไปตัดผักของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

5. เพื่อนซื้ขนมเค้กมากินในห้องเรียน นักเรียนต้องการกินขนมเค้กบ้าง พอดีเพื่อนทำขนมเค้กหล่นเปื้อนเสื้อจึงลุกออกไปเข้าห้องน้ำ ถ้านักเรียนต้องการกินขนมเค้กของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. นักเรียนทำปากกาหายในห้องเรียน และต้องทำการบ้านส่งครูในชั่วโมงนั้น เพื่อนที่นั่งข้างนักเรียน ลุกออกไปห้องน้ำ นักเรียนเห็นปากกาวางอยู่บนโต๊ะหลายด้าม ถ้านักเรียนต้องการใช้ปากกาด้ามนั้น นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอบากกาเพื่อนใช้ 2. ขอบากกาครูใช้ 3. รอเพื่อนกลับมาในห้องแล้วค่อยยืม 4. ขอยืมเพื่อนข้างๆ 5. หาปากกาของตนเองให้เจอถ้าไม่เจอจึงขอยืม 6. บอกครูว่าปากกาหายขอยืมเพื่อน	1. หยิบมาใช้ 2. หยิบมาใช้ก่อนเพื่อนกลับมาแล้วบอกทีหลัง
2. นักเรียนกับเพื่อนขออนุญาตคุณครูเข้าห้องน้ำ ขณะล้างมือ เพื่อนลืมสร้อยข้อมือไว้ที่อ่างล้างมือแล้วเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนต้องการสร้อยข้อมือของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอสร้อยข้อมือเพื่อน 2. เก็บไว้แล้วก็ไปประกาศหาเจ้าของ 3. เอาไปคืนเพื่อนก่อนแล้วค่อยขอยืมใส่ 4. ใส่ดูตอนอยู่ในห้องน้ำแล้วถอดออกมาคืน 5. เก็บเงินไปซื้อเอง 6. บอกให้แม่ซื้อให้	1. หยิบมาใส่เล่นโดยไม่บอกเพื่อน 2. ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ 3. หยิบมาใส่เล่นก่อนแล้วขอยืมเพื่อนภายหลัง
3. เพื่อนนำของเล่นชิ้นใหม่มาที่โรงเรียน และนักเรียนต้องการเล่นบ้าง แต่ไม่กล้ายืมเพื่อน ขณะที่เพื่อนเดินออกไปนอกห้องได้วางของเล่นไว้ที่โต๊ะ ถ้านักเรียนต้องการเล่นของเล่นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ยืมของเล่นเพื่อน 2. ให้เพื่อนคนอื่นยืมให้ 3. ซื้อของเล่นเอง 4. ไม่กล้ายืมก็ไม่ต้องเล่น	1. หยิบมาเล่น 2. หยิบมาเล่นก่อน แล้วบอกเพื่อนให้รู้ภายหลัง

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
4. คุณครูให้นักเรียนตัดผักที่ปลูกไว้มาส่งตอนเย็น เพื่อให้คะแนน นักเรียนปลูกผักไม่งามกลัวได้คะแนนน้อย แต่แปลงผักของเพื่อนที่อยู่ตรงข้ามปลูกงาม ตอนเย็นนักเรียนไปตัดผักเป็นคนสุดท้าย เพื่อนกลับบ้านกันหมดแล้ว ถ้านักเรียนต้องการไปตัดผักของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร	1. ขอผักเพื่อน 2. รอพรุ่งนี้แล้วขอเพื่อน 3. ขอซื้อผักของเพื่อน	1. แอบตัดผักของเพื่อน 2. ตัดผักของเพื่อนแล้วค่อยมาบอกเพื่อนภายหลัง 3. ตัดผักของเพื่อนมาผสมกับของตนเอง
5. เพื่อนซื้อขนมเค้กมากินในห้องเรียน นักเรียนต้องการกินขนมเค้กบ้าง พอดีเพื่อนทำขนมเค้กหล่นเปื้อนเสื้อจึงลุกออกไปเข้าห้องน้ำ ถ้านักเรียนต้องการกินขนมเค้กของเพื่อน นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ขอขนมเค้กกับเพื่อน 2. เก็บเงินไว้ไปซื้อขนมเค้กเอง 3. รอเพื่อนกลับมาก่อนแล้วค่อยขอขนมเค้ก 4. ขอซื้อต่อเพื่อน 5. ไม่หยิบมากิน	1. แอบหยิบขนมเค้กเพื่อนมากิน

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			

ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์: การไม่คดโกงผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การไม่คดโกงผู้อื่น
ชื่อกิจกรรม	เล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น
เทคนิคที่นำมาใช้	เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการคดโกงผู้อื่น
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ -

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น และการคดโกงของผู้อื่น รวมทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยคดโกงผู้อื่นบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร หากมีคนมาคดโกงนักเรียนบ้างรู้สึกอย่างไร และผลของการคดโกงผู้อื่นที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดไม่เคยคดโกงผู้อื่นบ้าง และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้คดโกงผู้อื่น หากมีคนไม่คดโกงนักเรียนบ้างนักเรียนรู้สึกอย่างไร และผลของการไม่คดโกงผู้อื่นที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่นและความไม่ซื่อสัตย์ด้านการคดโกงผู้อื่นมาเล่าให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนพูดที่ละคนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองหรือบุคคลที่นักเรียนประทับใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น เมื่อนักเรียนพูดจบผู้วิจัยจึงซักถามนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับพฤติกรรมของบุคคลในเหตุการณ์ดังกล่าว
- 2) ถ้านักเรียนเป็นบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น นักเรียนจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด และนักเรียนจะอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่า ผลเสียของการคดโกงผู้อื่นที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่า ผลดีของการไม่คดโกงผู้อื่นที่ตามมาเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการคดโกงผู้อื่น ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูไปทำบุญที่วัด 60 บาท แต่นักเรียนต้องการเงินไปซื้อขนมกิน 10 บาท นักเรียนจะนำเงินไปให้คุณครูทำบุญกี่บาท.....

2. คุณครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อจับคู่เล่นเกม นักเรียนจับได้เบอร์ 6 คู่กับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ แต่ถ้าอ่านกลับหัวจะกลายเป็นเบอร์ 9 ซึ่งทำให้นักเรียนได้คู่กับเพื่อนที่นักเรียนชอบ เมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้สลากเบอร์อะไร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร.....

3. คุณครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องโดยนับคะแนนจากการยกมือ และให้ยกมือได้เพียงครั้งเดียว นักเรียนยกมือให้เพื่อนไปแล้วหนึ่งคน แต่อีกคนนักเรียนก็อยากให้คะแนนด้วย เมื่อครูบอกให้ยกมือให้คะแนนกับเพื่อนคนที่ 2 นี้ นักเรียนจะทำอย่างไร.....

4. แม่ให้เงินนักเรียน 30 บาท ไปซื้อผักที่ตลาด 1 กิโลกรัม ผักราคากิโลกรัมละ 30 บาทพอดี แต่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้และคิดเงินเพียง 10 บาท นักเรียนจึงมีเงินเหลือ 20 บาท ซึ่งแม่ไม่รู้ว่าวันนี้แม่ค้าลดราคาให้ นักเรียนจะทำอย่างไรกับเงิน 20 บาท

5. คุณครูให้นักเรียนเข้าแถวมารับขนมลอดช่องแดงไทยน้ำกะทิคนละหนึ่งถ้วย นักเรียนเข้าแถวมารับและกินหมดแล้ว แต่ไม่อิ่มอยากกินอีก นักเรียนจะทำอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูไปทำบุญที่วัด 60 บาท แต่นักเรียนต้องการเงินไปซื้อขนมกิน 10 บาท นักเรียนจะนำเงินไปให้คุณครูทำบุญกี่บาท	1. 60 บาท 2. ขอเพิ่ม 10 บาท ให้ครู 60 บาท	1. ให้ 50 บาท เก็บไว้ 10 บาท 2. ให้น้อยกว่า 60 บาท
2. คุณครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อจับคู่เล่นเกม นักเรียนจับได้เบอร์ 6 คู่กับเพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบ แต่ถ้าอ่านกลับหัวจะกลายเป็นเบอร์ 9 ซึ่งทำให้นักเรียนได้คู่กับเพื่อนที่นักเรียนชอบ เมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้สลากเบอร์อะไร นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร	1. เบอร์ 6 2. บอกเบอร์ 6 และขอครูจับใหม่ 3. ได้เบอร์อะไรก็เหมือนกันถึงไม่ชอบก็เพื่อนเรา 4. นำไปให้ครูแล้วถามว่าเบอร์ 6 หรือเบอร์ 9	1. เบอร์ 9 2. ขอแลกกับคนอื่น โดยไม่ได้บอกครู 3. นำเบอร์ 6 ไปแลกกับเพื่อนที่ได้เบอร์ 9
3. คุณครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องโดยนับคะแนนจากการยกมือ และให้ยกมือได้เพียงครั้งเดียว นักเรียนยกมือให้เพื่อนไปแล้วหนึ่งคน แต่อีกคนนักเรียนก็อยากให้คะแนนด้วย เมื่อครูบอกให้ยกมือให้คะแนนกับเพื่อนคนที่ 2 นี้ นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ไม่ยกมือคนที่ 2 2. บอกครูว่าหนูขอเปลี่ยนการยกมือจากคนที่หนึ่งมาเป็นคนที่ 2 3. บอกให้เพื่อนคนอื่นยกมือให้แต่ตัวเองไม่ยก	1. ยกมือให้ทั้งสองคน
4. แม่ให้เงินนักเรียน 30 บาท ไปซื้อผักที่ตลาด 1 กิโลกรัม ผักราคา กิโลกรัมละ 30 บาทพอดี แต่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้และคิดเงินเพียง 10 บาท นักเรียนจึงมีเงินเหลือ 20 บาท ซึ่งแม่ไม่รู้ว่วันนี้แม่ค้าลดราคาให้ นักเรียนจะทำอย่างไรกับเงิน 20 บาท	1. คินแม่ 20 บาท 2. คินแม่ก่อนแล้วขอเงินภายหลัง	1. เก็บเงินไว้เอง 2. เก็บไว้ 10 บาท คินแม่ 10 บาท
5. คุณครูให้นักเรียนเข้าแถวมารับขนมลดช่องแดงไทยน้ำกะทิคนละถ้วย นักเรียนเข้าแถวมารับและกินหมดแล้ว แต่ไม่อิ่มอยากกินอีก นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ถามครูขออีกได้ไหม 2. ไม่ทำอะไร 3. ขอแบ่งกับเพื่อนกิน 4. กลับบ้านให้แม่ทำให้อิ่ม	1. เข้าแถวต่ออีก 2. บอกเพื่อนให้ไปเอาให้

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงผู้อื่น			

ครั้งที่ 6 ความซื่อสัตย์: การไม่ทุจริตในการสอบ

ชื่อเรื่อง	การไม่ทุจริตในการสอบ
ชื่อกิจกรรม	การทำข้อสอบ
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

สื่อการเรียนรู้ กรณีตัวอย่างเรื่อง “การทำข้อสอบ”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ และผลดีและผลเสียที่ตามมา มีดังนี้

- 1) ก่อนที่จะมีสอบ นักเรียนเตรียมตัวอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น
- 2) นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีคนมาขอดูคำตอบในข้อสอบของนักเรียน และนักเรียนคิดว่าคนที่มาขอดูคำตอบในข้อสอบนั้นเป็นคนอย่างไร
- 3) นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีคนจดเรื่องที่เรียนลงกระดาษแล้วนำไปในห้องสอบ เมื่อทำไม่ได้ก็หยิบกระดาษนั้นเปิดออกมาดู และนักเรียนคิดว่าคนที่ทำอย่างนั้นเป็นคนอย่างไร
- 4) นักเรียนคนใดเคยทุจริตในการสอบบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร และรู้สึกอย่างไรที่ได้ทุจริตในการสอบ และผลของการทุจริตในการสอบที่นักเรียนได้รับเป็นอย่างไร
- 5) นักเรียนคนใดไม่เคยทุจริตในการสอบบ้าง และรู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้ทุจริตในการสอบ และผลของการไม่ทุจริตในการสอบที่ได้รับเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยนำเทคนิคกรณีตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนาเรื่อง “การทำข้อสอบ” จากนั้นผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างที่เตรียมไว้ให้นักเรียน

3.2 ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนที่จะออกมาอ่านกรณีตัวอย่างที่เตรียมไว้หน้าชั้นเรียน จากนั้นจึงให้นักเรียนที่อาสาสมัครอ่านให้เพื่อนๆ ฟัง เมื่ออ่านจบแล้ว ผู้วิจัยจึงทบทวนอีกครั้งแล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างเรื่อง “การทำข้อสอบ” โดยผู้วิจัยใช้คำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า อภิเดชเป็นอย่างไรที่ทำให้ทำข้อสอบด้วยตนเองทั้งๆ ที่ทำข้อสอบไม่ได้ เพราะเหตุใด
- 2) นักเรียนคิดว่า เพื่อนที่ส่งกระดาษเฉลยคำตอบให้อภิเดชเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับการที่อภิเดชไม่รับกระดาษเฉลยคำตอบจากเพื่อนแล้วทำให้ได้คะแนนสอบน้อย เพราะเหตุใด
- 4) ถ้านักเรียนเป็นอภิเดชที่ทำข้อสอบไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร เพราะเหตุใด
- 5) ผลที่ตามมาของอภิเดชที่ไม่รับกระดาษเฉลยคำตอบจากเพื่อนเป็นอย่างไร
- 6) ผลที่ตามมาของเพื่อนๆ ที่ลอกเฉลยคำตอบเป็นอย่างไร

กรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์คือ มีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชยทันที แต่ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าเป็นพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ด้านการทุจริตในการสอบ ผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “การทำข้อสอบ” จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การสอบให้เพื่อนแต่ละคนฟังว่าเคยเจอเหตุการณ์เกี่ยวกับการทุจริตในการสอบหรือไม่อย่างไร ถ้าเคยเจอนักเรียนมีข้อเสนอแนะให้กับเพื่อนอย่างไรบ้างเพื่อนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ชั้นประเมินผล

- 6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก
- 6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

เอกสารกรณีตัวอย่าง “การทำข้อสอบ”

อภิเดช เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการเรียนดีโดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์จะสอบได้เกรด 4 ทุกปี วันหนึ่งคุณครูสนใจที่สอนวิชาคณิตศาสตร์บอกนักเรียนว่า สัปดาห์หน้าจะมีสอบวิชาคณิตศาสตร์ขอให้นักเรียนเตรียมตัวสอบให้ดี หลังเลิกเรียน วันชัยตั้งใจไปหาคุณครูสนใจเพื่อให้ทบทวนวิชาคณิตศาสตร์ที่ตนไม่เข้าใจ แต่ไม่พบคุณครูสนใจ วันชัยเห็นกระดาษเฉลยคำตอบข้อสอบที่คุณครูสนใจจะสอบสัปดาห์หน้าจึงแอบหยิบมาลอกคำตอบ และนำไปให้เพื่อนๆ ลอกต่อ

เมื่อถึงสัปดาห์สอบ ข้อสอบค่อนข้างยาก อภิเดชทำไม่ได้ วันชัยที่นั่งสอบอยู่ข้างๆ จึงแอบส่งกระดาษเฉลยคำตอบให้อภิเดชและบอกว่า “ไม่ต้องคิดให้เสียเวลาในการทำข้อสอบหรอก ลอกคำตอบนี้ได้เลย เพราะเราแอบจดมาจากคุณครูสนใจ ซึ่งคุณครูสนใจไม่รู้” แต่อภิเดชไม่ยอมลอกข้อสอบ และเขาก็ตั้งใจทำข้อสอบด้วยตนเอง

วันต่อมา คุณครูสนใจตรวจข้อสอบแล้วพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนเกือบเต็มทุกคน ยกเว้นอภิเดช ซึ่งเป็นเด็กที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์เก่งเป็นที่หนึ่งของห้อง แต่กลับสอบไม่ผ่าน ทำให้คุณครูสนใจสงสัยจึงสืบหาข้อเท็จจริงจึงรู้ว่า คุณครูสนใจเห็นเดินผ่านห้องคุณครูสนใจเห็นนักเรียนมานั่งเขียนอะไรไม่รู้บนโต๊ะเมื่อสัปดาห์ก่อน คุณครูสนใจจึงเชื่อว่ามีคนแอบนำกระดาษเฉลยคำตอบบนโต๊ะคุณครูสนใจไปลอกกัน และนักเรียนที่ได้คะแนนเกือบเต็มจะต้องลอกข้อสอบอย่างแน่นอน เพราะข้อสอบค่อนข้างยาก และมีเพียงอภิเดชคนเดียวที่สอบไม่ผ่านเพราะไม่ได้ลอกข้อสอบ คุณครูสนใจจึงถามนักเรียนในห้องแต่ไม่มีคนยอมรับ จึงรู้ว่าถ้าไม่บอกจะให้สอบตกทุกคน ทำให้วันชัยและเพื่อนๆ ที่ลอกข้อสอบต่างพากันยอมรับเพราะไม่อยากสอบตก ดังนั้นคุณครูสนใจจึงยกเลิกผลการสอบในครั้งนี้ และชมเชยอภิเดชว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองที่ไม่ทุจริตในการสอบ สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นนักเรียนตัวอย่าง ส่วนนักเรียนที่ทำผิดคุณครูสนใจบอกว่า ถ้าใครทุจริตในการสอบอีกจะปรับให้สอบตกโดยไม่มีการยกโทษให้

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
การไม่ทุจริตในการสอบ

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. คุณครูให้นักเรียนส่งกระดาษข้อสอบวางไว้บนโต๊ะของคุณครู จากนั้นคุณครูเดินออกไปยืนนอกห้อง มีข้อสอบที่เป็นตัวเล็บบางข้อ ที่นักเรียนไม่ได้ทำ ขณะนักเรียนเดินผ่านเพื่อน เห็นคำตอบข้อสอบข้อนั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร.....

2. ขณะที่ทำข้อสอบ เพื่อนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอกคำตอบของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ลอก เพื่อนจึงบอกว่า จะไม่คบนักเรียนเป็นเพื่อนอีก นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่เพื่อนขอลอก.....

3. นักเรียนสอบได้ที่หนึ่งของห้องมาตลอด ก่อนสอบปีนี้ นักเรียนเป็นไข้หวัดทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือสอบ เมื่อถึงเวลาสอบนักเรียนทำข้อสอบบางข้อไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. ขณะที่คุณครูไม่อยู่ในห้อง นักเรียนเห็นเพื่อนกำลังลอกข้อสอบกัน และเพื่อนก็บอกให้นักเรียนลอกบ้างจะได้สอบผ่าน นักเรียนจะอย่างไร.....

5. นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน และไม่เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบของนักเรียน แต่วันนี้มีสอบวิชาสังคม เพื่อนสนิทของนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอก นักเรียนจะอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. คุณครูบอกให้นักเรียนส่งกระดาษข้อสอบวางไว้บนโต๊ะคุณครู จากนั้นคุณครูเดินออกไปยืนนอกห้อง มีข้อสอบที่เป็นตัวเล็บบางข้อที่นักเรียนไม่ได้ทำ พอนักเรียนเดินผ่านเพื่อนเห็นคำตอบข้อสอบข้อนั้นพอดี นักเรียนจะอย่างไร	1. ทำข้อสอบด้วยตนเอง 2. บอกเพื่อนให้ส่ง 3. ไม่ลอกเพื่อน	1. กลับไปที่โต๊ะอ่านคำถามแล้วตอบ 2. ลอกบางข้อ 3. ชวนเพื่อนไปหยิบข้อสอบของคุณครูมาดูคำตอบ 4. ขอให้เพื่อนไปลอกให้
2. ขณะที่ทำข้อสอบ เพื่อนทำข้อสอบไม่ได้และขอลอกคำตอบของนักเรียน แต่นักเรียนไม่ให้ลอกเพื่อนจึงบอกว่าจะไม่คบบนักเรียนเป็นเพื่อนอีก นักเรียนจะอย่างไรกับข้อสอบที่เพื่อนขอลอก	1. ไม่ให้เพื่อนลอก 2. บอกให้เพื่อนทำเอง 3. บอกคุณครูให้รู้	1. บอกบางข้อ 2. สอนเพื่อนให้ทำ
3. นักเรียนสอบได้ที่หนึ่งของห้องมาตลอด ก่อนสอบปีนี้ นักเรียนเป็นไข้หวัดทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือสอบ เมื่อถึงเวลาสอบนักเรียนทำข้อสอบบางข้อไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร	1. พยายามคิดเอง 2. ทำเองด้วยการเดา 3. บอกคุณครูขอทำข้อสอบวันอื่น	1. เปิดหนังสือดู 2. ถามเพื่อน 3. ถามคุณครู 4. ให้เพื่อนสอน
4. ขณะที่คุณครูไม่อยู่ในห้อง นักเรียนเห็นเพื่อนลอกข้อสอบกัน และเพื่อนก็บอกให้นักเรียนลอกบ้างจะได้สอบผ่าน นักเรียนจะอย่างไร	1. บอกเพื่อนให้ทำเอง 2. ไม่ให้เพื่อนลอก 3. บอกคุณครูว่าเพื่อนลอกข้อสอบ	1. ลอกเพื่อนบ้างเป็นบางข้อ 2. ลอก
5. นักเรียนไม่เคยลอกข้อสอบเพื่อน และไม่เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบของนักเรียน แต่วันนี้มีสอบวิชาสังคม เพื่อนสนิทของนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ และขอลอก นักเรียนจะอย่างไร	1. บอกเพื่อนทำเอง 2. ไม่ให้เพื่อนลอก 3. บอกคุณครูให้รู้	1. ให้ลอกบางข้อ 2. สอนเพื่อน

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านไม่ทุจริตในการสอบ**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ทุจริตในการสอบ			

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม ผู้รักษาสัจจะ

เทคนิคที่นำมาใช้ การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท การอภิปรายกลุ่มย่อย
การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 60 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลดีของความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ด้านไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
 3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ บทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ผู้รักษาสัจจะ”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และความไม่ซื่อสัตย์ด้านการไม่รักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น และผลดีและผลเสียที่ตามมา ดังนี้

- 1) นักเรียนเคยสัญญากับใครหรือบอกใครว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้บ้าง และเมื่อสัญญาแล้วนักเรียนทำตามสัญญาหรือคำพูดหรือไม่อย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนหรือบอกว่าจะรักษาคำพูดที่ให้ไว้กับนักเรียนแล้วทำตาม นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
- 3) ถ้ามีคนให้สัญญากับนักเรียนแล้วไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ผู้รักษาสัจจะ” โดยให้นักเรียนเป็นผู้คิดบทบาทการแสดงด้วยตนเอง

3.1 ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนฟังเรื่องการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้

3.2 ผู้วิจัยขออาสาสมัครจากนักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติ เมื่อได้ครบแล้วจึงให้นั่งรวมกลุ่ม แล้วแจกเอกสารบทบาทสมมติให้นักเรียน เพื่อซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนพร้อมจึงให้เริ่มแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทได้ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้เป็นผู้สังเกตการณ์

3.3 เมื่อนักเรียนแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทสมมติในเรื่อง “ผู้รักษาสัจจะ” โดยให้นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเป็นผู้ตอบข้อซักถามก่อน จากนั้นจึงให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์ช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามนั้น ดังต่อไปนี้

คำถามสำหรับนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทที่ละคน

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้แสดงในบทบาทนั้น
- 2) ทำไมนักเรียนจึงเลือกแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาอย่างนั้น เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 4) ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในบทบาทที่ได้รับ นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร
- 5) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาจากการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนผู้สังเกตการณ์

- 1) นักเรียนคิดว่าบทบาทของเพื่อนแต่ละคนที่ได้รับเป็นอย่างไร
- 2) ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในบทบาทนั้น นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างไร เพราะเหตุใด
- 7) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นควรทำหรือไม่ควรทำ เพราะเหตุใด
- 8) นักเรียนคิดว่า ผลที่ตามมาของการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนทุกคน

- 1) นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมควรทำอย่างไร
- 2) พฤติกรรมที่เหมาะสมที่นักเรียนตอบในข้อ 1) นั้น สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในบทบาทสมมติที่แสดง และการนำไปใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างไร จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้

6. ขั้นตอนประเมินผล

6.1 ผู้วิจัยประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก

6.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

เอกสารสำหรับการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ผู้รักษาสัจจะ”

ในช่วงโมงพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกมวาดภาพบนหลังเพื่อน โดยให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วยืนเข้าแถวตอนลึก คุณครูนำรูปภาพที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนที่ 1 ของแต่ละแถวดู จากนั้นให้คนที่ 1 ไปวาดภาพข้างหลัง คนที่ 2 ให้วาดต่อๆ กันจนครบทุกคนแล้วให้คนสุดท้ายออกมาเขียนชื่อภาพที่วาดบนกระดานดำว่าภาพที่วาดนั้นเป็นภาพอะไร ถ้ากลุ่มไหนตอบถูกมากที่สุดก็เป็นฝ่ายชนะ แต่การเล่นเกมนี้อีก คุณครูให้นักเรียนช่วยกันตั้งกฎ กติกา การเล่นเกม เมื่อทุกคนช่วยกันตั้งกฎ กติกา การเล่นเกม เป็นที่ยอมรับกันทุกคนแล้ว จึงให้เริ่มเล่นเกมได้ แต่มีสมาชิกกลุ่มหนึ่งที่ต้องการเล่นให้ชนะอย่างเดียวจึงบอกให้เพื่อนเล่นผิดกฎ กติกา ที่ตั้งไว้

(ถ้านักเรียนคือคนที่เล่นเกมอยู่ในเหตุการณ์นั้น นักเรียนจะทำอย่างไร)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่..... (ก่อน/หลัง)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พ่อบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะอย่างไร.....

2. นักเรียนกับเพื่อนตกลงกันว่า วันนี้ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงให้คนที่วิ่งชนะ 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่วันนี้นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร.....

3. แม่บอกว่า วันนี้จะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละหนึ่งตัว นักเรียนจึงบอกแม่ว่า จะให้น้องเป็นคนเลือกเสื้อก่อน เมื่อแม่ซื้อเสื้อมาแล้วเดินออกไปข้างนอก น้องจึงหยิบเสื้อก่อน ซึ่งเป็นเสื้อตัวที่นักเรียนอยากได้ นักเรียนจะอย่างไร.....

4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้านนักเรียนจึงเปลี่ยนเสื้อผ้า และกำลังจะออกไปบ้านเพื่อนตามที่นัดกันไว้พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะอย่างไร.....

5. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกม โดยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่า ต้องเล่นเกมตามกฎที่ตั้งไว้ พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะ และไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร.....

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
1. ในวันเสาร์ นักเรียนนัดเพื่อนว่า นักเรียนจะไปสอนการบ้านให้เพื่อนที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลานัด พอบอกให้นักเรียนอยู่เฝ้าบ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร	1. บอกพ่อว่าไม่ว่าง นัดเพื่อนไว้แล้ว 2. บอกเพื่อนให้มาที่บ้านนักเรียนแทน	1. ขอโทษเพื่อนไปสอนการบ้านไม่ได้ 2. บอกเพื่อนว่าพ่อให้เฝ้าบ้าน 3. บอกเพื่อนว่าจะไปสอนวันอื่นแทน
2. นักเรียนวิ่งแข่งกับเพื่อนโดยตกลงกันว่า ถ้าใครวิ่งแพ้ต้องซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน 20 บาท เมื่อถึงเวลาวิ่งแข่ง นักเรียนวิ่งแพ้เพื่อน แต่นักเรียนไม่มีเงินซื้อขนม นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ยืมเงินเพื่อนคนอื่นมาซื้อให้ก่อน 2. ขอเงินแม่ 20 บาท มาซื้อขนมให้เพื่อน	1. บอกเพื่อนขอเป็นวันอื่นแทน 2. บอกเพื่อนว่าไม่มีเงิน 3. ไม่ซื้อขนมให้เพื่อน
3. แม่บอกว่าจะไปซื้อเสื้อให้นักเรียนกับน้องคนละตัว นักเรียนให้น้องเป็นคนเลือกก่อน แต่นักเรียนอยากได้เสื้อตัวที่น้องเลือก นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ให้น้อง 2. บอกน้องขอยืมใส่บ้าง 3. บอกแม่ซื้อเสื้อตัวนั้นให้ใหม่อีกตัว	1. ขอแลกกับน้อง 2. บอกแม่ว่าขอเลือกเสื้อก่อนน้อง 3. บอกน้องว่าตัวนี้พี่จองแล้ว
4. นักเรียนนัดกับเพื่อนว่า ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วงที่สวน เมื่อกลับมาถึงบ้าน นักเรียนเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วเตรียมจะออกไปตามนัด พอดีแม่บอกให้นักเรียนไปซื้อของที่ตลาด นักเรียนจะทำอย่างไร	1. ไปซื้อของให้แม่ก่อนเสร็จแล้วจะไปช่วยเพื่อนเก็บมะม่วง 2. บอกแม่ไปซื้อของตัวเอง	1. บอกเพื่อนว่าไปช่วยเก็บมะม่วงไม่ได้ 2. บอกเพื่อนว่าจะไปช่วยวันอื่น

คำถาม	ให้ 1 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
5. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา คุณครูให้นักเรียนเล่นเกมและให้ทุกคนช่วยกันตั้งกฎในการเล่น เมื่อตั้งกฎแล้วให้ทุกคนสัญญาว่าต้องทำตามกฎที่ตั้งไว้พอถึงเวลาเล่น เพื่อนบอกให้นักเรียนทำผิดกฎบางข้อเพื่อต้องการชนะและไม่มีใครรู้ นักเรียนจะเล่นเกมอย่างไร	1. ทำตามกฎ	1. เล่นผิดกฎ

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อดังนี้

ระดับมาก	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
ระดับปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย			
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความเหมาะสม			
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น			

ครั้งที่ 8 ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่อง	ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	บทสรุปความซื่อสัตย์
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปรายกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	60 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาความซื่อสัตย์ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของความซื่อสัตย์
สื่อการเรียนรู้	1. กระดาษขนาด A-4 จำนวน 12 แผ่น 2. ดินสอพร้อมยางลบ จำนวน 8 ด้าม 3. สลากเขียนเลข 1-4 จำนวน 4 อัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ โดยร้องเพลงพร้อมประกอบท่าเต้นเพลง “หัวเอวไหล่” และ “ขาแข้งเข่า” ซึ่งผู้วิจัยสอนให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงได้ทุกคนแล้วจึงสาธิตท่าเต้นประกอบเพลงแล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมประมาณ 3-4 ครั้ง
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มด้วยความสมัครใจจำนวน 4 กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยจึงแจกกระดาษและดินสอให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และเสนอรายชื่อสมาชิกในกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และเป็นเลขานุการกลุ่ม
3. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของ หัวหน้ากลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ให้นักเรียนทราบ เพื่อสามารถปฏิบัติงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลากหัวข้อสำหรับการปฏิบัติงานหน้าชั้นเรียนกลุ่มละหนึ่งหัวข้อ ซึ่งผู้วิจัยเตรียมไว้ทั้งหมด 4 หัวข้อ ดังนี้
 - หัวข้อที่ 1 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง และมีผลดีอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง
 - หัวข้อที่ 2 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่า พฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง มีผลดีและผลเสียอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง
 - หัวข้อที่ 3 จากที่นักเรียนได้ทราบว่า ความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์เป็นอย่างไร นักเรียนคิดว่า ความสำคัญของความซื่อสัตย์มีอะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 3 ตัวอย่าง
 - หัวข้อที่ 4 จากที่นักเรียนได้เข้าร่วมการพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนคิดว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

5. เมื่อนักเรียนจับฉลากหัวข้อครบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อที่จับฉลากได้ให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยทบทวนบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้นักเรียนฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติงานได้

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม จากนั้นทำสรุปลงในกระดาษที่แจกให้ โดยผู้วิจัยจะให้คำปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ผู้วิจัยขอตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

7. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมหลังจากที่นักเรียนรายงานเสร็จแล้วที่ละกลุ่ม และให้นักเรียนที่ฟังช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์ และกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การประเมินผล

5. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

6. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย เสนอความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

เพลงที่ใช้ในกิจกรรมนันทนาการ

เพลง “หัว เอว ไหล่”

หัว เอว ไหล่ จับกันใหม่ จับไหล่ เอว หัว จับใหม่ จับให้ทั้งตัว จับใหม่ จับให้ทั้งตัว จับไหล่ เอว หัว จับหัว เอว ไหล่

เพลง “ขา แข้ง เข่า”

ขา แข้ง เข่า จับเข่า จับเข่า แข้ง ขา จับเข่าหมุนไป หมุนมา จับเข่า หมุนไป หมุนมา จับเข่า แข้ง ขา จับขา แข้ง เข่า

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

- ตาราง 11 คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
- ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
- ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้ง 15 ชุด
- ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องการพูดความจริง
- ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องหนึ่งขโมยเงิน
- ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน
- ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องผลของการทุจริตในการสอบ
- ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องความประทับใจความซื่อสัตย์บุคคลที่พูดความจริง
- ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องผลของการไม่ลักขโมย
- ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องการคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด
- ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องทุจริตในการสอบ
- ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย

ภาคผนวก ข (ต่อ)

- ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องผลซื้อผลสตัย
- ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องเด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน
- ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องเล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น
- ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องการทำข้อสอบ
- ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องผู้รักษาสัจจะ
- ตาราง 31 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการพูดความจริง
- ตาราง 32 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องหนึ่งขโมยเงิน
- ตาราง 33 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องชื้อกินไม่หมดคดกินไม่นาน
- ตาราง 34 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องผลของการทุจริตในการสอบ
- ตาราง 35 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
- ตาราง 36 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องความประทับใจบุคคลความซื่อสัตย์ที่พูดความจริง
- ตาราง 37 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องผลของการไม่ลักขโมย
- ตาราง 38 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด
- ตาราง 39 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทุจริตในการสอบ
- ตาราง 40 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย

ภาคผนวก ข (ต่อ)

ตาราง 41 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องผลชื่อผลสตัย

ตาราง 42 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน

ตาราง 43 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น

ตาราง 44 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการทำข้อสอบ

ตาราง 45 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องผู้รักษาสัจจะ

ตาราง 11 คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4							
1. การพูดความจริง (กิจกรรมการพูดความจริง)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	4.22	0.88	76			
					13	23	3.42*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.94	0.24	89			
2. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (กิจกรรมหนึ่งขโมยเงิน)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	3.39	1.72	61			
					15	27	3.83*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.22	1.40	76			
3. การไม่คดโกงผู้อื่น (กิจกรรมชื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	3.39	1.04	61			
					28	60	6.71*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.94	0.24	89			
4. การไม่ทุจริตในการสอบ (กิจกรรมผลของการทุจริตในการสอบ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	4.50	0.92	82			
					5	7	2.38*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.83	0.51	87			
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น (กิจกรรมการรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	3.11	0.76	56			
					24	54	4.97*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.44	0.71	80			

ตาราง 11 (ต่อ)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5							
6. การพูดความจริง (กิจกรรมความประทับใจ ความซื่อสัตย์บุคคลที่พูดความจริง) คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	21	4.29	1.10	90			
					13	29	2.77*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	21	4.90	0.30	103			
7. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (กิจกรรมผลของการไม่ลักขโมย) คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	21	3.81	1.75	80			
					18	62	2.57*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	21	4.67	0.57	98			
8. การไม่คดโกงผู้อื่น (กิจกรรมการคดโกง ทางเลือก ที่ผิดพลาด) คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	21	3.52	1.33	74			
					21	51	3.74*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	21	4.52	0.81	95			
9. การไม่ทุจริตในการสอบ (กิจกรรมผลทุจริตในการสอบ) คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	21	3.57	2.04	75			
					13	35	2.44*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	21	4.19	1.21	88			
10. การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น (กิจกรรมคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย) คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	21	3.00	1.18	63			
					22	54	4.24*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	21	4.14	0.91	85			

ตาราง 11 (ต่อ)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6							
11. การพูดความจริง (กิจกรรมการผลชื่อผลสัตย์)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	3.83	1.10	69			
					21	45	4.51*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	5.00	0.00	90			
12. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (กิจกรรมเด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	3.33	1.28	60			
					14	22	4.08*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.11	1.08	74			
13. การไม่คดโกงผู้อื่น (กิจกรรมเล่าสู่กันฟังเรื่อง การไม่คดโกงผู้อื่น)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	2.50	1.15	45			
					30	76	5.72*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	4.17	0.99	75			
14. การไม่ทุจริตในการสอบ (กิจกรรมการทำข้อสอบ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	3.00	1.68	54			
					16	48	2.68*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	3.89	1.23	70			
15. การรักษาคำพูดหรือสัญญา ที่ให้ไว้กับผู้อื่น (กิจกรรมผู้รักษาสัจจะ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	18	2.94	0.87	53			
					14	22	4.10*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	18	3.72	0.90	67			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2

ชั้น	ความซื่อสัตย์	กิจกรรม	$\bar{X}$	แปลผล
ประถมศึกษา ปีที่ 4	การพูดความจริง	การพูดความจริง	2.58	มาก
	การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	หนึ่งขโมยเงิน	2.63	มาก
	การไม่คดโกงผู้อื่น	ซื้อกินไม่หมดคดกินไม่นาน	2.67	มาก
	การไม่ทุจริตในการสอบ	ผลของการทุจริตในการสอบ	2.60	มาก
	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	2.57	มาก
	รวม		2.61	มาก
ประถมศึกษา ปีที่ 5	การพูดความจริง	ความประทับใจความซื่อสัตย์	2.42	มาก
	การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	บุคคลที่พูดความจริง	2.45	มาก
	การไม่คดโกงผู้อื่น	ผลของการไม่ลักขโมย	2.50	มาก
	การไม่ทุจริตในการสอบ	การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด	2.53	มาก
	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	ทุจริตในการสอบ	2.58	มาก
	รวม		2.50	มาก
ประถมศึกษา ปีที่ 6	การพูดความจริง	ผลชื่อ ผลสัตย์	2.46	มาก
	การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน	2.51	มาก
	การไม่คดโกงผู้อื่น	เล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น	2.50	มาก
	การไม่ทุจริตในการสอบ	การทำข้อสอบ	2.48	มาก
	การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	ผู้รักษาสัจจะ	2.65	มาก
	รวม		2.52	มาก
รวมทั้งสิ้น			2.54	มาก

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2

แบบวัด ความซื่อสัตย์	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การพูดความจริง	1	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	+1	+1	3	1
การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	2	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	12	+1	+1	+1	3	1
การไม่คดโกงผู้อื่น	3	+1	+1	+1	3	1
	13	+1	+1	+1	3	1
การไม่ทุจริต ในการสอบ	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	14	+1	+1	+1	3	1
การรักษาคำพูดหรือ สัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	6	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.24	8.	0.29
2.	0.24	9.	0.76
3.	0.35	10.	0.41
4.	0.24	11.	0.24
5.	0.41	12.	0.35
6.	0.35	13.	0.82
7.	0.29	14.	0.71

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นปีที่ 2
 โดยรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.75

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ทั้ง 15 ชุด

ชุดที่	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$		t-value
	ก่อนใช้คู่มือ	หลังใช้คู่มือ	
1. การพูดความจริง	4.22	4.94	3.42*
2. หonest money	3.39	4.22	3.83*
3. ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน	3.39	4.94	6.71*
4. ผลของการทุจริตในการสอบ	4.50	4.83	2.38*
5. การรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	3.11	4.44	4.97*
6. ความประทับใจความซื่อสัตย์บุคคลที่พูดความจริง	4.29	4.90	2.77*
7. ผลของการไม่ลักขโมย	3.81	4.67	2.57*
8. การคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด	3.52	4.52	3.74*
9. การไม่ทุจริตในการสอบ	3.57	4.19	2.44*
10. คำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย	3.00	4.14	4.24*
11. ผลซื้อผลสัตย์	3.83	5.00	4.51*
12. เด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน	3.33	4.11	4.08*
13. เล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น	2.50	4.17	5.72*
14. การทำข้อสอบ	3.00	3.89	2.68*
15. ผู้รักษาสัจจะ	2.94	3.72	4.08*
รวมทุกชุด	3.49	4.45	9.91*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องการพูดความจริง

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	5	2	4
2	5	5	0	0
3	4	5	1	1
4	5	5	0	0
5	5	5	0	0
6	5	5	0	0
7	4	4	0	0
8	5	5	0	0
9	5	5	0	0
10	5	5	0	0
11	4	5	1	1
12	3	5	2	4
13	4	5	1	1
14	2	5	3	9
15	4	5	1	1
16	4	5	1	1
17	5	5	0	0
18	4	5	1	1
รวม	76	89	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 23$
$\bar{X}$	4.22	4.94		
S.D.	0.88	0.24		

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องหนึ่งขโมยเงิน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	5	1	1
2	3	5	2	4
3	5	5	0	0
4	4	5	1	1
5	5	5	0	0
6	4	5	1	1
7	5	5	0	0
8	5	5	0	0
9	4	5	1	1
10	2	3	1	1
11	1	3	2	4
12	5	5	0	0
13	3	4	1	1
14	2	5	3	9
15	0	0	0	0
16	4	4	0	0
17	5	5	0	0
18	0	2	2	4
รวม	61	76	$\sum d = 15$	$\sum d^2 = 27$
$\bar{X}$	3.39	4.22		
S.D.	1.72	1.40		

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	5	2	4
2	1	5	4	16
3	3	5	2	4
4	5	5	0	0
5	5	5	0	0
6	4	5	1	1
7	2	4	2	4
8	4	5	1	1
9	3	5	2	4
10	4	5	1	1
11	3	5	2	4
12	3	5	2	4
13	3	5	2	4
14	3	5	2	4
15	5	5	0	0
16	3	5	2	4
17	4	5	1	1
18	3	5	2	4
รวม	61	89	$\sum d = 28$	$\sum d^2 = 60$
$\bar{X}$	3.39	4.94		
S.D.	1.04	0.24		

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องผลของการทุจริตในการสอบ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	3	5	2	4
4	5	5	0	0
5	5	5	0	0
6	5	5	0	0
7	5	5	0	0
8	5	5	0	0
9	5	5	0	0
10	5	5	0	0
11	3	4	1	1
12	5	5	0	0
13	5	5	0	0
14	2	3	1	1
15	5	5	0	0
16	5	5	0	0
17	4	5	1	1
18	5	5	0	0
รวม	82	87	$\sum d = 5$	$\sum d^2 = 7$
$\bar{X}$	4.50	4.83		
S.D.	0.92	0.51		

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	2	5	3	9
2	2	4	2	4
3	3	5	2	4
4	3	5	2	4
5	3	5	2	4
6	3	5	2	4
7	3	3	0	0
8	3	4	1	1
9	4	4	0	0
10	4	5	1	1
11	4	5	1	1
12	3	5	2	4
13	4	4	0	0
14	4	3	-1	1
15	4	4	0	0
16	2	5	3	9
17	3	5	2	4
18	2	4	2	4
รวม	56	80	$\sum d = 24$	$\sum d^2 = 54$
$\bar{X}$	3.11	4.44		
S.D.	0.76	0.71		

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องความประทับใจความซื่อสัตย์บุคคลที่พูดความจริง

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	4	5	1	1
3	3	5	2	4
4	5	5	0	0
5	5	5	0	0
6	4	5	1	1
7	5	5	0	0
8	5	5	0	0
9	2	4	2	4
10	5	5	0	0
11	4	5	1	1
12	5	5	0	0
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	5	5	0	0
16	1	5	4	16
17	4	4	0	0
18	4	5	1	1
19	5	5	0	0
20	5	5	0	0
21	4	5	1	1
รวม	90	103	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 29$
$\bar{X}$	4.29	4.90		
S.D.	1.10	0.30		

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องผลของการไม่ลักขโมย

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	4	0	0
2	1	4	3	9
3	5	4	-1	1
4	4	4	0	0
5	5	5	0	0
6	5	5	0	0
7	5	5	0	0
8	3	5	2	4
9	0	5	5	25
10	5	5	0	0
11	5	5	0	0
12	4	5	1	1
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	5	5	0	0
16	0	3	3	9
17	2	5	3	9
18	5	5	0	0
19	5	5	0	0
20	5	5	0	0
21	2	4	2	4
รวม	80	98	$\sum d = 18$	$\sum d^2 = 62$
$\bar{X}$	3.81	4.67		
S.D.	1.75	0.58		

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องการคัดกรองทางเลือกที่ผิดพลาด

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	5	2	4
2	5	5	0	0
3	3	5	2	4
4	3	4	1	1
5	5	5	0	0
6	5	5	0	0
7	4	3	-1	1
8	5	5	0	0
9	0	4	4	16
10	3	4	1	1
11	4	4	0	0
12	4	5	1	1
13	1	2	1	1
14	4	5	1	1
15	5	5	0	0
16	2	5	3	9
17	3	5	2	4
18	4	5	1	1
19	4	4	0	0
20	4	4	0	0
21	3	5	2	4
รวม	74	95	$\sum d = 21$	$\sum d^2 = 51$
$\bar{X}$	3.52	4.52		
S.D.	1.33	0.81		

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องทุจริตในการสอบ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	4	0	0
2	5	5	0	0
3	0	2	2	4
4	3	3	0	0
5	3	3	0	0
6	5	5	0	0
7	5	5	0	0
8	5	5	0	0
9	0	4	4	16
10	5	5	0	0
11	5	5	0	0
12	4	5	1	1
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	5	5	0	0
16	0	3	3	9
17	1	3	2	4
18	5	5	0	0
19	5	5	0	0
20	0	1	1	1
21	5	5	0	0
รวม	75	88	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 35$
$\bar{X}$	3.57	4.19		
S.D.	2.04	1.21		

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้อุปกรณ์พัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน เรื่องคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้อุปกรณ์ (X ₁)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้อุปกรณ์ (X ₂)	d(X ₂ - X ₁)	d ²
1	5	5	0	0
2	3	5	2	4
3	1	3	2	4
4	3	5	2	4
5	3	3	0	0
6	4	4	0	0
7	2	5	3	9
8	2	4	2	4
9	2	5	3	9
10	2	3	-1	1
11	4	4	0	0
12	3	3	0	0
13	4	4	0	0
14	4	4	0	0
15	4	4	0	0
16	1	5	4	16
17	4	5	1	1
18	1	2	1	1
19	4	4	0	0
20	4	5	1	1
21	3	3	0	0
รวม	63	85	$\sum d = 22$	$\sum d^2 = 54$
$\bar{X}$	3.00	4.14		
S.D.	1.18	0.91		

ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องผลซื่อผลสัตย์

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	4	5	1	1
4	5	5	0	0
5	4	5	1	1
6	2	5	3	9
7	3	5	2	4
8	4	5	1	1
9	3	5	2	4
10	2	5	3	9
11	4	5	1	1
12	5	5	0	0
13	3	5	2	4
14	5	5	0	0
15	5	5	0	0
16	4	5	1	1
17	2	5	3	9
18	4	5	1	1
รวม	69	90	$\sum d = 21$	$\sum d^2 = 45$
$\bar{X}$	3.83	5.00		
S.D.	1.10	0.00		

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องเด็กน้อยขโมยส้มคนข้างบ้าน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	4	1	1
2	3	4	1	1
3	2	3	1	1
4	3	4	1	1
5	4	5	1	1
6	5	5	0	0
7	2	3	1	1
8	2	4	2	4
9	3	3	0	0
10	4	4	0	0
11	5	5	0	0
12	5	5	0	0
13	1	1	0	0
14	5	5	0	0
15	5	5	0	0
16	3	5	2	4
17	3	5	2	4
18	2	4	2	4
รวม	60	74	$\sum d = 14$	$\sum d^2 = 22$
$\bar{X}$	3.33	4.11		
S.D.	1.29	1.08		

ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องเล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	5	2	4
2	1	2	1	1
3	3	4	1	1
4	4	4	0	0
5	2	5	3	9
6	1	4	3	9
7	2	2	0	0
8	2	3	1	1
9	1	5	4	16
10	2	5	3	9
11	3	4	1	1
12	4	5	1	1
13	2	5	3	9
14	4	5	1	1
15	4	5	1	1
16	2	4	2	4
17	1	4	3	9
18	4	4	0	0
รวม	45	75	$\sum d = 30$	$\sum d^2 = 76$
$\bar{X}$	2.50	4.17		
S.D.	1.15	0.99		

ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องการทำข้อสอบ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	4	-1	1
2	0	1	1	1
3	1	2	1	1
4	2	5	3	9
5	0	3	3	9
6	5	5	0	0
7	3	5	2	4
8	5	5	0	0
9	3	3	0	0
10	3	4	1	1
11	5	5	0	0
12	2	5	3	9
13	2	3	1	1
14	4	3	1	1
15	5	5	0	0
16	4	3	-1	1
17	3	4	1	1
18	2	5	3	9
รวม	54	70	$\sum d = 16$	$\sum d^2 = 48$
$\bar{X}$	3.00	3.89		
S.D.	1.68	1.23		

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน เรื่องผู้รักษาสัจจะ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	4	0	0
2	4	4	0	0
3	1	2	1	1
4	3	3	0	0
5	4	5	1	1
6	4	5	1	1
7	2	4	2	4
8	2	4	2	4
9	3	5	3	9
10	4	4	0	0
11	3	3	0	0
12	3	4	1	1
13	2	4	2	4
14	3	3	0	0
15	3	4	1	1
16	3	3	0	0
17	2	2	0	0
18	3	4	1	1
รวม	53	67	$\sum d = 14$	$\sum d^2 = 22$
$\bar{X}$	2.94	3.72		
S.D.	0.87	0.90		

ตาราง 31 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการพูดความจริง

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.44
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.44
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.67
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความเหมาะสม	2.33
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.61
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.72
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.89
ค่าเฉลี่ยรวม		2.59

ตาราง 32 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องหนึ่งขโมยเงิน

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.83	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.28	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.78	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.56	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.67	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.72	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.61	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.64	มาก

ตาราง 33 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.78	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.33	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.50	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความเหมาะสม	2.61	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.89	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.72	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.83	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.67	มาก

ตาราง 34 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องผลของการทุจริตในการสอบ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.72	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.67	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.72	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.17	ปานกลาง
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.56	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.78	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.61	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.60	มาก

ตาราง 35 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการรักษาคำพูดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.78	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.61	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.33	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความเหมาะสม	2.44	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.72	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.56	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.56	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.57	มาก

ตาราง 36 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องความประทับใจความซื่อสัตย์ของบุคคลที่พูดความจริง

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.62	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.52	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.24	ปานกลาง
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.14	ปานกลาง
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.48	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.57	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.43	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.43	มาก

ตาราง 37 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องผลของการไม่ลักขโมย

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.67	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.24	ปานกลาง
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.48	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.10	ปานกลาง
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.67	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.48	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.52	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.45	มาก

ตาราง 38 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการคดโกงทางเลือกที่ผิดพลาด

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.67	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.52	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.48	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.14	ปานกลาง
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.38	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.62	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.50	มาก

ตาราง 39 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทุจริตในการสอบ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.76	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.62	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.38	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.33	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.57	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.48	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.57	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.53	มาก

ตาราง 40 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องคำสัตย์แลเป็นวาจาที่ไม่ตาย

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.67	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.52	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.81	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.33	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.57	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.67	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.52	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.58	มาก

ตาราง 41 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องผลซื่อผลสัตย์

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.67	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.28	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.56	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความเหมาะสม	2.28	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.39	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.28	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.46	มาก

ตาราง 42 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้อยขโมยสัมคนข้างบ้าน

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.56	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.50	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.56	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.44	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.39	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.61	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.50	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.51	มาก

ตาราง 43 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเล่าสู่กันฟังเรื่องการไม่คดโกงผู้อื่น

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.56	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.44	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.67	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.39	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.39	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.61	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.44	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.50	มาก

ตาราง 44 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการทำข้อสอบ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.61	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.44	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.56	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.39	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.67	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.33	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.33	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.48	มาก

ตาราง 45 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องผู้รักษาสัจจะ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	แปลผล
1.	หลังทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความซื่อสัตย์	2.72	มาก
2.	เนื้อหาในกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์	2.67	มาก
3.	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ มีความน่าสนใจ และหลากหลาย	2.56	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์มีความ เหมาะสม	2.39	มาก
5.	กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.78	มาก
6.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมพัฒนาความ ซื่อสัตย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.83	มาก
7.	สรุปภาพรวมของการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์	2.61	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.65	มาก

ภาคผนวก ค

ภาคผนวก ค

1. หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/8322

วันที่ 13 ธันวาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความซื่อสัตย์ และ กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๘๓๔/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 ธันวาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดปทุมวนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัด และกิจกรรมพัฒนา

เนื่องด้วย นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประภักดิ์ กันหาสิน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความซื่อสัตย์ และ กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-697-6901 มือถือ 09-927-1909

ที่ ศธ 0519.12/8 3๘๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 ธันวาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมนาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัด และกิจกรรมพัฒนา

เนื่องด้วย นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์พ่วงพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความซื่อสัตย์ และกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-697-6901 มือถือ 09-927-1909

ที่ ศธ 0519.12/8789

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ ธันวาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดพรสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัด และกิจกรรมพัฒนา

เนื่องด้วย นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 58 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2548 - มกราคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-697-6901 มือถือ 09-927-1909

ที่ ศธ 0519.12/3036

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ มีนาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมนาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือพัฒนา แบบวัด แบบฝึกหัด และกิจกรรมพัฒนา

เนื่องด้วย นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ศาสตราจารย์พ้องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 จำนวน 57 คน และตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนา และกิจกรรม พัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุภารัตน์ สีทองวัฒนา ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรสุดี ปัดไธสง)

รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบและบุคคล

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-697-6901 มือถือ 09-927-1909

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	สุดารัตน์ สีทองวัฒนา
วันเดือนปีเกิด	27 ตุลาคม 2519
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	22 หมู่ 2 ตำบลหนองบ่อ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 72190
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ประจำฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ศิลป์-คำนวณ) จากโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน
พ.ศ. 2541	บธ.บ. การจัดการสำนักงาน (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ. 2548	กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ